

FRENK LARAMI

DOŠ HOLIDEJ

BROJ 358 • CENA 42,00 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,70 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,38 €
BIH 1,50 KM
R. Srpska 1,50 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,70 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 270 SIT
2. april 2004.

ZLATNA STATUA

★ **BOOK HOLIDAYS** ★

358

Frenk Larami

ZLATNA STATUA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 358

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

THE MISBEGOTTEN

Recenzija i adaptacija

Tomislav KETIG

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franjo VARGA

Korektor

Vilma BEKER-GAĆEŠA

Štampa: 25. III 2004.

Tržište: 2. IV 2004.

Izdaje: MARKETPRINT, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: JP MAGYAR SZÓ – OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ. Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – THE MISBEGOTTEN

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: Tomislav KETIG

Sva prava se zadržavaju, uključujući pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Bleda svetlost na horizontu pretvorila se u srebrnast a zatim zlatasti sjaj, da bi konačno iza zupčastih vrhova planine Vip Lok granuo mesečev disk i oštro osenčio crne siluete borova, koji su se dizali pored retko korišćenog puta. Iz tame kanjona, usečenog između neravnih litica, slab povetarac zašumeo je u lišću retkih brestova, hladeći oznojeno čelo čoveka koji je umornim korakom hodao puteljkom, vukući za sobom konja koji je hramao. Čovek je bio visok, mišićav, širokih ramena, vitkog struka i dugačkih nogu. Obod stetsona skrivao mu je lice i tamnu kosu, koja mu je padala niz vrat. Samo povremeno, kada bi digao glavu da bolje osmotri put pred sobom, refleks mesečine zasvetlucao bi u njegovim čeličnoplavim očima.

Dok je povetarac šumorio kroz tanko granje, tri zlokobne prilike vrebale su skrivene iza borovih stabala. Tada je do ušiju tih mračnih silueta dopro bat kopita i šumno dahtanje obogaljenog konja. Ruke ljudi u zasedi čvršće su stegle drške revolvera. Metalni zvuk natezanja obarača bio je jedva čujan, ali ga je izvežbano uho okasnelog putnika, izoštreno dugogodišnjim iskustvom i borbom za opstanak, ipak uhvatilo. Dok Holidej se trgao i pružio ruku ka koltu, ali bilo je kasno.

– Stani i digni ruke, šaljivčino!

Zapadnjakova desnica zadržala se na nekoliko santimetara od njegovog re-

volvera s drškom od slonovače. Odmah zatim na putu pred njim pojavio se krupan i gojazan riđobradi džin, kome je širok obod nisko navučenog izgužvanog stetsona skrivao oči što su pri sve jačoj svetlosti mesečine opasno sijale, kao oči gladnog vuka.

Zapadnjak je polako digao ruke i riđobradi promumla:

– Uzmi mu revolver, Flete.

Dok je tada ugledao i ostalu dvojicu, od kojih je jedan bio mršav, šiljatih, izdignutih ramena, suvonjavog lica i upalih obraza, a drugi, onaj koji je prišao da uzme revolvere, imao je vretenasto telo i oko bedara ukrštene duple opasače s revolverima.

– U redu, junačino – procedio je riđobradi kroz zube, odstupivši korak nazad. – Napraviš li jedan pogrešan korak, postaćeš ručak za lešinare.

Holidej je ćutke stajao. Na njegovom licu nije bilo znakova straha, već samo čuđenja i izvesne napetosti. Bio je odis-tinski iznenađen tim noćnim prepadom, iako slučajevi pljačke na putevima u tim krajevima nisu bili nikakva retkost.

– Pa lepo... hoćete li mi najpre reći u čemu je stvar? – začuo se miran, skoro ravnodušan njegov glas.

– Ćuti! Ja ovde postavljam pitanja!

Umoran od pešačenja, Dok je očajnički pokušavao da dokuči šta se tu u stvari događalo. Prešao je planinu Vip Lok i ušao u pokrajinu Čok, s nadom da

će pred sumrak stići do Krater Krika. Ali sudbina nije htela da se to dogodi. Kada je već prešao mnoge milje, konj mu je odjednom počeo da hramlje i sa svakom sledećom pređenom miljom hramao je sve više. Naprsila potkovica povredila mu je kopito, i ako nije želeo da sasvim upropasti dragocenu životinju, Dok je morao nastaviti pešice. Po kamenitoj pustari sa suncem koje je pakleno pržilo. No drugog izlaza nije bilo. Hodao je miljama, zamišljajući hladovinu, povetarac i šum bistrog planinskog potoka, kojeg nigde nije bilo. Zalazak sunca za borove i povetarac koji je ubrzo doneo večernju hladovinu došli su mu kao dar s neba. Umoran do kostiju, nastavio je da hoda u nadi da je cilj negde blizu. Kada je naišao na puteljak živnuo je, verujući da će ga on odvesti u Krater Krik, koji više nije mogao biti daleko. Na njegovu nesreću, put ga je doveo u šake trojice drumskih razbojnika.

– Idi, dovedi konje, Grekse – naredio je ridobradi mumlajućim glasom.

– Odmah, Endi. – Mršavko suvonjavog lica udaljio se u mrak. Onaj drugi, debeljko po imenu Flet, pošao je prema zapadnjaku, držeći u ruci namotaj konopca. Bio je ružan, imao je spljošteno svinjsko lice, usne povijene naniže i plave vodnjikave oči duboko usađene u sitne očne duplje ispod gustih, čupavih obrva.

– Šta to smeráš da učiniš s tim konopcem, debeli? – upita ga Holidej mirno.

– Tišina! – prasnu samouvereno Greks, kao čovek koji u rukama drži sve adute.

Zapadnjak je ustuknuo korak i digao ruku i pritom su mu oči ljutito zasjale.

– Niko mene neće vezati – rekao je i pogledom presekao ridobradog. – Bolje bi bilo da mi kažete šta imate na umu, mister... bilo kako da se zovete.

– Brenon – predstavio se džin, dok je Flet neodlučno zastao. – Pretpostavljam da ti to dosta objašnjava, nevaljalče? U redu, sveži ga Flete.

– Samo trenutak – odvrati zapadnjak oštro. – Zašto bi meni tvoje ime nešto značilo. Nikada nisam čuo za tebe, Brenone... ni za tvoje gadne prijatelje.

Endi Brenon se osmehnuo:

– Bojim se da to nećemo moći progutati, nevaljalče. Hajde, završavaj s tim, Flete! Nemamo celu noć na raspolaganju.

S konopcem u rukama, Flet je ponovo pošao napred. Zapadnjak je sada stajao rezignirano klonulih ramena. Prljave ruke su ga zgrabile i do njegovih nozdrva dopro je zadah kvarnih zuba, duvana i lošeg viskija, a onda, kada je konopac omotan oko njega, Dok je spustio desno rame i svom snagom udario Dika Fleta pesnicom u pleksus, tako da je ovome šešir na glavi poskočio uvis.

Flet se presamitio, a Brenon je besno zaurloao. Holidej je levom šakom kao sekirom udario Fleta ispod potiljka i istovremeno pružio desnu ruku da mu izvuče revolver iz futrole, ali se Fletov revolver čvrsto zakačio za sigurnosni kaiš. Procedivši kletvu, Holidej je pustio revolver i Flet se srušio na tle, a Dok se okrenuo i zadao žestok levi krošje Brenonu u lice. Potres od udarca preneo se Brenonu kroz ruku sve do ramena i leđa, a kapljice krvi prsnule su iz njegovog nosa i usana. On se zaneo unazad i zakolutao očima.

Zapadnjak se odmah okrenuo da dočeka Fleta, koji je začuđujuće brzo ustao sa zemlje. Strahovit direkt, zadat iz ramena, pogodio je debeljka u lice i on je, kriknuvši, pao leđima na travu. Holidej se ponovo okrenuo ka Brenonu... ali delić sekunde prekasno. Samo na trenutak ugledao je okrvavljeno lice ridobradog pre nego što mu se cev revolvera spustila na slepoočnicu. Pred očima su mu zaigrali svetlaci, kolena su mu klecnula, kroz mutnu izmaglicu mahinalno je digao ruku u uzaludnom pokušaju da se zaštiti, a onda ga je još jedan onesvešćujući udarac poslao u carstvo tame.

Kada se osvestio i otvorio oči, ugledao je sjaj sunca i osetio omču oko vrata. Zažmurio je da bi ublažio talas bola koji mu je prostrelio glavu a onda se počeo prisećati šta se dogodilo. Sedeo je u sedlu, na leđima svog konja, ruku čvrsto vezanih na leđima. Na levoj strani lica osetio je skramu sasušene krvi.

Nečija gruba ruka udarila ga je po drugom obrazu.

– Hajde, nema više glupiranja, revolverašu – začuo je poznati glas. – Moraš da budeš svestan i da vidiš šta će ti se desiti.

Ispravivši se u sedlu, Holidej je otvorio oči. Pred njim se ukazalo crveno, ridom bradom obraslo lice Endija Brenona. Zatim mu se pogled razbistrio i on se žustro osvrnuo oko sebe.

Nalazili su se na jednom uzvišenom mestu na putu, koje do tada nikada nije video. Iznad njega videlo se veliko drvo s jednom jakom granom koja se preteći nadvijala nad njega, metar i po iznad njegove glave. Flet je stajao nekoliko koraka dalje i držao kraj konopca čija je omča bila namaknuta oko zapadnja-

kovog vrata. Fletovo lice bilo je podnadulo i mestimično modro, a desna ruka bila mu je obmotana primitivnim zavojem. Sasvim blizu, pored jednog polutrulog panja, stajao je Leo Greks pokraj svog konja, a upola dopušena cigareta visila mu je zalepljena za donju usnu. Izlazeće sunce snažno je osvetljavalo njegovo ružno lice i dronjavo i poderano odelo i šešir.

Dok je sve jasnije zapažao svet oko sebe, koji se i sam počeo buditi. Kapljice jutarnje rose blistale su u travi pored puta, a u dolji su još lebdeli jastuci magle. Negde iz granja poletela je ševa, mašući šumno krilima, šojka je svađalački progovarala iz žbunja, zlatna vuga je osluškivala, a crvendać je odgovarao na šojkin cvrkut. I zvuci i priroda oko njega izgledali su mu dvostruko jasniji i razgovetniji, možda i zbog toga što ga je omča oko vrata podsećala da to mogu, iz razloga koje čak nije mogao ni da nasluti, biti poslednji trenuci njegovog života.

Vratio je pogled na Brenona. Džin je izgledao kao da ga je mazga udarila kopitom u lice.

– Zašto? – upita ga zapadnjak.

– Još uvek se praviš lud, je li, revolverašu? – Brenon zavrte glavurdom. – Mani se toga, šaljivčino. Obesićemo te ovde gde će psalmopojci, koji su te najмили, moći da te nađu i da iz toga izvuku dobru pouku... Prema tome, mogao bi mirno da prestaneš s tom glupom igrom.

– Revolveraš? – ponovi Dok. – Ja nisam revolveraš i niko me nije najmio.

– Vešt je lažljivac, zar ne, momci? – nasmeja se Brenon. – Izigrava nevi-našce.

– Završimo već jednom s tim, Endi – umeša se Flet i pogled njegovih sitnih, zlobnih očiju zario se u Holideja. – Ja tom lupežu dugujem dosta iz ličnog obračuna.

– Čekajte – reče zapadnjak. – Recite mi bar zašto. Čovek ima pravo da zna zbog čega treba da umre.

– U redu, lupežu – pristade Brenon. Podbočio se i nastavio: – Desilo se da smo saznali kako su psalmopojci iz Testamenta najмили nekog revolveraša i stavili mu u zadatak da krene za mnom i mojim prijateljima u Krater Krik i od nas otme neku glupu statuu, za koju oni veruju da smo je ukrali. Zbog toga smo mi pošli u susret tom šaljivčini... i naišli na njega. I sad nameravamo da tog šaljivčinu obesimo kao upozorenje tim nevaljalcima iz Testamenta da ljudi iz Krater Krika nisu mačji kašalj i da ih ne treba dirati. Šta kažeš na to, revolverašu? Da li ti to zvuči poznato i podseća li te to na nešto?

– Naišli ste na pogrešnog čoveka – odvrati zapadnjak. – Nikada nisam bio u nekom mestu koje se zove Testament. Nikada nisam iznajmljivao revolveraške usluge. Štaviše ja...

– Tebi je na čelu ispisano da si revolveraš – preseče ga Brenon. – Uostalom, kako se zoveš?

Zapadnjak je u magnovenju shvatio da ne sme reći svoje pravo ime, jer bi ono ovim ljudima moglo biti dokaz da su u pravu, pa je rekao prvo ime koje mu je palo na pamet:

– Zovem se Džim Batler. Došao sam ovamo da se u Krater Kriku nađem s jednim prijateljem. Dođavola, da sam ja revolveraš, koji je pošao s ciljem da nekoga ulovi, bio bih mnogo oprezniji i ne bih dozvolio da me tako lako sklep-

tate. Kažem vam, ljudi, da nikada u životu nisam čuo za vas.

Izraz nedoumice po prvi put je preleteo preko Brenonovog lica. – Koga si hteo da sretneš u Krater Kriku? – upitao je.

Zapadnjak se zamislio. Posao koji je trebalo da obavi u tom gradu bio je tajna, ali trebalo mu je samo nekoliko sekundi razmišljanja da shvati kako u ovom trenutku ne može sebi dopustiti tu tajnovitost.

– Sema Gatera – rekao je.

– Nikada nisam čuo za njega – izjavi Brenon – a poznajem svakog majčinog sina u gradu.

– Čekaj malo, Endi – umeša se Leo Greks i pride, nabravši obrve. – Sem Gater? Čini mi se da sam to ime čuo. Šta taj čovek radi, revolverašu?

– Tuca kamen – odgovori Dok. – Bar se tim poslom bavio poslednjih pet godina.

– Šta je on? Zatvorska ptica? – iznenadi se Brenon.

– Da. Izdržavao je kaznu u Ram Riveru.

Trojka je izmenjala poglede. Onda Brenon reče:

– Ne znači da ti verujem, revolverašu, ali reci nam kakvog ti posla imaš s tim robijašem?

– To ne mogu da vam kažem.

Brenon se ispravi: – Šta je? Zar ti je ponestalo laži?

– Naravno da mu je ponestalo laži – umeša se ponovo Flet. – Hajde, Endi! Vreme odmiče.

– Da, čini se da je tako – promrmlja Brenon i Holidej primeti da je senka nedoumice nestala iz njegovih crvenih vučjih očiju. – Dobro. Hajde da završimo s tim.

Dok je stisnuo usne kada je Flet bacio kraj konopca preko krive grane stabla. Postojalo je hiljadu stvari koje je mogao reći, ali znao je, poznavajući takve krvožedne tipove, da bi sve to bilo beskorisno. Oni su došli u podnožje planine Vip Lok da obese nekog revolveraša za kojeg su verovali da ih ugrožava i bili su odlučni da tu svoju želju sprovedu u delo. Slučajnost da su u rukama imali pogrešnog čoveka nije bila povod koji bi ih lišio tog zadovoljstva.

Zapadnjak je pogledao preko njihovih glava poslednji put, upijajući širom otvorenim očima svet oko sebe: sunce, koje se sve više izdizalo nad horizontom, zupčaste planinske prevoje, plavičaste litice i zelenom travom obrasle padine, tamnu pozadinu borovih šuma, koje su se spuštale do podnožja, konjanika koji je dolazio putom...

Zapadnjak se trgao i u istom trenutku oštro Brenanovo oko takođe je ugledalo konjanika.

– Sto mu vragova – procedi džin kroz stisnute zube, upozoravajući ostale. – Ko je sad pa to?

Imali su vremena samo da bace ovlašni pogled pre nego što su konj i konjanik nestali s vidika u jednoj voderini, ali i taj kratak pogled bio je dovoljan da sva četvorica zapaze kako je taj konjanik jedna vitka devojka.

– Šta da radimo, Endi? – zabrinu se Flet.

– Pazite na ovog šaljivčinu – naredi džin i potera konja niz padinu prema putu.

Nekoliko trenutaka kasnije devojka je izronila iz dolje nadohvat pogleda i dok je opazio kako je pobledela u licu kada je Brenon s koltom u ruci iskočio iz zaklona iza jedne stene i preprečio

joj put. Skrenuvši pogled devojka opazi sumoran prizor ispod stabla i pokuša da okrene konja, kako bi se dala u bekstvo, ali je Brenon bio brži. Zgrabivši vođice njenog konja, naredio joj je da sjaše, a onda ju je s uperenim revolverom poterao uz padinu ka svojim kompanjonima.

– Poznaješ li ovu suknju, Grekse? – upita Flet nervozno, pokazujući pištoljem devojku.

Leo Greks nabra čelo:

– Ne, ali sudeći po njenom izgledu mora biti da je jedna od onih psalmopojaca iz Testamenta.

Pokazalo se da je Greksova pretpostavka tačna. Kada je s devojkom stigao do drveta s prebačenim konopcem, Brenon je obavestio svoje saučesnike da je njeno ime Kes Voker i da je iz Testamenta u dolini Pajn Nouč. Kada ga je devojka pogledala i primetivši omču oko njegovog vrata, razrogačila oči, Holidej je konstatovao da je vrlo vitka i skladno građena i da ima najviše dvadeset dve godine. Na prvi pogled ne bi se moglo reći da je lepa, ali je posedovala neku zdravu jedrinu, čist i svež izgled, dugačka kosa i oči bili su joj plavi, što ju je činilo privlačnom.

– Šta da radimo s njom, Endi? – javi se Flet prikrivajući nespokojstvo.

– Šta drugo nego da je pustimo da posmatra – odvratila Brenon bez oklevanja. – Na taj način bićemo sigurni da će nas ljudi iz njenog mesta ozbiljno shvatiti. – Pružio je ruku i uhvatio devojku ispod brade. – Jesi li ikad videla da nekog nevaljalca vešaju, sestrice?

Trgnuvši se od dodira Brenonovih prstiju, Kes Voker upita:

– Ko je taj čovek? Zašto hoćete da ga obesite?

– Hajde, hajde, nemoj se igrati s nama žmurke, sestro – reče Brenon. – Ti dobro znaš ko je ovaj šaljivčina i isto tako dobro znaš zbog čega će omastiti konopac.

Devojka pogleda džina s iskrenim čuđenjem:

– Nemam pojma o čemu govorite. Nikada dosad nisam videla tog čoveka.

– Mislio sam da vi, slatkorečivi psalmopojci iz Testamenta, ne umete da lažete – procedi Brenon resko. Debelim, četvrtastim prstom pokazao je na zapadnjaka: – Znamo da je ovaj čovek revolveraš kojeg je vaš grad poslao u Krater Krik da se dočepa one đavolje statue koju mislite da smo mi ukrali. E, pa lepo, mala moja gospođice psalmopojko, sviđalo vam se to ili ne, sada ćete videti kako se mi obračunavamo s takvom sortom...

– Ne! – zavapila je devojka. – Ne, za ime Boga, to nije taj čovek!

Brenon je u nedoumici zatreptao, jer je devojčino negiranje bilo veoma uverljivo. – Ne pričaj mi kojekakve gluposti, sestrice. Ovo mora biti taj revolveraš!

– To nije taj čovek.

– A ko je onda?

Devojka je pogledala zapadnjaka i njemu se učini kako ona u sebi vodi neku unutrašnju borbu. Onda se devojka okrenula ka džinu i rekla:

– Čovek koga tražite je moj brat.

– Šta to govoriš?

Kes Voker je sklopila oči i klimnula glavom:

– Molim vas, skinite mu omču s vrata i dopustite da vam objasnim.

– Najpre nam objasni... a onda ćemo mu skinuti omču. To jest, ako poverujemo u tvoju priču.

Devojka zatrepta, a onda progovori tihim i smirenim glasom, trudeći se da izdrži Brenonov uporan pogled:

– Pomenuli ste statuu naše Bogorođice, što znači da nesumnjivo znate kako je ukradena iz naše kapele u Testamentu. Vama je takođe sigurno poznato da su lopovi viđeni kada su odjahali i da su identifikovani kao ljudi iz Krater Krika. Dakle, pošto u ovoj pokrajini nema predstavnika zakona, smatrali smo da nismo u stanju mnogo da učinimo s obzirom da smo mi miroljubivi ljudi, a da ste vi iz Krater Krika vešti na oružju i...

– Izostavi nepotrebno pričanje – prekide je Brenon – i pređi na stvar. Čuli smo da ste vi, milostivi samarićani iz Testamenta, poslali protiv nas nekog revolveraša. Gde se on uklapa u tvoju priču?

Devojka duboko uzdahnu:

– Moj brat Mort došao je da me poseti posle krađe statue. Mort nije jedan od nas i ne pripada našem bratstvu. On je temperamentan, usijana glava i, želim što to moram reći, ume da koristi pesnice i revolvere. Sve do poslednje noći, kada sam otkrila da je on nestao, nisam znala ništa o tome, a onda mi je rečeno da su neki ljudi iz našeg bratstva, bez znanja našeg starešine Džeksona, platili Mortu da ode u Krater Krik, vrati otuda ukradenu statuu i, ako bude moguće, kazni lopove. Čim sam za to saznala, shvatila sam da je život mog brata u velikoj opasnosti, pa sam pojahala u želji da ga nađem i odgovorim ga od preuzete obaveze i odlaska u Krater Krik... – Devojčin glas zadrhta. – Tražila sam tragove njegovog konja u trenutku kad ste vi... kad ste vi... – Glas joj je zamro u grlu.

Džinovski Endi Brenon dugo je u potpunosti tišini netremice zurio u devojk, skupljenih obrva i duboko zamišljen. Onda se prostački počeo po trbuhu, promumlao nešto sebi u bradu i okrenuo se ka svojim kompanjonima:

– Šta vas dvojica mislite o ovome? Smatrate li da devojk govori istinu?

Dik Flet nije bio siguran šta da misli, ali je Leo Greks klimnuo glavom i odgovorio:

– Meni se čini da govori istinu, Endi. Ne poznajem te psalmopojce bolje od tebe, ali u svakom slučaju znam da nisu lažljivci.

Brenon je neodlučno pogledao ćutljivog Holideja pre nego što se ponovo obratio devojci:

– Taj tvoj brat... rekla si da se zove Mort? Kažeš da je dobar na revolveru?

– On misli da jeste. Ali, zapravo, on je tek izrasli dečak. Ubeđena sam kako Mort veruje da će time što nam pomaže učiniti nešto plemenito, ali on u stvari...

– I u ovom trenutku taj tvoj svojeglavi brat je na putu za Krater Krik, dok se mi ovde zamlaćujemo, je li tako?

– Da, ali ako mi dopustite da pođem za njim, uverena sam da ću ga nagovoriti da se sa mnom vrati u Testament.

– Mi ćemo ga naći umesto tebe – odvratila Brenon kratko, prekinuvši devojku netsrpljivim pokretom ruke. Onda se obratila zapadnjaku: – Ovo na celu stvar baca sasvim drugačije svetlo, šaljivčino. Izgleda moguće da si sve vreme govorio istinu.

Nada je naglo zagrejala Holidejeve grudi, ali on je to svoje osećanje prikrivio i mirno upitao:

– Kako bi bilo da mi presečete ove konopce?

– Šta? Sto mu gromova! – usprotivio se Flet. – Šta onda ako on i nije tip koga tražimo, Endi? On je i pored toga zaslužio da se obračunamo s njim. To je više nego sigurno.

– Ne možete sada obesiti tog čoveka – umeša se Kes Voker. – On je nevin.

– Da, ali tvoj mali brat nije – odvratila Brenon. – U redu, Batlere, smatraj da si najsrećniji čovek na teritoriji države Juta. Leo, preseki mu veze. Flete, dovedi ovamo naše konje. Treba da pređemo priličan put.

Mrmljajući nezadovoljno sebi u bradu, Flet ga poslušao, a Greks je jednim zamahom bovi noža sa širokom oštricom presekao zapadnjaku veze na rukama. Dok je počeo masirati utrnule zglavke, ne skidajući pogled sa Kes Voker, koja je prišla Brenonu i uhvatila ga za ruku.

– Dopustite mi da nađem svoga brata – rekla je molećivo. – Kunem vam se da ću ga odvesti nazad kući... kunem vam se!

Brenon možda nije čuo njene reči, a ako ih je i čuo, one su ostale bez efekta. Skinuvši njenu ruku sa svoje mišice, obratio se Holideju:

– Da, gospodine moj, ti si sigurno najsrećniji čovek u ovoj pokrajini. Ali ne kušaj suviše sreću! Ako bi hteo da prihvatiš dobar savet, onda ti kažem da se držiš što dalje od Krater Krika. Takvi kao ti nisu nam potrebni. Jesi li me razumeo?

– Čuo sam – potvrdila Dok. Nije mu bilo ni na kraj pameti da poslušao Brenonov savet, ali pošto je samo nekim ćudom izbegao smrt, nije mu takođe na kraj pameti bilo ni da previše kuša sreću.

Flet se vratio s konjima i razbojnici su pojahali, praćeni bojažljivim pogledi-

ma Kes Voker. Ona je još jednom uputila Brenonu reči molbe, na koje se ovaj, kao ni prošli put, nije osvrtao. Pošto je poslednji put mrko pogledao Holideja, džin potera konja i povede svoje kompanjone prema zapadu.

Kada su se siledžije udaljile, Dok odahnu.

– Hvala vam, mis Voker – rekao je.

– Za ovo ću biti vaš dužnik.

– Ali moj brat! – zajecala je devojka.

– Šta će biti s mojim bratom?

– U ovom trenutku ne možemo ništa učiniti za vašeg brata. Kao prvo, ja sam ostao bez oružja, a drugo, konj mi hramlje. – Položio joj je ruku nežno na rame.

– Hajdemo, vratimo se vašoj kući.

– Ali, Mort...

– Mort će morati sam da se pobrine za sebe, kao i svaki drugi čovek koji iznajmljuje revolver. Hajdemo!

– Zar ne postoji baš ništa što bih mogla da učinim?

– Možete se moliti – reče Dok tiho, ali nije mogao a da ne pomisli kako će mladom Mortu Vokeru, ako dopusti da ga trojica siledžija iz Krater Krika uhvate, biti potrebno mnogo više od obične molitve upućene nebesima.

Ali to je bio problem tog mladića, a ne njegov. U ovom trenutku Holidej je skoro sa strašću uživao u osećanju da je živ posle možda najbližeg u životu susreta sa smrću.

*

Zapadnjak nikada nije video nešto tako divno kao što je bio Testament u dolini Pajn Nouč.

Bila je to zapravo neverovatno zelena kotlina, okružena jarko crvenim liti-

cama. Devojka, s kojom je sve vreme putovanja razgovarao, kako bi joj misli držao zaokupljenima, rekla mu je da se dolina Pajn Nouč nalazi na hiljadu sedamsto metara iznad užarene kamenite pustare na zapadu. U njoj je vazduh bio prohladan i redak, ali lak za disanje i ispunjen mirisom bujnog rastinja.

Samo naselje nalazilo se u sredini kotline i sastojalo se od velikog zdanja koje je služilo kao crkva i dosta drugih, manjih, po izgledu sličnih kućica, koje su velikoj građevini činile kontrast. Nalazilo se na obali rečice koja je vijugala kroz kotlinu da bi se na kraju obrušila u vidu sedamdeset metara visokog vodopada, ponirući niz crvenu liticu.

Neposredno izvan grada pružale su se bašte sa povrćem i voćem, a još dalje polja kukuruza, ječma i pšenice. A iza tih polja, u dosta širokom prostoru, ogradenom bodljikavom žicom, po valovitim uzvišenjima i doljama mirno su pasla krda ugojenih goveda. Tu i tamo zatravljene površine bile su prošarane šumarcima breza i topola, a pokraj rečice nanizale su se žalosne vrbe. Svim daleko, po obroncima kotline dizale su se tamne borove šume, po kojima je kotlina i dobila ime.

Plavokosa Kes mu je objasnila da je njihov starešina i osnivač „Bratstva bližnjih“ Elder Džekson, kada je pre mnogo godina prvi put ušao u ovu skrivenu kotlinu, u njoj odmah prepoznao mesto iz svog sna, istog onog sna koji ga je naveo da okupi svoje sledbenike i s njima prevali hiljadu milja na zapad, do utočišta u kome „voljena braća“ mogu živeti u miru i slozi i negovati ljubav prema svojim bližnjima i Svevišnjem. Holideju nije bilo teško da u tu priču

poveruje, jer je kotlina zaista bila mesto o kojem bi svaki čovek mogao samo da sanja.

Kes je odvela zapadnjaka do jedne kuće, malo veće od nekoliko okolnih. U njoj je ona živela s još nekoliko neudatih devojaka, „sestara“ kako su žene u „Bratstvu bližnjih“ nazivane. Sve te devojke bile su bez roditelja, tačnije rečeno očeva, za koje se u bratstvu nisu postavljala pitanja, ako bi neka „sestra“ izabrala da se ne udaje, nego da živi slobodno. Deca, koja bi se iz takve veze rađala, pripadala su celom bratstvu i svi su o njima vodili brigu, kao i o starijima i nemoćnima koji nisu imali porodicu.

Doku se činilo da je upao u neki svet iz davnina i u jednom trenutku se zapitao je li i Kes bila jedna od devojaka koje su potpunu slobodu pretpostavile životu u porodici. Nije, međutim, imao vremena da o tome dugo razmišlja, jer ga je odmah po dolasku preuzeo u svoje ruke jedan član bratstva koji mu je s ponosom saopštio da je lekar i da je pre dolaska u ovo mesto ljubavi i spokoja trideset godina bio notorni alkoholičar, a da posle susreta s Elderom Džeksonom nije više okusio ni kap alkohola.

Sa Elderom Džeksonom Dok se upoznao jedan čas kasnije u njegovoj kući, odmah iza crkve. Elder Džekson bio je izrazito krupan čovek, visok svih stotadevedeset centimetara. Nosio je dugu kosu, koja mu je padala preko ušiju, i bradu proroka, a njegovo lice bilo je neobična mešavina snage i odlučnosti, svojstvenom velikim vojskovođama i državotvorcima. Ipak, uprkos Džeksonovoj korpulenciji i vladarskom držanju, Holidej je zaključio kako je retko kada sreo čoveka tako pitomog i bla-

gog kao što je starešina „Bratstva bližnjih“. Glas Eldera Džeksona bio je blag i topao i samim svojim zvukom širio je krotkost i osećanje bratske ljubavi. No, i pored svoje isposničke krotkosti, starešina bratstva bio je dovoljno mudar da razume čovekovu potrebu za uživanjem i da u zadovoljenju te potrebe ne vidi nikakvo zlo. Smatrao je da je ljudska radost ostvarenje raja na Zemlji i da čovek, budući da je ne samo duhovno već i telesno biće, ne može postići harmoniju egzistencije ako uz zadovoljavanje duha ne zadovolji i telo. Objasnio je zapadnjaku da zbog toga svojim sledbenicima dozvoljava punu seksualnu slobodu, ukoliko se time, razume se, ne povređuje nečiji mir i integritet.. No, budući da njegovi sledbenici iskreno veruju u ljubav i mir među ljudima, dodao je, njihovo ponašanje nikada nije došlo u sukob s načelima „Bratstva“.

Što se tiče unajmljivanja mladog Morta Vokera, to su učinili neki od agresivnijih sledbenika i on nije odobrio tu njihovu akciju, nego joj se, naprotiv, i protivio. Iako je bio uveren da su njihovu statuu ukrali rđavi ljudi iz Krater Krika i mada je znao da je sila jedini način da se taj dragoceni predmet vrati u njihovu zajednicu, on tu cenu nije bio spreman da plati.

Dok je zapadnjak utoljavao glad ručkom koji se sastojao od ovčijeg pečenja, povrća i još toplog hleba, koji je ispekla Džeksonova žena, starešina bratstva mu je ispričao istorijat statue. Statua je poticala još iz prve godine osnivanja sekte u Tenesiju. U to vreme Džekson je bio vlasnik prilično izdašnog rudnika zlata. Motivisan istom vizijom, kao i onom koja ga je sa bratstvom uputi-

la na zapad, on je skupio jednogodišnju proizvodnju zlata iz svog rudnika i predao je jednom članu njihove sekte – zlataru, koji je od tog zlata izlio statuu Device Marije, visoku oko pola metra. Kada je to uradio, Džekson je prodao rudnik i postao vlasnik zemlje, koju je takođe kasnije prodao. Rekao je Doku da vrednost statue procenjuje na desetak hiljada dolara.

Najzad, kasno popodne, ručak i razgovor bili su okončani. Zahvaljujući vešto stavljenom zavoju starog lekara i ukusno spremljenom jelu misis Džekson, Dok skoro da više nije osećao slabost i vrtoglavicu, koja je bila posledica divljačkih udaraca revolverom po glavi. Ipak, Dok se još nije osećao dovoljno sposobnim da otputuje u Krater Krik, pogotovo što su ga tamo čekala velika iskušenja i naponi. Kao da mu čita misli, Elder Džekson mu predloži da ostane kod njih dok se potpuno ne oporavi.

– Ne znamo ko si, mladi čoveče, ali o ljudima valja suditi po onome kako gledaju i šta čine. Iz tvojih očiju video sam da si dobar čovek, a to su dokazali i tvoji postupci. Mi ti dugujemo zahvalnost što si nam sestru Kes vratio zdravu i čitavu. Da je nisi sreo, samo nebo zna kakvo bi joj se zlo moglo desiti. Gostoprimstvo je najmanje što ti možemo pružiti. Vidim da si još slab. Jedna noć ništa ne znači na putu kojim ideš, a odmor i zdrav san vratiće ti snagu i krepkost. Ostani bar do sutra.

Holidej se zamislio. Sastanak koji je čekao pet godina, mogao je sačekati još jedan dan. Klimnuo je glavom: – Dobro.

– Mudro si odlučio – reče Džekson, položivši Doku ruku na rame. – Videćeš da je ovo mesto u kojem čovek kao ti

može naći odmor, spokoj i zadovoljstvo. Pokazaću ti gde ćeš provesti noć.

Holidej se osmehnuo i pošao za Džeksonom. Izišavši pred kuću, osvrnuo se i pogledao crkvu sa zvonikom koji se dizao ka već potamnelom nebu, jednostavno obučene muškarce i žene koji su se vraćali s posla u polju i decu koja su razdragano trčala između kuća. Da, Testament je zaista bio rajsko mesto.

– Ovde ćeš prenoćiti – reče mu Džekson, kada su stigli do jedne čiste, obojene kućice, odmah u blizini centralne zgrade. – To je dom za namernike, koje put nanese u našu dolinu. Smeštaj je skroman, ali udobnost nije najvažnija u životu. Pre nego što pođeš, videćemo se.

Elder Džekson se potom udaljio. Dok zakorači na trem i, otvorivši vrata, ustanovi da je kućica, koja se sastojala od samo jedne odaje, uredno održavana a postelja u uglu široka i čista. Osim nje, jedini nameštaj u sobi bili su umivaonik i sto sa dve stolice, ali ta jednostavnost uklapala se u duh života u naselju. Nešto drugo u Testamentu nije se moglo ni zamisliti.

Zadovoljan onim što je video, Dok je izišao da prošetati pre spavanja. Naselje je imalo samo jednu glavnu i široku ulicu i nekoliko kraćih uličica, ali jednako širokih. Testament se mogao uporediti s bilo kojim drugim gradom na Zapadu. Ali nešto je ipak bilo drugačije: duh grada, a naročito lica stanovnika, koja su odražavala spokojstvo i unutrašnje zadovoljstvo kakvo Holidej nigde drugde nije video. Koračajući između kuća i dalje, pored bašti i voćnjaka, svuda je zaticao isto obeležje sklada i harmonije. Činilo mu se da čak i ptice na svom večernjem letu do gnez-

da mašu krilima u skladu s ritmom kojim žive stanovnici Testamenta.

Malo-pomalo kretanje oko njega postajalo je sve sporije. I priroda i ljudi pošli su na počinak, posle kojeg će sva nuti novi dan. Zapadnjak se vratio u svoje prenoćište i tamo na stolu zatekao poslužavnik s jelom koje se još pušilo, kao da ga je doneo neko ko je mogao kada će se on vratiti. Kes? Možda. Jedino je ona imala razloga da mu učini neku prijatnost.

Mada je bio sit od ručka, uzeo je nekoliko zalogaja i popušivši poslednju cigaru, pripremio se za počinak. Pomislio je kako bi mu čaša brendija jako prijala, ali se nadao da će i bez toga čvrsto zaspati.

Malo kasnije, ležeći s rukama pod glavom, Dok je ponovio u mislima događaje toga dana. Ma koliko zla prema njemu u početku, sudbina mu je ipak ostala naklonjena, šaljući mu svog emisara u osobi Kes Voker. Zahvaljujući njoj bio je živ i ležao je na toj udobnoj postelji. A gde je sada bila Kes – njegov anđeo spasitelj? Sigurno vrlo blizu, jer ih je delilo najviše pedeset metara i Dok je odjednom pomislio kako bi mu bilo drago da ju je video večeras kada mu je donela hranu. Ali Kes je možda sada snevala u zagrljaju nekog svog izabranika.

Osluškiavao je još neko vreme nepoznate šumove u odaji u kojoj je ležao, a onda zaspao, uljuljkan jednoličnim glasanjem ćuka.

Posle neodredivo dugog vremena osetio je hladnoću planinske noći, koja se negde pred zoru uvukla u odaju kroz prozore zatvorene kopcima. Prikupio je ćebe oko sebe i zgrčio se, ali je, posle kraćeg dremeža, hladnoća postala još

neprijatnija. Pokušao je da se bolje namesti i pokrije, ali bez efekta. Kada je, već upola budan, hteo da ustane i potraži još nešto čime bi se pokrio, začuo je šum nalik na klizanje bosih nogu po podu i nadomak postelje, u polutami slabe mesečine opazio siluetu žene plave kose, rasute po ramenima. Tračak mesečine obasjao je u trenutku deo providne spavaćice i nagog tela ispod nje, a onda se jedno toplo i čvrsto telo uvuklo pod pokrivač do njega. Pre nego što se on sasvim pribrao, šapat tih kao uzdah pomilovao mu je uho:

– Udvoje je mnogo toplije, zar ne?

Oble ruke nežno su ga obgrlile i Dok na usnama oseti topao i vlažan dodir devojčinih usana. I tada, već sasvim budan, on ju je čvrsto zagrlio i uronio u toplotu njenog tela.

*

Kada se probudio bilo mu je toplo, ali je u postelji ležao sam. Kroz odškrinuta vrata u sobu je prodirala svetlost ranog jutra, a glasovi spolja nagoveštavali su da je život u Testamentu već uveliko počeo. Iz zdele na stolu dopirao je prijatan miris upravo pripremljenog jela i Dok je ustao, obukao se i na brzinu pojeo komad toplog hleba i pečene ovčetine, što mu je njegova nevidljiva dobra vila ostavila neznano kada. Pred kućom ga je čekao potkovan konj. Pre nego što ga je pojahao, Dok je pošao da se oprosti od Džeksona. Starešina bratstva stajao je na verandi svoje kuće, a jutarnji povetarac poigravao se njegovom kosom i bradom.

– Možda ćemo se opet sresti, Džeksone – rekao je zapadnjak – ali, ako se više ne vidimo, hvala na gostoprimstvu.

– Kad god dođeš bićeš dobrodošao, mladi čoveče. Ako želiš da se oprostiš od sestre Kes, ona je još uvek kod svoje kuće. – Stari vođa bratstva značajno pogleda Holideja: – Ona je zaista pravo zlato od devojke.

Dodirnuši prstima obod šešira u znak pozdrava, Dok se udaljio, vodeći konja za sobom. Kes Voker je zatekao u pripremanju doručka za ostale devojke, koje su već bile u polju. Pogledao ju je sa osmehom čoveka koji zna nečiju tajnu i zna tu tajnu da čuva, a ona mu je odgovorila kratkim osmejkom i pogledom vedrih, radosnih očiju. Zatim se uozbiljila. – Jutros, pre vašeg odlaska, molila sam se za život svoga brata. Nadam se da će me nebo uslišiti – rekla je.

– Ja odlazim u Krater Krik – saopšti joj Dok. – Pokušaću da pripomognem vašim molitvama.

– Moliću se onda i za vas – dodala je Kes.

– Hvala. Ja ne umem da se molim, ali ću misliti na vas – odgovori zapadnjak i, dodirnuvši obod šešira, okrenu se i vinu se na konja. Da, pomisli, zaista će pokušati sve što može da uzvрати devojci dobrotu koju je prema njemu pokazala. Bio je čak u iskušenju da pokuša i nešto više, nešto u vezi sa ukradenom statuom, ali nije hteo da se ni pred samim sobom na to obaveže. Učiniće što može, ali ne po svaku cenu. Ako ga je Kes obavezala svojom ljubavlju, obaveza prema „Bratstvu“ bila je daleko manja.

Preplavljen tim osećanjima, izjahao je iz tihog grada. Na jednoj visokoj koti,

skoro milju daleko, okrenuo se u sedlu i, bacivši pogled unazad, ugledao vitku siluetu Kes Voker, koja je još uvek stajala pred svojom kućom. Oseti ubod bola. Prelete pogledom po zelenoj tala-sastoj dolini i izgovori tiho, tako da je jedva sam sebe čuo:

– Tako je to, Holideje. Kada se u gorčini života ne bi povremeno pojavilo i neko zrnice sreće, život ne bi imao nikakvog smisla.

Klimnuo je glavom i dodirom peta opomenuo konja da krene. Desetak minuta kasnije stigao je do brdskog prevoja i dolina Pajn Nouč, sa svojim zelenim poljima i šumama, jednostavnim stanovnicima i devojkom milog lica i slatkih zagrljaja, ostala je iza njega.

*

Dok je zategao vođice i ždrebac je, zveckajući uzdama, zatresao glavom, željan da krene dalje. Ali jahač je držao vođice zategnute i pogledao uz padinu do velikog drveta, koje se jasno ocrtavalo na popodnevnom suncu.

Dodirnuvši mahinalno vrat, kao da ga još uvek steže nevidljiva omča, Holidej oseti kako u njemu raste gnev. Da nekim slučajem Kes nije naišla, on bi sada visio na tom drvetu i ljuljao se na vetru.

Finim, negovanim prstima dodirnuo je praznu futrolu revolvera. Pri pomisli na Endija Brenona, Dika Fleta, Lea Greksa i čoveka za koga je Elder Džekson rekao da njih trojica rade, a koji se zvao Henk Kordrej, izraz njegovih očiju postao je hladniji i tvrdi. Kao što je toj trojici nevaljalaca rekao, on zaista nije bio revolveraš, ali to nije značilo da ga surove godine života na Zapadu nisu

naučile savršenoj veštini potezanja revolvera. Sada mu je odjednom pala na um ideja da bi po dolasku u Krater Krik trebalo da izravna račune s njima.

Stajao je još neko vreme, uživajući u toj pomisli, dok je konj pod njim nemirno trupkao kopitama. A onda se pribra i podseti kako osveta nije nešto čime se valja naslađivati i da, kadgod je to moguće, zlo treba potisnuti u zaborav. Podsetio je zatim sebe da je cilj njegovog puta u Krater Krik obavljanje jednog specijalnog posla i da kada taj posao bude završen, njemu predstoji odlazak iz te pokrajine. Brenona, Fleta i Greksa, a s njima i Henka Kordreja prepustiće osveti nekog drugog čoveka.

Kasni popodnevni časovi zatekli su ga u podnožju brežuljaka, blizu mesta gde je pre dve noći bio napadnut. Produžio je putem kroz šumu da bi stigao do ravnice Čok To baš kada je mrak pao.

Ulogorivši se milju od brda, večerao je suvo meso i hleb, zalio sve to vodom iz čaturice i gutljajem viskija koji je čuvao za vanredne potrebe. Zavukavši se u duboku, suhu pećinu, proveo je noć napola budan.

Po izlasku sunca nastavio je put. Njegov susret sa Semom Gaterom u Krater Kriku nije bio vremenski tačno utvrđen, ali želeo je da bude tamo kada bivši osuđenik stigne i da s njim što pre obavi predviđeni posao.

Jutro je bilo prohladno i kopita konja odzvanjala su na kamenitom tlu. Zvezde su se gasile, a Mesec bledeo dok je na istoku nebo postajalo sve svetlije. S juga je duvao jak povetarac, noseći pramenje magle kroz vrhove borova koji su oivičavali put. Onda je naglo sunce izronilo iznad horizonta i jarkim boja-

ma osvetlilo vrhove planine Vip Lok. Izgledalo je kao da zupčasti vrhovi plove po nebu kao čudesni plameni jezici.

U tom trenutku konj je frknuo i kratko njisnuo. Tridesetak metara ispred nalazilo se nešto što je uplašilo životinju. Sa grane jednog suvog bresta, dva metra iznad tla, na konopu vezanom za granu visio je obešen čovek.

Holidej je zategao vođice i oštrim pogledom obuhvatio okolinu. Zatim je oprezno, stomaka stegnuto grčem jeze i užasa, pojahao kroz maglu i zastao u blizini obešenog.

Iskolačene oči zurile su prema izlazećem suncu. Obešeni je bio mlad, najviše dvadeset jednu godinu star i imao je gustu svetloplavu kosu. Prazna futrola za revolver bila mu je vezana nisko uz butinu, kao kod revolveraša.

– Svemogući Bože – promuca zapadnjak, izvadi iz bisaga oštar nož i prišavši mestu gde je konopac bio vezan oko drveta, jednim zamahom preseče užu.

U džepu obešenog našao je pismo Kes Voker, upućeno dragom Mortu.

*

Kao i prošli put, Holidej je odjahao iz doline Pajn Nouč i ulogorio se i proveo noć u istoj pećini. Ali to više nije bio isti Holidej, zaokupljen samo predstojećim sastankom sa Semom Gaterom. Ovaj Holidej odneo je jednog mrtvog čoveka njegovoj sestri, video njen bol i prisustvovao ceremoniji koju su stanovnici Testamenta priredili nesrećnom mladom Mortu Vokeru.

On se skoro razboleo od onoga što se desilo, mada nasilje i krajnja brutalnost nisu za njega predstavljali ništa nepo-

znato. On je sada bio učesnik svega toga, saučestvovao je s Kes Voker u njenom bolu i na neki način bio povezan s Elderom Džeksonom i njegovim sledbenicima. I, odjednom, obuzela ga je mržnja prema hulji koja je bila dovoljno podla da iz svetilišta bratstva ukrade njima dragu statuu i dovoljno surova da ubije mladića, koji je želeo da učini nešto plemenito.

Zapadnjak, naravno, nije mogao pouzdano da zna da li su Brenon, Greks i Flet odgovorni za to ubistvo, ali sve je ukazivalo na njih. Ipak, nedovoljno siguran, nije hteo da ih optuži za taj zločin, jer bi to sigurno dovelo do obračuna i možda do fatalne greške. Ali najmanje što je osećao da mora učiniti bilo je da pokuša pronaći ukradenu statuu. Ako bi u tome uspeo i statuu vratio u Testament, to bi ipak bila izvesna nadoknada za ono što se desilo.

Nije očekivao da će to ići lako, ali, na koncu, Doku Holideju, avanturisti, kockaru, čoveku rizika, nikada ništa nije išlo lako. Ali, lako ili ne, bio je odlučan da tu svoju zamisao sprovede do kraja. Nikada nije bio u nečemu odlučniji kao u tome te hladne noći u pokrajini Čok To.

III

Krater Krik blistao je na sunčevoj svetlosti. Jedini zvuci koji su se čuli bili su zvonko udaranje čekića po kovačkom nakovnju, koje je dopiralo iz obližnje kovačnice i jogunasto njakanje neke tvrdoglave mazge.

Visoki konjanik gospodstvenog držanja izgledao je kao nesvakidašnja pojava dok je kružio pogledom čeličnoplavih očiju po oronulim kućama i lažnim fasadama trgovina i saluna u glavnoj ulici. Ono malo ljudi, koji su bili prisutni pri njegovom dolasku, zaključilo je po njegovom držanju i pogledu da je on tip čoveka koga treba ostaviti na miru.

Holidej nikada nije bio u pokrajini Čok To, niti u Krater Kriku. Razbacane kuće neurednog izgleda, tih par trgovina, dva saluna, prilično velika gradska štala, kovačnica, pekara i jedna impozantna kuća u zapadnom delu grada nisu ostavili na njega naročiti utisak. Nigde nije video tablu na kojoj bi pisalo „šerif“ niti je video nešto nalik na crkvu. Očigledno je tako nešto bilo nezamislivo za grad kao što je Krater Krik.

Dok je odjahao direktno do gradske štale, čiji je vlasnik bio čovek po imenu Blejni Mek Daf, stari nevaljalac opakog izgleda, s velikim žutim zubima. Pogledao je zapadnjaka s neskrivenom radoznalošću kada je ovaj sjahao pred štalom.

– Dolazite li izdaleka, došljače? – upita.

– Zovem se Batler – odvrati zapadnjak, smatrajući kako je najbolje da se drži imena pod kojim se već predstavio onoj trojici nasilnika. Počevši da otkopčava kolan, dodao je: – Prilično izdaleka.

– Zar ste izgubili revolver?

– Da. Treba da kupim jedan.

– To možete u trgovini Houka Džodija, odmah pored poštanske stanice. – Mek Daf odmeri Holidejevog konja. – Imate dobru životinju, Batlere.

– Da. Koliko?

– Dolar dnevno.

– To je suviše. Pedeset centi.

– Dogovoreno.

Kada je Mek Daf uveo konja u štalu, Dok je prišao otvorenim vratima i pogledao napolje. Zraci sunca, koje je sve toplije grejalo, titrali su na limenom krovu saluna, tri zgrade od štale. Izvadivši cigaru iz tabakere, Holidej je pričekao da se Mek Daf vrati. Dok je štalar duvao kroz nos i češkao se po vratu, zapadnjak je uočio jednu veću kuću na oko dvesta metara odatle, koja se izdvajala od ostalih.

– Ostajete li dugo, Batlere?

– Zavisi. Došao sam ovamo da se nađem s jednim čovekom po imenu Sem Gater. Da nije on možda pitao za mene?

Blejni Mek Daf je nabrao čelo i odmahnuo glavom:

– Ne znam nikoga ko se tako zove, mada mi ime zvuči poznato. No već nekoliko sedmica nisam u gradu video nijednog došljaka sem sada vas.

Odgrizavši vrh cigare, Holidej kresnu šibicu o dovratnik i pripali. Gater, dakle, još nije stigao. Pa lepo, od kaznionice u Ram Riveru do Krater Krika bio je podugačak put, a sem toga, kada mu je pisao, Gater nije bio siguran u tačan datum svog otpuštanja.

Odbijajući kolutove dima, Dok pokretom glave pokaza u smeru velike kuće:

– Čije je ono?

– Pripada mister Kordreju – objasni mu razgovorljivi štalar. Pljunuo je na tle i zadenuo palce za tregere. – Mister Kordrej je nesumnjivo najvažnija ličnost u okolini.

Holidej klimnu glavom. Saznavši u Testamentu da ona trojica nevaljalaca rade za njega, pitao se zna li Kordrej nešto o aktivnostima svojih nameštenika tokom poslednjih nekoliko dana.

– Gde se u ovom gradu čovek može pristojno smestiti, Mek Dafe? – upitao je, počutavši malo.

– Šta? – uzviknu Mek Daf kao da se trgao iz razmišljanja. – Izvinite, nisam tačno čuo šta ste rekli, mister Batlere. Razmišljao sam o onom imenu: Gater, kako ste rekli... sad mi se čini kao da sam to ime čuo.

– Gde mogu dobiti sobu?

– Sobu? Pa, možete se smestiti u salunu „Poslednja šansa“, koji je vlasništvo mister Kordreja, a mogli biste pokušati i u hotelu „Hard kejs“.

Zapadnjak nabra obrve:

– U hotelu? Pri dolasku u grad nisam video nikakav hotel!

Štalar se zakikotao:

– Pa to u suštini i nije baš neki hotel, ali Rand Kviler voli da ga tako naziva. To je zarpavo njegova sopstvena kuća u kojoj sa zadnje strane ima četiri ili pet posebnih soba. Ako krenete ulicom, to je druga kuća iza Džodijeve trgovine.

– Pokušaću u tom hotelu – promrm-ljao je Dok za sebe i već je bio krenuo kada je stari štalar doviknuo za njim:

– Hej, setio sam se onog imena! Gater, to je jedan mlad čovek... Sem Gater. Tako se zvao momak koji je opljačkao starog Čejnija Geloveja, kopača zlata iz Pajn Galča, u brdima Retlsnejk. Bilo je to dosta davno, zar ne? Momak je za to dobio pet godina, ako se ne varam!

– Možda – odgovorio je zapadnjak i udaljio se. Zastao je na trotoaru, razmišljajući o tome kako sudbina često vrti čoveka u vrlo uzanom krugu. U toj pljački pre pet godina učestvovala su dva čoveka. Jedan je u bekstvu ubijen, a drugi nikada nije uhvaćen. Mada su ljudi bili uvereni da je pljačkaš uhvaćen

i osuđen, te da je pravda zadovoljena. Ali to je bila zabluda. Sem Gater, osuđenik, nije bio počinilac tog zločina.

Džodijeva trgovina bila je jedno dugačko, uzano zdanje, prašnjavih prozora i prepuna razne robe, počev od oružja i alatki, pa do konzervi s hranom. Nešto od toga trebalo je zapadnjaku. Oružje. Debeli Houk Džodi, musavog izgleda, koji naizgled nije imao ni toliko energije da se počese kad ga zasvrbi, odveo ga je do jedne vitrine u kojoj je na zelenoj čoji ležao prilično velik izbor revolvera.

– Želite li neki poseban tip ili marku, došljače? – upita trgovac zevajući.

– Hoću model koji dobro puca. – Holidej pokaza na jedan težak kolt sa drškom od sedefa. – Koliko košta?

– To je najbolji revolver koji imam – reče trgovac i podigavši stakleni poklopac, izvadi oružje. Zagladio je krpom cev i osmehnuo se:

– Bojim se da će vas ovo stajati dvadeset dolara, ali takvom džentlmenu ne pristaje nešto lošije.

Zapadnjak je pružio ruku u džep i dok je vadio novac, opazio je drške nekoliko revolvera koje su izvirivale iz jedne police iza trgovčevih leđa.

– A kakvi su oni tamo? – upitao je.

– To su polovni revolveri, ser. A samo budala kupuje polovan revolver, ser. Ako vam od njega zavisi život vi nikada nećete znati da li... – Džodi je zastao u pola rečenice jer je primetio Holidejev zainteresovan pogled. – U čemu je stvar, mister? – upita.

– Onaj revolver sa drškom od slonovače. Dajte mi da ga pogledam!

Slegnuvši ramenima, trgovac uze revolver. – Ne izgleda loše, ser, ali mi-

slim da bi za vas ovaj novi bio prikladniji.

Zapadnjak klimnu glavom i uze kolt u ruke. Bio je to njegov rođeni revolver.

– Hajde da pogađam, trgovče – predloži. – Neko vam je juče prodao ovaj revolver?

– Neka me đavo nosi! Kako ste to mogli da znate?

– Pa, eto, naslutio sam. – Dok stavi kolt sebi u futrolu. – Uzeću ga. Koliko košta?

– Deset dolara.

Stavljajući novac na tezgu, Holidej nastavi:

– Pretpostavljam da nema smisla da vas pitam ko vam ga je prodao?

Houk Džodi se sada više nije smejao. – Nema smisla – potvrdi.

– Tako sam i mislio – promrmľjao je Dok i izišao. Bio je siguran da se među polovnim revolverima nalazi i onaj Morta Vokera.

Uzeo je sobu u hotelu „Hard kejs“ i proveo opružen na tvrdoj postelji više od pola časa. Zatim se obrijao, obukao čistu košulju i laganim korakom išetao na glavnu ulicu.

Bilo je prošlo podne i sunce je pržilo kao u pećnici. Vrtlozi prašine, dizani vetrom, lutali su ulicom i ceo grad je izgledao kao da je zapao u popodneвно mrtvilo. Ulicom je projahao neki konjanik, jedan čovek pacovskog lica ga je u prolazu odmerio sitnim, grozničavim očima. Na drugoj strani ulice, pored privezišta, stajala su tri umorna konja, terajući repovima oblake dosadnih mušica. U hladu ispred trgovine, na prevrnutim sanducima, sedela su dvojica, naizgled tako umorni da se nisu ni micali. Talasi vrelog vazduha valjali su

se nad gradom, a vrhovi planine Retlsnejk titrali su u daljini.

Trebalo je da on nešto obavi u toj planini, pa je zastao u nedoumici da li da tamo odjaše još istog popodneva. Onda je odlučio da ne ide. Njegov konj je ovih dana već prešao mnogo milja i sasvim bi mu odgovarao mali odmor. A i njemu samom bio je potreban odmor... i čašica dobrog pića.

Prvi čovek koga je za šankom u salunu „Poslednja šansa“ video s čašom viskija u debeloj ruci bio je Endi Brenon. – Gle, gle, vidi ko nam je došao – zlobno se osmehnuo džin. – Nije li to naš najsrećniji momak u oblasti Čok To. Uđi, šaljivčino! Uđi i daj da ti platim jedno piće!

*

Od Brenonovog drskog nastupa zapadnjaku je uzavrela krv. Smiri se, Holideje, rekao je sam sebi, puštajući da se dvokrilna ulazna vrata zatvore za njim. Ti si usamljeni pojedinac u tuđem gradu i nisi došao ovamo zato da izgubiš živce i planeš pri susretu s prvom prljavom huljom i pasjim sinom.

Klimnuvši ravnodušno glavom Brenonu, Dok se uputio prema šanku. Dese-tak, možda i više gostiju, koji su se u tom trenutku nalazili u „Poslednjoj šansi“, muvajuci se između stolova s čašom u ruci ili igrajući karte, pogledali su kratko pridošlicu, a onda skrenuli pogled na drugu stranu. Jedinu koji nije tako učinio bio je mršavko, naslonjen na zid pored sporednog ulaza. U dimom ispunjenom vazduhu saluna, on je predstavljao suštu suprotnost Brenonu. Leo Greks je izgledao uznemiren i napet

zbog zapadnjakovog iznenadnog dolaska.

Stigavši do šanka metar i po od nasmejanog Brenona, Holidej je pucnuo prstima musavom krčmaru sa zalizanom kosom:

– Pivo!

– Hej, zar nisi čuo, šaljivčino? – javi se Brenon. – Pozvao sam te da popijemo po čašicu.

Zapadnjak spusti novac na šank.

– Možda drugom prilikom – rekao je namešteno mirnim glasom.

Prilazeći mu, Brenon je nastavio da se osmehuje. Činilo se da džin ovu situaciju smatra zabavnom. – Kako tvoja glava, šaljivčino? – upitao je tobože zabrinuto.

Holidej se ispravio i hladno pogledao čoveka pored sebe, ali je ipak ćutke podigao svoju čašu. Trebalo mu je nešto da smiri bes koji se skupljao u njemu.

Brenon se oslonio laktom na šank pored Holideja. Pri slaboj svetlosti, koja se probijala kroz prašnjave prozore, njegova riđa brada izgledala je plamenocrvena.

– Kako je u starom, dobrom Testamentu, šaljivčino?

– Loše.

– Ma nemoj! A zašto?

– Zauzeti su sahranom mladića koga su ubili.

Dok u prvom trenutku nije name-ravao da to kaže, ali reči su same silom provalile iz njega. Još uvek mu je pred očima lebdela užasna slika Morta Vokera, koji se obešen njihao na vetru i sada je pogled na njegovog hladnokrvnog ubicu bio ipak previše za Dokov stisnuti želudac i uskipelu krv.

Endi Brenon je prestao da se osmehuje. Uspravio se tako da se skoro nad-

neo nad zapadnjaka. Duboko je udahnuo vazduh u pluća.

– Govoriš nerazborito, Batlere – rekao je Brenon glasom jedva jačim od šapata. – Slušaj, ti ni do sada nisi na mene ostavio utisak razboritog čoveka, ali sam smatrao da ćeš ipak biti dovoljno pametan da se trgneš i shvatiš kako je za tebe bolje da se držiš podalje od ovog mesta. Takvi kao što si ti ovde nam nisu potrebni. Ti si čovek koji unosi smutnju. Ja sam to i onda osetio, a osećam to i sada.

– Čujte, Brenone – odvratio je Dok, upinjući se iz sve snage da ostane pribran i miran – ne želim sukob s vama. Rekao sam vam da u Krater Kriku imam nekog posla i došao sam. Što se tiče onog događaja u planini, nema na žalost drugog izbora nego da sve to zaboravim. Tako je bolje za sve nas. – Zaćutao je na trenutak. – Ali to ne znači kako moram da pijem s vama ili kako moram da trpim vaša zavrtlavanja.

– Gle, pa ti si postao neki zubati vuk – iscerio se Brenon, a njegova glasna opaska privukla je pažnju prisutnih. – Hej, Leo! – dozvao je mršavka naslonjenog na zid. – Sećaš li se ovog zubatog vuka?

– Sećam se, Endi – odgovori Greks još uvek nervozan. – Šta sad ima na umu?

– Pa, sad mu je nešto palo na pamet kako je suviše otmen da bi ispio čašicu sa mnom – džin je svom snagom lupio stisnutom pesnicom i usjaktelim, zver-skim očima pogledao zapadnjaka. – Mister, ti me dražiš. Da, gospodine, ti me strašno dražiš. Pre dva dana savetovao sam ti da se držiš dalje od Krater Krika, ali izgleda da moje upozorenje nisi shvatio dovoljno ozbiljno. Možda je

sada vreme da ti na pravi način kažem da se čistiš.

Zadnja vrata su se otvorila i kroz njih je ušao jedan omalen čovek. Njegovi čupavi žuti brkovi stršali su iznad tankih usana, među kojima je držao veliku crnu cigaru. Na sebi je imao tamnoplave pantalone, crveni prsluk, leptir mašnu i polucilinder malo nakrivljen na jednu stranu. Njegov izgled nije bio naročito upečatljiv, ali je nešto na njegovom licu govorilo kako je taj čovek krupnija zverka nego što izgleda... Čim je ušao pogled njegovih očiju, upola skrivenih kopcima, zadržao se na dvojici ljudi za šankom.

– Kakva je nevolja, Endi? – upitao je iznenađujuće dubokim glasom.

– Nikakva nevolja, gazda – rekao je Endi Brenon razgovetno. – Samo se nešto objašnjavam s ovim došljakom. – Zaćutao je, a onda značajno dodao: – On se zove Batler.

Onizak pridošlica nakrivio je glavu na jednu stranu i pažljivo osmotrio zapadnjaka, a onda se njegov mali žuti brk mrdnuo, na licu mu se pojavio osmeh i on se između stolova uputio prema dvojici za šankom. Leo Greks je pošao za njim.

– Mister Batlere – rekao je srdačno – ovo je zadovoljstvo za mene. Zovem se Kordrej. Henk Kordrej.

Mali čovek je pružio ruku, ali je ruka ostala neprihvaćena.

– Milo mi je – rekao je Holidej kratko.

– To je neučtivo, šaljivčino – zamumlao je Brenon. – Ako gazda nekome pruži ruku taj treba da je prihvati. Izgleda mi da ti imaš dosta loše manire koje treba ispraviti pre nego što...

– Sve je u redu, Endi – javio se Kordrej. – Mislim da razumem ponašanje

mister Batlera. On, razumljivo, gaji malu srdžbu prema nama zbog nedavnog događaja. Nije li tako, mister Batlere?

Za čoveka odlučnog da karte drži u rukavu, ovo su za Holideja bili veoma teški trenuci u naporu da se uzdrži i da ne pokaže šta misli. Kada bi u pitanju bilo samo srećno izbegnuto vešanje kao razlog ljutnje, lako bi to zanemario. Ali Doku je bilo teško da zaboravi Morta Vokera, a sada, kada je upoznao Kordreja, bilo mu je jasno da je Kordrej čovek koji je za to odgovoran.

Nije mu bilo ni na kraj pameti da ostane tu i da vodi učtive razgovore s Henkom Kordrejom, koga bi najradije šutnuo nogom.

Ruku prekrštenih na uskim grudima, odbijajući guste dimove iz cigare, Kordrej je dugo i pažljivo posmatrao zapadnjaka pre nego što je ponovo progovorio:

– Dakle, mister, ako ima nešto što vas grize, recite to sada. Videćete da sam čovek koji ume da sluša i shvati. Ja smatram da nije dobro ako čovek svoju gorčinu zatvori u sebi. Nema ničega na ovom svetu što se ne bi moglo izgledati u jednom dobronamernom razgovoru inteligentnih ljudi.

Zapadnjak odmahnu glavom:

– Mislim da ne bih imao šta da odgovorim na to, Kordreje.

– Pre kratkog vremena imao je mnogo šta da kaže, gazda – umešao se Brenon. – Govorio je o nekom mladiću koji je ubijen. Taj mladić se zove Voker.

Kordrej nabra čelo:

– Voker? Ko je taj?

Brenon oštro pogleda Holideja:

– Ubijte me ako znam. Ali izgleda da je ovaj svojeglavi došljak odnekud uobrazio da smo ga mi ubili.

– Čujte, Batlere, to je vrlo ozbiljna optužba – primeti Kordrej. – Pretpostavljam da vi ne biste smeli da tako tešku optužbu izgovorite bez dokaza koji to potkrepljuju.

– Nemam nikakvih dokaza – odgovori Dok uzdržano, shvatajući da je malopre pogrešio.

Henk Kordrej se pobedonosno osmehnuo:

– Slušajte, moj dragi prijatelju: razumem vas i shvatam kako se osećate. Još uvek ste gnevni zbog onoga što se desilo u planini između vas i mojih ljudi. Priznajem da je to bio nemio, nesrećan događaj, ali bih voleo kad biste mogli u potpunosti da shvatite okolnosti koje su dovele do tog incidenta. Kao što bez sumnje znate, ovde, u Krater Kriku, nemamo predstavnika zakona i prinuđeni smo da sami branimo sebe i svoju imovinu. Kada smo čuli kako nas optužuju da smo ovo ili ono ukrali iz Testamenta i kako je ovamo poslat neki revolveraš s ciljem da nam pravi neprilike, onda je razumljivo naš interes bio da u cilju samoodbrane preduzmemo neke korake. Recite: zar vam to ne izgleda razumno?

– Možda.

– Čini se da na njega razumni postupci ne ostavljaju nikakav utisak – primeti Brenon mračno. – Ako mene pitate, on je tvrdoglav i glup.

– Lakše, lakše, Endi – umirivao ga je Kordrej, a onda se obratio zapadnjaku: – Ako vam je potrebno moje izvinjenje za ono što vam se desilo, imate ga. Ali što se tiče ove druge stvari, ja o tome ne znam ništa. Baš ništa. A sada, pošto smo sve tako lepo objasnili, dozvolite mi da vas častim pićem, jer ne vidim

nikakvog razloga zašto ne bismo bili prijatelji. Je li tako?

– Ja moram da idem – odgovori Dok.

Po prvi put Kordrejevo ponašanje poprimilo je neprijateljsku, preteću notu:

– Batleru, ponudio sam da vas častim pićem. Ne znam kakav je običaj tamo odakle dolazite, ali ovde, u Krater Kriku takvo odbijanje se smatra kao krajnje nevaspitanje. Čak bi se moglo oceniti i kao uvreda.

– Izvinite, ali nisam raspoložen za piće – procedio je zapadnjak hladno i okrenuo se da prođe pored Kordreja, ali ga je Brenonova velika šaka stegla oko mišice kao klešta.

– Ako mister Kordrej kaže da treba da popiješ čašu pića s njim, šaljivčino, onda ćeš piti!

– Dalje ruke od mene, Brenone.

– Hoćeš li da piješ s gazdom?

– Ne – izustio je Dok, kipteći od besa.

Brenon je pogledao Kordreja, koji je s žaljenjem uzdahnio:

– Bojim se da mister Batleru treba dati lekciju iz lepog ponašanja, Endi.

– Njegove poluzatvorene oči svetlucale su kao dva komada leda. – Neka to bude što pre. – Kada je Greks pošao napred, on ga je zadržao. – Ne, Leo. Endi je sasvim dovoljan da preuzme rešavanje tog problema.

Endi je isto tako mislio. Na licu riđobradog džina lebdeo je izraz krajnje samouverenosti. Pustivši zapadnjaku ruku, on je svom snagom zadao jedan aperkat.

Ali udarac nije pogodio cilj, već je samo očešao zapadnjaka po vilici, jer je Dok blagovremeno eskivirao. On je odmah uzvratio desnim direktom u srce i udarac je Brenona zaljuljao na nogama.

Dva borca počela su kružiti jedan oko drugog. Brenon sa široko razmaknutim rukama, kao da ne pomišlja na odbranu, a Dok desnog lakta spuštenog niže da bi zaštitio pleksus. Brenon je odjednom načinio pokret telom s ciljem da zavara i, nasrnuvši sa strane, pokušao da protivnika pritisne uz šank.

Zapadnjak nije dozvolio da bude tako priklješten. Skočivši u stranu brzinom neverovatnom za njegovo mišićavo telo, odstupio je par koraka kako bi sebi omogućio prostor za kretanje. Ali Brenon je ponovo nasrnuo i oni se susretoše na sredini prostorije. Sudarili su se besno i Dok je zadao nekoliko brzih i tačnih udaraca, ali je i Brenon odgovorio snažno i vešto.

Dok je uspeo da izbegne najteže udarce, ali jedan je ipak probio njegov gard i čvornovata pesnica pogodila ga je po ustima. On ustuknu, a Brenon, misleći da je uzdrmao protivnika, nasrnuo je još žešće, manje vodeći računa o sopstvenoj sigurnosti.

Za tu svoju nesmotrenost odmah je platio, jer mu je zapadnjak zadao levi direkt u pleksus. Brenonov pleksus je, istina bio čvrst kao drvo, ali čak i drvo može popustiti pod jakim udarcem. Pre nego što se džin pribrao, Holidej mu je zadao sekući udarac bridom šake iznad uha, a onda isti takav u vrat. Ošamućeni Brenon pao je na kolena.

Zapadnjak je sačekao da njegov protivnik ustane, a kada je ovaj ponovo bio na nogama, zadao mu je još dva udarca pesnicom u lice i jedan bridom šake, koji je Brenon ipak odbio rukom. Već skoro grogi, džin je ustuknuo nekoliko koraka i, uzmičući, prevrnuo jednu stolicu. Više mahinalno nego svesno, dograbio ju je i isturio ispred sebe da se

zaštititi od udaraca, a onda, kao da se prisetio, zamahnuo je njom na protivnika.

U pokušaju da izbegne udarac, Dok se okliznuo na podu posutom strugotinom. Zamahnuta stolica zakačila ga je po rukama i oštar bol prostrelio ga je do ramena. Videvši da je Brenon odbacio pravila igre, Dok je ustuknuo, ali se džin bacio na njega i obojica su se našla na podu, stegnuti u medveđem zagrljaju. Holidej je uspeo da se otrgne tek kada je protivniku zadao udarac šakom u nos. Brenon je zaurao i zagrljaj njegovih šapa je popustio.

Konačno su se opet našli na nogama, jedan naspram drugog. Brenon je zamahnuo nogom s namerom da protivniku zada udarac u donji deo trbuha. Dok se izvio, primio taj udarac u kuk i uhvativši obema rukama Brenona za stopalo, naglo potegao. Džin je izgubio ravnotežu, zamlatarao bespomoćno rukama da ne bi pao i taj trenutak Holidej je iskoristio da mu zada strahoviti udarac desnom pesnicom u vrh brade.

Brenon je zakolutao zakrvavljenim očima i stropoštao se na pod kao posečeno stablo. Polomljen zub probio mu se između usana kao opušak cigarete.

Dišući duboko i krvareći iz povrednih usana i nosa, Dok je stajao u očekivanju da džin ustane. Ali veliki Endi Brenon, koji u Krater Kriku nikada nije dobio batine u tuči, ležao je nokautiran.

Začuvši pokret iza sebe, Dok je potegao revolver i okrenuo se prema Leu Greksu. Ovaj je brzo pustio oružje nazad u futrolu, kao da se opekao o usijano gvožđe. Pogled zapadnjakovih tvrdih očiju preleteo je do Henka Kordreja. Do tada vešto čuvana poza čoveka u polucilindru odjednom je nestala, kao izbri-

sana. Kordrej je netremice zurio u Brenona, koji je ležao, kao da mu je bilo teško da veruje onome što vidi sopstvenim očima.

– Izgleda da mi ipak niste uspeali dati poduku iz lepog ponašanja, Kordreje – obrati mu se zapadnjak. – Pre samo jednog minuta bili ste nadmeni i puni krupnih saveta upućenih na moju adresu, pa mi dopustite da sad ja vama dam jedan savet. Pustimo da se stvar završi na ovome. Vratio sam Brenonu dug i sada smo kvit.

Kordrej se zagledao u Holideja. Onda je mekanim glasom rekao:

– Ovo što se ovde desilo od malog je značaja, mister Batlere. Ali da sam na vašem mestu ja se ne bih dugo zadržavao u Krater Kriku.

– Opet mi delite savete – nasmešio se Dok prezrivo. – E, pa, da vam odgovorim na to. Ja ostajem tamo gde želim i onoliko dugo koliko želim. – Sagnuo se da uzme svoj šešir, a onda, uzmičući, pošao prema vratima. Nije skinuo ruku s drške revolvera sve dok se nije našao na ulici.

*

Stari žuti pas zarežao je u znak opomene i kovač na usputnoj poštanskoj postaji digao je pogled sa svog posla i na putu ugledao jednog krupnog konjanika. Konjanik je nosio samo jedan revolver o desnom bedru i ličio je na osobu koja sobom donosi neprilike.

– Šta mogu da učinim za vas, mister? – upitao je pridošlicu.

Sem Gater je samo nešto promumlao umesto odgovora. Sjahao je i žuti pas se bojažljivo udaljio od njega. Kovač

Toni Kramp je oprezno osmotrio došljaka. Pred njim se nalazio čovek od tridesetak godina, ne previše bistar, ali mišićav i snažne građe. Oči su mu gledale prodorno, a nos kao da mu je bio spljošten udarcem lopate. Crna kosa, prošarana mestimično sedim vlasima, bila je kratko podšišana, a od ugla desnog oka pa do sredine vilice pružao se dugačak, neravan ožiljak.

Došljak je nosio na sebi pečat tamnovanja.

– Koliko je daleko odavde do Krater Krika? – upita Sem Gater ravnim glasom.

Toni Kramp proguta pljuvačku i reče:

– Otprilike dan i po jahanja, mister. Dolazite li izdaleka?

– Prilično. – Gaterove prodorne oči izazovno su gledale kovača. – U stvari, dolazim direktno iz Ram Rivera, ako vas to interesuje.

Kovač je pokušao da odglumi iznenađenje:

– Ima prilično da se jaše odande dovde.

– Da, naročito kad čovek nije naviknut na jahanje – Gaterovo držanje kao da je navodilo starog kovača da pita ono što je bilo očigledno. A Toni Kramp je i po prirodi bio vrlo radoznao. Ali u izgledu tog čoveka, u njegovom izrovašenom licu i rapavom glasu bilo je nečega što je ulivalo jezu i gasilo radoznalost.

– Mogu li nešto da učinim za vas? – upitao je konjanika, oslonivši se šakom na sapi konja kojeg je potkivao. Nakrivio je malo glavu prema trošnoj kući iza sebe. – Moja stara vam može spremiti obed dok trepnete okom.

– Imate li viskija?

– Nešto malo.

– Onda idite i donesite mi brzo jednu bocu.

Mada mu se došljakov oštar ton nije dopadao, Kramp se nije usuđivao da izusti neku zamerku i, pocrvenevši, ostavio je teški čekić pored nakovnja i sporim korakom uputio se prema staničnoj zgradi. Kada je izišao odatle s bocom u ruci, Gater je još uvek stajao na suncu pored svog konja.

– Hajde, brže, nemam ceo dan na raspolaganju – rekao je.

– Ovo će vas stajati jedan dolar, mister – odgovorio je starac zadihano i pružio bocu došljaku.

Gaterove usne su zaigrale u uglovima:

– A šta ako neću da platim?

Kovač se nervozno premestio s noge na nogu i neodlučno rekao:

– Pa, znate, ne mogu sebi dopustiti taj luksuz da neko dođe, uzme ono što želi i da mi za to ne plati, mister. Ja nisam neki dobrostojeći čovek, kao što ste i sami verovatno mogli da vidite i...

– Pusti sad žalopojke i tužne priče – prekide ga Gater i iz džepa izvadi zgužvanu novčanicu. – Ja plaćam ono što uzmem, pa ću platiti i tvoj viski. U Ram Riveru čovek se nauči da bude pošten, ako to nisi znao.

– Bili ste u zatvoru u Ram Riveru? – Kramp nije mogao da se uzdrži a da ne pita.

– Nemoj se praviti tako naivan, stari – sledio je grub odgovor. – Čim sam dojahao ovamo ti si u meni odmah prepoznao bivšeg robijaša. Vidim da si zapazio moju kosu i ovo odelo koje mi nije baš po meri. Nanjušio si me kao stari pas zeca u preriji.

– Časna reč, mister, nikada nisam...

Krampu je glas zamro u grlu jer je Gater bez reči pojahao konja i umorno, oborenih ramena, dok su se zraci sunca presijavali na boci koju je prislonio na usne, odjahao nazad prema glavnom putu.

Vrteći glavom, Toni Kramp se vratio svome poslu. Taj konjanik je zaista izgledao kao neki opasan čovek, pomislio je uzimajući u ruke čekić i vadeći eksere iz džepa svoje kožne kecelje. S vremena na vreme bivši zatvorenici iz Ram Rivera prolazili su ovuda. Većina njih su bili dobro raspoloženi, zadovoljni što opet dišu slobodan vazduh, ali ovaj krupni konjanik s ožiljkom na licu izgledao je kao da je sa sobom iz zatvora poneo sve muke koje su ga tamo snašle.

Kovač je završio potkivanje konja i prešao na opravljjanje slomljenih kola kada je po drugi put u toku jednog časa žuti pas režanjem upozorio na još jedan dolazak.

Čovek koji se približavao bio je takođe sam, a na njegovom konju i opremi videli su se tragovi napornog putovanja. Bio je visok, mršave građe i odeven u pohabano odelo. Imao je usko, pošteno lice i otvoreno plave oči, koje su se srele s Krampovima čim je sjahao.

– Dobar dan, prijatelju – pozdravio je kovača zamenik federalnog šerifa Vejd Porter.

– Treba li vam nešto, mister?

– Ne, jako se žurim. – Visoki došljak pogleda prema istoku. – Reci mi, kovaču, koliko ima do Krater Krika?

Kramp se osmehnuo:

– Izgleda da su se danas svi uputili u Krater Krik. Grad je udaljen dan i po jahanja prema istoku, mister.

– Hvala – Porter se zagledao u tragove konjskih kopita u prašini ispred kovačnice. – Izgleda da ste nedavno imali nekog posetioca?

– Da, imao sam.

– Je li to bio jedan krupan čovek kratko podšišane kose, sa ožiljkom na licu?

– Da, tako je izgledao. – Kramp se pažljivije zagledao u visokog konjanika: – Vi pratite tog čoveka?

Porter se osmehnuo:

– To je jedan moj prijatelj. Cilj mi je da ga stignem, pa žurim za njim. Zbogom, kovaču.

– Zbogom – otpozdravi Kramp nesigurno, a onda, kada je konjanik krenuo, dodao: – Nadam se da ćete stići tog vašeg prijatelja.

– Hoću. Sigurno hoću – odvrati Porter ljubazno. Da, pomislio je, i uz malo sreće možda će se dočepati pet hiljada dolara u zlatnom prahu.

Porter je napustio teritoriju Vajominge sa zadatkom sasvim različitim od zadataka koje je do tada obavljao. Odeležavši pet godina, čime je isplatio svoj dug društvu, Sem Gater je otpušten iz zatvora u Ram Riveru, ali je još uvek ostalo nerazjašnjeno pitanje zlata koje su on i njegov saučesnik opljačkali od jednog starog kopača u brdima Retlsnejk. Budući da je saučesnik ubijen u bekstvu, a zlato nije pronađeno, jer ga Gater pri hapšenju nije imao sa sobom, a uporno je odbijao da kaže gde ga je sakrio, upravnik zatvora u Ram Riveru i Porterovi pretpostavljeni smatrali su da ga je Gater pre hvatanja sakrio negde u brdima. Istina, on je i tada i kasnije uporno negirao da ima bilo kakve veze s pljačkom, a pošto je stari kopač zlata umro u noći neposredno posle pljačke, niko nije mogao sa

sigurnošću identifikovati zločinca. No, nesumnjivo da je Gater lagao jer je uhvaćen u blizini mesta gde je njegov saučesnik ubijen, jahao je konja kakvog je imao begunac i nije imao alibi. Tako je Gater osuđen, a zlato je ostalo nepronađeno. No policijsko je načelo da nijedan zločin ne sme ostati nekažnjen i da nijedan zločinac ne sme uživati u plodovima svog zločina, pa ako je Gater bio vešt da pre hvatanja zlato sakrije i ako je sada išao u oblast Čok To da ga uzme, onda je Porterova dužnost bila da mu ne dopusti da to zlato potroši.

*

Noć se u Krater Kriku brzo spustila, a s njom je stigao i blag noćni povetarac i doneo olakšanje posle neizdržljive dnevne žege. Ljudi su u košuljama stajali ispred svojih kuća i uživali u svežem vazduhu.

Kratko vreme posle zalaska sunca Dok je izišao iz svog hotela i krenuo ulicom. Odelo mu je bilo upravo očišćeno i ispegvano, a dugačka kosa uredno začesljana, tako da je na njemu bilo malo spoljnih znakova tuče u salunu. Imao je samo jedva primetnu modricu ispod levog oka, malu oteklinu gornje usne i nekoliko ogrebotina na grlu. Međutim, dok se u svojoj sobi presvlačio našao je više tamnih podliva na telu kao dokaz toga da Endi Brenon nije bio mačji kašalj.

Kada je prošao drugom stranom ulice salun „Poslednja šansa“ kupao se u svetlosti. U trenutku kada je jedan pijanac odgurnuo dvokrilna vrata i izišao, Dok je na trenutak ugledao Henka Kordreja, koji je pušio cigaru i razgovarao

s jednim čovekom čije je lice bilo umorno i prašnjavo kao da je prešao dvadeset milja lošeg puta.

Prolazeći naizgled nezainteresovano pored grupe ćutljivih dokoličara, koji su stajali okupljeni na tremu ispred saluna „Crveni pas“, visoki došljak gledao je i zapažao sve, motrio na svakoga i bio na velikom oprezu. Znao je da obračun s Endi Brenonom nije bio ni početak ni kraj njegovih nevolja u Krater Kriku. Brenon je bio ubica, a nije bilo mesta sumnji da su to bili i Flet i Greks. Henk Kordrej, opet, ostavio je na njega utisak oštroumnog i opasnog čovečuljka. Moguće je da su oni spremni da zaborave sve što se desilo kod „Poslednje šanse“, ali ako nisu i ako su nameravali da izravnavaju račune, onda svog protivnika sigurno neće zateći na spavanju.

Zastao je na trotoaru ispred trgovine Houka Džodija, koja je još uvek bila otvorena i zapalio cigaru. Miris kafe, žita, luka i štavljene kože proširio se iz trgovine i na ulicu i mešao se sa zadahom konjskog znoja i dnevne vreline, koja je postepeno jenjavala.

Bacivši pogled u smeru odakle je došao, zapadnjak se uputio ka centru grada. Imao je izgled čoveka koji želi da ubije vreme. No pet minuta kasnije stajao je ispod jednog granatog drveta i netremice motrio na kuću Henka Kordreja. To zdanje, izgrađeno na blagoj padini, u stilu kuća kakve su se na Zapadu gradile, imalo je blago okomit krov i dugačak balkon duž celog pročelja. Jedan visoki bor, koji je možda stajao tu i pre stotinu godina, senčio je prozore sa zapadne strane, a puzavica, koja se penjala uz drvene potporne stubove, pokrivala je galeriju i pružala

se skoro do borovih grana. Luksuzno i elegantno za Krater Krik, pomisli Dok, ali možda ne i za Henka Kordreja. Jedan mali brbljivi vozar u hotelu „Hard kejs“ rekao mu je, bacajući česte, nervozne poglede oko sebe, da Kordrej ima prste u skoro svakom unosnom poslu u pokrajini Čok To: u salunu, u trgovini stokom, u rudniku zlata u kome više zlata nema, a imao je akcije i u Džodijevoj trgovini. Vozar je nagovestio da drugi Kordrejevi interesi nisu baš najčistiji, ali je odbio da otkrije dalje pojedinosti.

A to se zapadnjaka nije ni ticalo. Posle manje od dvanaest časova provedenih u Krater Kriku izgradio je o Kordreju sopstveno mišljenje. I u drugim gradovima, sličnima ovom, sretao je takve ljude. Oni su tamo bili sve i sva, ponašali su se po sopstvenim zakonima i bili su spremni na sve ako su verovali da se samo tako mogu provući. Iskustvo u planini Vip Lok i ono što se desilo Mortu Vokeru, a posle toga i zbivanje u salunu „Poslednja šansa“, sve je to stvaralo dosta jasnu sliku o tome kakav je čovek Henk Kordrej.

Dok je bacio opušak cigare i pritisnuo ga petom kada je na istočnoj strani bleštavo osvetljene kuće ugledao neku tamnu siluetu. Stigavši do ugla, taj čovek se okrenuo, pogledao oko sebe, a onda produžio laganim korakom pored verande kuće. Bio je to omalen, punačak čovek s dva kolta i puškom u ruci. Flet.

Kada je debeljko zastao na uglu, osvrnuo se ponovo oko sebe i zatim nestao u senci džinovskog bora. Dok se lako namršti i nabra čelo.

Stao je da sačeka i vidi šta će dalje biti. Minut-dva kasnije Flet se ponovo

pojavi na drugoj strani kuće, a onda pošao laganim korakom duž nje. Kada je prolazio ispod balkona, iz bleštavo osvetljenog hola izišao je Leo Greks. Flet je zastao i njih dvojica provedoše u razgovoru ceo minut, a onda se Greks uputi u grad i presekavši preko padine, uđe u glavnu ulicu, pedesetak metara daleko od Holideja.

Flet je u međuvremenu nastavio da patrolira.

Kada se desetak minuta kasnije Holidej uputio nazad istim putem kojim je i došao, bio je duboko zamišljen. Ono što je video ukazivalo je nepogrešivo na jedno: kuća Henka Kordreja bila je pod stražom.

Postavio je sebi pitanje: zašto bi neko tako budno čuvao svoju kuću. Očigledno je unutra bilo nešto što je trebalo zaštititi. Nešto vredno i skupoceno, kao, na primer, zlatna statua Bogorodice?

– Hej, gde ste se uputili, mister? Umalo da me odgurnete s trotoara!

Dok je odsutno zatreptao očima pre nego što je prepoznao malog vozara Marča Morena. Shvatio je sa zaprepasćenjem da je isto tako mogao naleteti na Brenona i skupo platiti svoju ležernost i zadubljenost u misli. Prisilio je sebe da se osmehne:

– Izvinite, Marč. Bio sam u mislima miljama daleko.

Stajali su pred pekarom, čiji su kapci bili spuštteni. Moren mu uzvрати ljubaznim osmehom i nastavi:

– Sve je u redu, mister Batler. Čujte, šta kažete na jedno piće?

– Možda kasnije. – Dok je bajagi slučajno pogledao u smeru velike kuće. – Henk Kordrej ima lepu kuću tamo na brdu – primeti.

– Pa, ako on ne može sebi dopustiti da ima pošten krov nad glavom, onda niko ne može.

– Verovatno je tako. Recite mi, Marče, ima li on uvek stražare oko kuće?

Pripaljujući cigaretu, mali vozar zažmiri sitnim, lukavim očima:

– E, to ne bih tačno znao da vam kažem.

– Da li je kuća uvek čuvana? – insistirao je Dok.

– Rekao sam vam da ne znam – odvrati Moren, ustežući se da se izjasni.

– Kao što sam vam već danas kazao, ja ne volim da imam mnogo veze s ljudima kao što je Henk Kordrej i s onim što oni rade. – Odbio je gust dim iz cigarete. – U Krater Kriku je tako mnogo sigurnije, mister Batler.

Zapadnjak je nezainteresovano odmahnuo rukom: – Samo sam radoznao.

– Ovde radoznalost može čoveka uvaliti u grdne neprilike... – reče Moren, pa začuta i osvrnu se oko sebe da proveriti ima li nekoga u blizini, a onda tihim glasom doda: – Ali ako stvarno želite da znate... koliko sam mogao da vidim, samo poslednje sedmice, tako nekako, Flet i Greks su stalno u blizini te kuće. I to je sve što ću vam reći. A sada... šta kažete na to da popijemo po piće?

Holidej stavi ruku malom čoveku na rame i ponovo se osmehnu. Ovaj put taj je osmeh bio spontan, jer se ono što mu je Moren rekao sasvim uklapalo u ono u šta je on već sumnjao.

– Naravno da ćemo popiti po piće, Marče. I, da znate: držite dalje ruke od džepova! Ja plaćam.

– Ako je tako, šta još čekamo? – Marč Moren usjakti očima i odbivši žus-

tro nekoliko dimova, povede zapadnjaka ka salunu „Crveni pas“.

*

Pošto je odgurnuo ispred sebe prazan tanjir u kome je pre toga bio svinjski kotlet s povrćem, Henk Kordrej je iz kuhinje ušao u svoju kancelariju. Seo je, zagladio čupave žute brkove, a zatim uzeo cigaru. Endi Brenon ustade sa svog mesta, kresnu šibicu i priđe svom poslodavcu. Pripaljujući cigaru, Kordrej je nešto promumlao.

– Onda, gazda? – upita ga Brenon, spuštajući ugašeno palidrvce u veliku bakarnu pepeljaru na stolu. – Jeste li za vreme jela nešto odlučili?

Henk Kordrej je neko vreme sačekao s odgovorom. Nije voleo kad ga neko požuruje. U prošlosti je doneo više ishitrenih odluka, koje su ga bile odvele u različite zatvore, u kojima je proveo ukupno nešto više od deset godina, a imao je tek četrdeset pet. Kada je trebalo znao je biti brz kao zmija zvečarka, ali u poslednje vreme nije bio sklon nikakvoj akciji pre nego što bude sasvim siguran u njen uspeh.

– Sedi, Endi – reče najzad. – Sedi, smiri se i natoči sebi piće.

Brenon se svom težinom spusti u stolicu s visokim naslonom, ali se nije smirio i nije natočio sebi piće. On je žarko žudeo za akcijom. Bio je spreman na nju od trenutka kad je došao sebi na podu saluna.

– Neka me đavo nosi ako znam zbog čega se ustežeš, Henk – rekao je, češljajući prstima svoju plamenoriđu bradu. – Taj kućkin sin mora dobiti svoje. To je jasno kao dan.

– Možda – Kordrej se zavalio u stolicu i zaokrugljenim usnama izdunuo savršeni kolut dima. – Ali, možda i ne.

– Gazda, taj Batler zaudara na neprilike. On nije neka obična skitnica ili lupež. On je tvrd orah i sigurno je u dosluhu s onim psalmopojcima iz Testamenta, a mi ne znamo ko je on i šta traži u gradu. Šta ako je predstavnik zakona? Je li vam to palo na pamet?

– Naravno – potvrđi Kordrej mirno. – Štaviše, izgleda mi da je tvrdi i energičniji od većine policijskih pasa koje sam upoznao.

– Ali, gazda, morate nešto preduzeti... i to hitno!

– Endi – reče Kordrej tonom učitelja koji se obraća priglupom đaku – kao što sam ti već ranije rekao, tvoja velika slabost je nestrpljenje. Nemoj primiti to suviše lično, jer ti si moj najvredniji čovek, budući da uvek odlično sprovodiš sve moje naredbe, što dokazuje i način kako si se otarasio Vokera... Ali ipak moraš, s vremena na vreme, biti smireniji.

– Dobro, i šta sada? Šta ako...

– Pusti me da završim! Pretpostavimo da je taj Batler policajac, mada ja ozbiljno sumnjam u to. Ako se zaletimo i prosviramo mu glavu kuršumom, šta će biti rezultat toga? Njega ćemo se, da bome, otarasiti, ali to bi samo privuklo druge policajce koji bi došli da ispituju šta mu se desilo. Nije li to logično?

Trljajući izubijan nos, Endi je žmirnuo na ono jedno zdravo oko. Morao je priznati da u tome, kako kaže Kordrej, ima logike.

– Eto – produži Kordrej. – A sad dopusti da krenem malo dalje. – Nagnuo se prema stolu i svetiljka je jače obasjala njegov polucilindar koji je dano-

noćno nosio da bi prikrrio ćelu. – S tim Batlerom moramo malo pričekati. Možda će on otići. Ako bude tako, neka mu je srećan put. Ali ako ne ode, neće nam trebati mnogo da saznamo ko je i šta je. I mogu još ovo da ti kažem, Endi... ako nas taj čova bude nečim ugrozio, on će dobiti svoje.

Brenon se osmehnuo koliko su mu naduvene usne dopuštale: – Ako je tako, gazda, onda mi je malo lakše.

– Naravno, Endi. A sada natoči nam piće i opusti se.

Brenon je ne štedeći ulio viski u čaše i sledećih desetak minuta njih dvojica su tiho razgovarali. A imali su o mnogo čemu da govore jer su Kordrejeve aktivnosti obuhvatale mnoge poslovne oblasti i on je poslednjih meseci bio vrlo aktivan.

Došavši pre dve godine u ovu paklenu rupu skoro bez prebijene pare, Kordrej je, uglavnom lopovlucima, krađom stoke i drugim nečasnim poduhvatima došao do velike sume novca. Sada je Henk Kordrej bio spreman da uđe u krupne poslove. Ali pre nego što napusti Krater Krik, nameravao je da iz njega izvuče i poslednji dolar i zbog toga su Brenon, Greks i Flet bili preza-posleni.

Kod treće čaše viskija začulo se kucanje na vratima i na njima se pojavio mršavko Leo Greks. Brenon je pozdravio svog kompanjona i ustao da i njemu natoči čašu viskija. Kordrej upita:

– Je li sve u redu u kući, Leo?

– Naravno, gazda – potvrđi Greks skidajući šešir. – Ali imam neke novosti za vas.

– Da čujem.

– Tiče se Batlera.

– To i ja želim da čujem – javi se Brenon, pružajući mu piće. – Šta taj pasji sin sada radi?

– Koliko znam ne radi ništa – odgovori Greks, otpivši gutljaj viskija. – Ali nisam siguran kako da shvatim ono što sam čuo. – Pokaza palcem u pravcu saluna. – Maločas sam razgovarao s Blejnim Mek Dafom, gazda, i on mi reče da je Batler, kada je ostavio svog konja u štali, rekao kako je u Krater Krik došao da se nađe s jednim čovekom.

– Kojim? – upita Kordrej rapavim glasom.

– To je ono što je najčudnije. Mek Daf misli da je Batler došao ovamo da se nađe s jednim tipom koji se zove Sem Gater.

– Gater? – ponovi Brenon nabirajući obrve. – Ko je, dođavola, taj Gater?

– Bivši robijaš – odgovori Greks spremno. – Po Mek Dafovom pričanju, pre nekih pet godina Gater i još jedan tip opljačkali su nekog starog kopača zlata koji se zvao Čejni Gelovej. Izgleda da je taj Gelovej u brdima Retlsnejk imao skrivenu priličnu količinu zlata. Gater i njegov pajtaš digli su to zlato i pobešli, ali su negde naleteli na poteru. Onaj drugi je poginuo, a Gater je uspeo da pobegne iz klopke, ali je uhvaćen desetak milja dalje. Potera je dovela Gatera u grad i on je dobio pet godina robije.

Zainteresovan pričom, Kordrej je nestrpljivo ustao i rekao:

– Jesi li siguran u to što govoriš, Leo? Hoću da kažem kako Blejni Mek Daf ima ponekad običaj da izmišlja stvari ili da brblja nešto neprovereno.

– Sto posto sam siguran, gazda – odgovori Greks bez predomišljanja. – Kada mi je Mek Daf to ispričao, ja sam otišao u hotel „Hard kejs“ i proverio

kod Renda Kvilera. I Rend Kviler mi je potvrdio kako se Batler raspitivao za Gatera. Po tome, izgleda da nema sumnje da je taj Gater razlog Batlerovog dolaska u grad. Uklapa se u računicu, jer je Gater odležao svojih pet godina i Batler je došao da se s njim nađe.

Laganim pokretima Kordrej je uzeo i drugu cigaru, pripalio je i žmireći zamišljeno, počeo da se šeta gore-dole po maloj kancelariji.

Najzad je Brenon prekinuo tišinu:

– Šta sad da radimo, gazda?

Kordrej je načinio još jedan krug po prostoriji pre nego što je zastao iza svog pisaćeg stola. Spustio je vrhove prstiju desne šake na izgrebanu površinu stola i ostao tako nekoliko trenutaka. – To mi se ne sviđa – reče i pogleda svoje pomagače. – Pod ovim okolnostima to mi se nimalo ne sviđa.

Nije morao da objašnjava šta je time mislio. U jednoj od soba Kordrejeve raskošne kuće nalazila se zlatna statua vredna celih deset hiljada dolara. Bio je to najvredniji pojedinačni predmet koji je Kordrej ikada posedovao i, mada nije ni pomišljao da bi neko mogao pokušati da mu je u Krater Kriku ukrade, Kordrej nije želeo ništa da rizikuje i zato je sve vreme njegova kuća bila pod stražom. Očekivani dolazak jednog zločinca kalibra Sema Gatera, uz prisustvo jednog spretnog čoveka kakav je bio Batler, otvarao je niz nepoželjnih i neizvesnih mogućnosti.

– Gazda – javi se opet Brenon posle dužeg ćutanja – ne mislite, valjda, da je taj Gater našao nešto o statui?

– To je nemoguće – Kordrejev glas zvučao je odlučno. – Apsolutno nemoguće. Ne, mislim da on i Batler imaju u vidu neki posao, sasvim drugi, ali je

vreme njihovog sastanka, najblaže rečeno, nesrećno planirano.

– Mek Daf je nagovestio da taj Gater nije bio neki loš čovek, gazda – umeša se Leo Greks.

Kao da je na njega prešlo nešto od Greksove nervoze, Brenon dodade:

– Možda bi trebalo da tu statuu odnesemo iz grada, gazda. Možda bismo je mogli sakriti negde u brdima i odatle je uzeti tek kad dignemo sidro.

– Ni govora – preseče ga Kordrej. – Neću ništa da rizikujem s tolikim zlatom. Statua će ostati tu gde je i biće odneta onda kada i mi pođemo.

– Ali šta ćemo s Gaterom i Batlerom?

Kordrej je dugo i zamišljeno ćutao, pre nego što je odgovorio: – Čekaćemo.

– Kako?

Kordrej se ispravio i zavukao ruke u džepove svojih kariranih pantalona.

– Pokušajte da logično razmišljate. Batler i Gater dogovorili u se da se nađu u Krater Kriku. Šta ovde postoji privlačno za njih? Ovaj grad, kako ga je jedan duhoviti novinar opisao pre godinu dana, nalazi se Bogu iza nogu. Ne, ne... što više o tome razmišljam, sve sam više uveren da su ta dvojica Krater Krik izabrali samo kao mesto sastanka. Kada se sastanu, oni će odavde otići.

– Zbilja? – upita Brenon. – A šta ako ne odu?

– Onda ćemo odigrati karte kakve budu odgovarajuće.

Brenon zavrte glavurdom:

– Meni se to ne sviđa, gazda. U sve-mu tome nešto zaudara. Smatram da bi trebalo da se rešimo Batlera sada dok još nema nikakvu podršku. A onda, ako budemo morali, možemo srediti i Gate-

ra. Tako bismo otklonili brige i ne bismo provodili besane noći.

Kordrej odjednom postade leden:

– Ko ovde naređuje, Brenone? Samo mi to reci.

Džin pocrvene:

– Dođavola, gazda, hteo sam samo...

– Ko je smislio i isplanirao tu pljačku? Ko je došao na ideju da se domognemo statue?

– Vi, gazda, naravno.

– Ko je do sada sve planirao i ko se postarao da se sve uspešno okonča?

– Dođavola, gazda, nisam hteo da kažem...

– Previše pričaš – Kordrejev glas zvučao je autoritativno. – Radićemo onako kako ja kažem. Čuvaćemo kuću, budno ćemo motriti i čekaćemo. Ako nam sreća bude naklonjena, Gater i Batler će se mudro udaljiti. Ako ne, onda ću odlučiti šta valja preduzeti. Je li jasno?

Otpustivši svoje ljude pokretom ruke, Henk Kordrej je prišao ormariću za piće, natio punu čašu žestokog pića i kratkim, brzim pokretom zglavka ruke sručio ga sebi u grlo. To je bio siguran znak da je čovečuljak zabrinut.

A sudbina je htela da, pre nego što protekne nekoliko dana, postane još zabrinutiji.

*

Nekoliko milja južno od Krater Krika, iza širokog pojasa sivog granita, na kome čak ni potkovana konjska kopita nisu ostavljala trag, pekla se na prepodnevnom suncu planina Retlsnejk. Tu, u podnožju strmog brega, koji se na vrhu završavao izlomljenim grebenom, potok nazvan Indijen Krik dubio je

svoje korito u litici brda i tekao dalje žustro i brzo.

Od mesta na obali potoka, gde je Holidej zaustavio svog konja, brdske padine uzdizale su se u obliku nepravilnih, ispucalih kamenih stepenika, ali su obale potoka bile zelene i obrasle travom i vrbama. Malo dalje, na peskovitoj obali, polurazvaljena i naherena od udara vetrova i prolećnih bujica, uzdizala se jedna stara koliba.

Nekada je ta koliba morala biti čvrsto zdanje s debelim slojem dasaka na krovu i staklom na prozorima. Sada je to bila napuštena ruina s jednim srušenim zidom i provaljenim krovom, iz koga su rasli bokori žute trave. Međutim, i takva kakva je bila, koliba je zapadnjaku bila dragocena kao putokaz ka cilju koji ga je u taj kraj doveo. Njeno postojanje svedočilo je da bi priča Džonatana Kodija mogla biti istinita.

Holidej je ostao duže vremena na tom mestu, pokušavajući da se priseti detalja koje mu je Kodi ispričao, grcajući u samrtnom ropcu. S mesta gde je stajao jedva je razaznavao puteljak, zarastao u travu, koji je vodio ka uzanom prolazu između rapavih granitnih stena. Verovatno je taj prolaz vodio do skrivenog blaga.

Da li je zlato još uvek bilo tamo?

Kada je Dok ujahao u uzani kanjon, mestimično obrastao kržljivim drvećem i korovom, nad planinom Retlsnejk vladao je mir. Sjahavši nedaleko od jabinina prerijskih kunića, koji su povremeno radoznalo izvirivali iz svojih rupa, privezao je konja i uputio se kroz žbunje uzanim puteljkom, kojim se inače provlačila divljač, do pljosnate, gromadne žute stene, nalik na izvrnutu piramidu, koja se pre ko zna koliko

stoleća obrušila s vrha planine da bi se zarila u podnožje litice. Pored te velike stene, verovatno odlomljen pri padu i sasvim priljubljen uz nju, stajao je jedan njen manji deo, do polovine zariven u zemlju. Po Kodijevom pričanju ispod tog komada trebalo je da se nalazi zlato.

Holidej je prišao steni, razmakao nekoliko strukova trave i dohvatio odlomljeni komad. Morao je pošteno zapeći da bi iz ležišta odigao kamen težak pedesetak kilograma. Posle drugog trzaja kamen je kliznuo u stranu i otkrio malu rupu u kojoj je, zasuta suvom zemljom, ležala vreća od nepromoćivog platna.

Izvadiivši vreću, povukao je vrpce na njoj vezanu u mašnu. Otvor vreće se raširio i topli sunčevi zraci blesnuli su na zlatnom grumenju, koje je punih pet godina počivalo mirno u skrovištu. Džonatan Kodi je govorio istinu.

*

Holidej se u mislima vratio šest meseci u prošlost. Prolazio je tada kroz oblast Rebo, na krajnjim obroncima planinskog masiva Vip Lok, pedesetak milja od Krater Krika. Pre toga proveo je nekoliko časova u Rebo Sitiju, gradiću zvučnog naziva, koji je, u stvari, bio naselje od pedesetak rabatnih i bedno održavanih udžerica, u kome je sve jako zaudaralo na najcrnje nasilje i zlo.

Na prvi pogled sve je izgledalo u redu: šerif impozantnog držanja, s pogledom ptice grabljivice, čiji je autoritet izgledao neprikosnoven, usluga u maloj krčmi neuglednog izgleda, čiji je vlasnik podsećao na izglednelog vuka i

opšti red u gradu, koji se odvijao kao satni mehanizam. Ipak, nešto se nije uklapalo. Po bojažljivom držanju nekoćine ljudi koje je sreo i načinu kako su izbegavali da ga pogledaju, Dok je naslutio da u tom tobožnjem gradu, ispod skrame reda i mira, vlada neka opaka sila koje se svi plaše. Tek tada se prisetio kako se šušalo o nekom rudniku u kojem su ljudi radili pod rop-skim uslovima, ali mu ni tada, kao ni ranije, nije dopiralo do svesti da je tako nešto uopšte moguće, a još manje da je to moguće u gradu sa šerifom tako britkog držanja. On je, u stvari, razmišljanju o svemu tome posvetio malo vremena, jer, budući da se nije nameravao duže zadržati u gradu, nije ga se mnogo ticalo šta se u njemu događa. I verovatno da bi njegova poseta Rebo Sitiju bila brzo zaboravljena da se na nekoliko milja od grada nije dogodilo nešto što je tok njegovog života usmerilo u pravcu Krater Krika i ka osobama s kojima do tog trenutka nije imao nikakve veze. Naime, kada je jašući odmerenim kasom izbio iza jedne oštke okuke, niz strmu, neravnu padinu, obraslu suvim bokorima trave i retkim trnjem, na put ispred njega skotrljala se neka prilika.

U prvom trenutku Holideju se učinilo da je to neka životinja, ali je odmah, kada se to nešto s mukom uspravilo na dve noge i okrenulo prema njemu, po avetinjski bledom licu i izbezumljenim, užagrenim očima, zaključio da pred njim stoji čovek, iako se po dugačkoj, neobrijanoj bradi i kosi, dronjcima koje je umesto odeće imao na sebi i jadnom izgledu, teško moglo pomisliti da se radi o ljudskom biću. Čovek, koji je stajao pred njim, izgledao je zaista bedno, a kada se na zaravni iznad obronka, s

kojeg se skotrljao na put, začuo lavež pasa i topot kopita, počeo je iz grla puštati neartikulisane glasove, koje je tek s mnogo napora Dok razumeo kao preklinjanje za pomoć. Prišavši bliže, oslovio je nesrećnika:

– U čemu je stvar, čoveče? Izgledate kao da ste umakli iz pakla.

– Baš tako, gospodine – izusti jadnik, jedva hvatajući vazduh širom otvorenim ustima. – Pakao je blaga reč za mesto gde sam bio. Uspeo sam da pobegnem, ali... – ućutao je i pogledao prema rubu obronka odakle se lavež sasvim jasno čuo – ... ali ponovo će me uhvatiti. Samo, radije ću razbiti sebi glavu o stenu nego da se vratim. I smrt je bolja od onoga tamo.

– Čekajte, čoveče, priberite se – reče Dok preplavljen sažaljenjem prema tom jadniku, koji kao da je ustao iz groba. – Šta je s vama? Ko će vas uhvatiti?

– Oni! Dželati, mučitelji! Ovaj put tući će me do smrti.

Holidej je bio zaprepašćen. Nije bio načisto da li pred sobom ima sumanutog umobolnika ili očajnika kome zaista pretila opasnost. Bez obzira na jadnikov nepovezani govor i ludački izgled, nešto mu je govorilo da je u pitanju ovo drugo. Ali nije imao vremena da o tome duže razmišlja jer su se u tom trenutku niz padinu sjurila dva ogromna psa, praćena dvojicom konjanika. Besno režeći, psi su nasrnuli na begunca i oborili ga na zemlju. Užasnut strašnim prizorom, zapadnjak je u magnovenju potegao revolver i, zanemarujući opasnost da pogodi i oborenog jadnika, sa dva hica usmrtio pse. No zlo je već bilo učinjeno: teško izujedani nesrećnik je, jedva živ, ostao da leži na zemlji i Dok je skočio s konja da mu ukaže pomoć.

Pritom mu se pogled zadržao na dvojici konjanika koji su neodlučno zastali desetak metara daleko od begunca. Očigledno nisu očekivali ovakav obrt događaja i nisu bili spremni da odgovore na izazov s kojim su se suočili, pogotovo što je Dok i dalje držao u ruci revolver čije su fatalno dejstvo videli samo nekoliko sekundi ranije.

– Šta ovo znači – upitao je zapadnjak ledenim glasom, sekući ih pogledom. – Čovek je verovatno mrtav zahvaljujući vašem razbojničkom postupku.

– Za njega bi bilo bolje da jeste – odgovorio je viši od dvojice konjanika, čovek suvonjav i mlohavih obraza ispod vodnjikavih očiju. – A možda i za vas, mister. Niste smeli da se mešate u ono što vas se ne tiče. Mek Grou ne voli kad se neko meša u njegove poslove.

– Ma ko da je taj Mek Grou, mora da je veliki nitkov kad se bavi gonjenjem ovakvih jadnika.

– Nećete tako govoriti kad vas se dočepa... što nećete dugo čekati. Još kad sazna da ste mu ubili dva psa – rekao je suvonjavi i nasmejao se preteći. – Zažalícete što ste ikada kročili u pokrajinu Rebo. Sada je, nažalost, kasno da to izmenite.

– Da li je kasno za to, ne znam – odbrusi Dok, osećajući kako ga obuzima bes – ali znam da još uvek nije kasno da vam obojici prosviram lobanju... kao ovim psima. Čistite se dok još imate vremena i da vas moje oči više ne vide, inače...

Holidej je zapeo obarač i metalni zvuk odjeknuo je u grobnoj tišini kao vesnik smrti. Gonioci se zglednuše i žurno okrenuše konje. Uz jedno kratko: – Hajdemo, Slime – upućeno njegovom pratiocu, suvonjavi obode konja i u trku

odjuri niz put. Nekoliko trenutaka kasnije oba progonitelja nestadoše u oblaku prašine.

Tek je tada Dok vratio kolt u futrolu i kleknuvši pored jadnika, uhvatio ga za ruku. Puls mu se pod prstima jedva osećao. Nesrećnik je bio živ, ali s malim izgledima da preživi. Nekoliko ujeta po telu i rukama nisu bili opasni, ali iz jednog na butini liptala je krv. U nekoliko skokova Dok stiže do svog konja i uzevši iz bisaga zavoj, koji je uvek nosio sa sobom, vratio se do ranjenika. Rasekao je nožem rite od pantalona i previo i utegnuo ranu. Kada je završio s previjanjem, uzeo je čuturicu i ovlaživši maramicu obrisao ranjeniku lice. Ovaj je uzdahnuo i otvorio oči. Pogled mu je isprva bio mutan, a onda se u njegove zenice vratila svest.

– Hvala, mister – rekao je jedva čujno. – Ali uzalud sam vas uvalio u nevolju... ja sam gotov.

– Ne budite malodušni – pokušao je Dok da ga ohrabri. Mada je i sam video da su begunčeve šanse slabe. – Još...

Nesrećnik je odmahnuo glavom:

– Ne, ne trudite se! Džonatan Kodi zna kada je vreme da se prekine igra. – Sklopio je umorno oči i nastavio: – Pitali ste da li sam utekao iz pakla. Da, baš iz pakla. Nitkovi su me na prevaru uhvatili i strpali u rudnik, gde sam sa još mnogim njihovim žrtvama četiri i po godine radio kao rob. Jednom sam pokušao da pobegnem, ali sam to skupo platio.

Holidej se zagleda u nesrećnikovo napaćeno lice. Da li on bunca? Ne, nije tako izgledalo. Mada slab i na ivici života, Džonatan Kodi je bio potpuno svestan.

– Obećajte da ćete mi nešto učiniti, mister. Želim da pre smrti ispravim jednu nepravdu koju sam prouzrokovao. Želim da se odužim jednom čoveku koji leži na robiji... mada ni ja nisam bolje prošao. Iako nisam osuđen od ljudi, sudbina me je osudila da patim baš kao i on. Razlika je samo u tome što je on nevin i strada na pravdi boga, a pravi krivac sam ja.

Začutao je. Disao je s naporom i lice mu je postajalo sve bleđe.

– Pre nepunih pet godina – nastavio je begunac drhtavim glasom – s još jednim čovekom opljačkao sam nekog kopača zlata. Sakrio sam zlato i uspeo da pobegnem. Umesto mene uhvaćen i osuđen je drugi čovek. On je sada na robiji u Ram Riveru. Zove se Sem Gater.

Zapadnjak klimnu glavom i upita:

– Još je tamo?

– Da, ali za koji mesec biće na slobodi. Neće mu biti lako kada izađe, a pošto sam ja kriv za njegovu sudbinu, želim da mu pomognem. Time ću mu bar delimično nadoknaditi ono što je pretrpeo.

– Ne znam kako to mislite. U ovom trenutku ni vi sami...

– Rekao sam vam da sam ukradeno zlato sakrio. Na moju nesreću, ja od njega neću imati nikakve koristi... i to je pravo s obzirom kako sam ga stekao. Ali s tim zlatom Sem Gater bi mogao početi novi život.

Zapadnjak je počeo da shvata. Imao je pred sobom bivšeg razbojnika, a zatim mučenika i pokajnika. – Hoćete da mu ga date? – upita.

– Da. I zato mi je potrebna vaša pomoć. Znam da su ljudi pohlepni, ali vi izgledate kao častan i ponosan čovek

i verujem da ćete održati reč. Predlažem vam nešto: kazaću vam gde je zlato ako mi date reč da ćete polovinu dati Semu Gateru. Drugu polovinu zadržite vi.

– Ni govora – prekide ga Dok. – Meni ne treba ništa od toga. Ali uradiću to što tražite ako je u pitanju ispravljanje nepravde.

– Kako hoćete. Možete uzeti polovinu, jer je moja sreća što sam naleteo na vas... i znajte da ću lakše umreti ako znam da sam u životu učinio i nešto dobro. Dakle, evo kako ćete naći zlato...

Tihim, umornim glasom, prekidajući rečenice da bi došao do daha, Džonatan Kodi je opisao Holideju put do blaga u planini Retlsnejk. Kada je završio, još jednom je molećivo pogledao zapadnjaka, a zatim sklopio oči da ih više nikada ne otvori.

*

Sedeći u senci nakrivljenog platana, s teškom platnenom vrećom u rukama, Dok je pokušao da zamisli kako izgleda biti životinja zatvorena pet godina. I uz to još nevin. Pakao! Zgrozio se pri pomisli kako život bez nade može uništiti čoveka.

Bez nade? Moguće je da je Sem Gater bio nevin, ali je možda za nešto drugo bio kriv. Možda je bio dobar i pošten čovek, a možda zao i pokvaren? Ništa od svega toga Dok nije znao. No, bilo kako bilo, obećao je Džonatanu Kodiju da će Gateru predati ukradeno zlato kao naknadu za pretrpljene patnje i sada više nije imalo smisla da o tome razmišlja i da se kaje. Konačno, Gater je

zaslužio da posle pet godina jada dobi je šansu za nov početak.

Gakanje vrane, smeštene na grani obližnjeg drveta, vratilo ga je u stvarnost. Uz dubok uzdah vratio je vreću nazad u rupu i navukao kamen na njegovo mesto, a onda ispravio korov i izbrisao tragove oko stene. Zatim se kroz žbunje vratio do svog konja.

Jašući ka Krater Kriku, koji se video u daljini, drhtureći u podnevnoj izmaglici, pitao se kako će naći Gatera. Pre par meseci uspeo je da mu uz pomoć jednog podmićenog stražara doturi pismo i da mu zakaže sastanak u Krater Kriku. Da li je Gater primio pismo i da li će doći bilo je pitanje. Ali jedno je bilo izvesno: ako Gater dođe, predaće mu zlato s željom da ga ovaj pošteno iskoristi.

VI

U Krater Kriku postojala su samo tri mesta gde se moglo jesti: hotel „Hard kejs“, salun „Poslednja šansa“ i salun „Crveni pas“. Samo jedan obrok u takozvanom hotelu uverio je zapadnjaka da je cenjena misis Kviler bolja pralja i švalja nego kuvarica. Atmosfera kod „Poslednje šanse“ nije mu odgovarala i tako mu je preostao samo „Crveni pas“.

To nije bio najelegantniji salun u koji je Dok ušao i viski, koji je veče pre toga popio, imao je ukus terpentina, pa je zbog toga porudžbini hemendeksa prišao s dosta zebnje. No, bio je prijatno iznenađen kada mu je jedna prsata konobarica sa šareno izvezenom keceljom donela hranu i kada je, okusivši je,

našao da je dobro pripremljena i da je posuđe iznenađujuće čisto.

– Jeste li vi momak koji je juče izlupao Endija Brenona kod „Poslednje šanse“, mister? – upita ga konobarica.

– Da, bilo je među nama nekih nesuglasica, gospođo. Zašto?

– U tom slučaju kafu ćete dobiti na račun ove kuće. Odavno je taj lupež trebalo da dobije dobru porciju batina.

Holidej se osmehnuo, a konobarica se udaljila, njišući glomaznim kukovima. Nije ga čudilo što Kordrejevi ljudi nisu bili baš mnogo popularni čak ni među onima od kojih se to moglo očekivati.

Kada je dovršavao drugu šolju kafe, u salun je, vukući noge, ušao Dik Flet. Kada ga je video, debeljko se trgao, a onda je prišao šanku i naručio piće.

Zapadnjak ga je posmatrao s leđa, prisećajući se spremnosti tog debeljka da ga dva dana ranije obesi. Bilo bi mu veliko zadovoljstvo da je mogao prići do šanka i šutnuti ga u stražnjicu. Ali, obuzdao se. Njegov cilj nije bio da izravna račune, već da vidi kako da se domogne statue. Misleći na to, ustao je, platio račun i izašao.

Nameravao je da se prošeta do Kordrejeve kuće i da proveriti da li je još pod stražom. Prolazeći pored kovačnice i trgovine, posmatrao je bleštavo obasjanu kuću. Jedna mršava silueta promakla je pored osvetljenog prozora i on je prepoznao Lea Greksa. No u tom trenutku instinkt ga je upozorio na prisustvo neke osobe u sporednoj ulici.

Lica u senci, obasjan mutnom svetlošću prve mesečine, čiji je odsjaj žučkasto svetluca na mecima u opasaču zategnutom preko bedara, tamo je stajao visok i krupan čovek. Holidej je

uhvatio odsjaj njegovih tvrdih očiju i u grudima osetio neku slutnju. Oprezno i uzdržano pošao je prema toj osobi.

– Mister Holidej? – progovori nepoznati.

Zapadnjak je prišao bliže, još uvek s rukom blizu drške revolvera.

– Gater? – upita.

– Da, to sam ja – odgovori neznanac.

– Dobro. Najzad smo se našli. Pitao sam se kako će se to zbiti.

– Nije bilo baš lako jer vas ovde znaju pod drugim imenom. Ipak, setio sam se da ste taj Batler sigurno vi.

– Da, to drugo ime nekako je uletelo. Imao sam razloga da se tako predstavim. Ali hajdemo da uz čašicu porazgovaramo.

*

Otpivši nekoliko gutljaja piva, zapadnjak je pri žućkastoj svetlosti u „Crvenom psu“ pažljivije zagledao Sema Gatera. Verovatno da Gater nikada nije bio lep muškarac, ali je pet godina tamnovanja utisnulo u crte njegovog lica još grublji pečat. Ako je u tom čoveku nekada bilo topline i srdačnosti, onda su godine tamnice to iz njega iscedile, pa je ostao samo čovek tvrd kao gvozdene rešetke koje su mu zatvarale put do slobode. Mada po godinama blizak zapadnjaku, Sem Gater je izgledao bar petnaest godina stariji.

Posle prve čaše ispijene pored šanka, drugu su poneli do jednog stola u uglu i praćeni radoznalim pogledima otпочeli razgovor. Temu je, razume se, prvi naćeo Gater:

– Pa, mister Holideje ili Batlere, kako već hoćete, ćemu mogu da zahvalim za ovaj sastanak?

– Biću sasvim kratak – odvrati Dok, motreći pažljivo kakav će efekat na bivšeg robijaša ostaviti njegove sledeće reći. – Zlato je razlog ovog sastanka.

Gater se uozbiljio:

– Zlato? Kakvo zlato?

– Ono isto koje je Džonatan Kodi digao od kopaća zlata Geloveja.

Bivši robijaš je zažmirio i u njegove oći uvukli su se sumnja, nepoverenje i neki neodrećeni sjaj, nalik na pohlepu.

– Ćujte, mister Holideje, nisam došao ovamo da sa mnom terate šegu. Za ono što sam ućinio, taćnije, što nisam ućinio, odležao sam svoje i molim vas da mi to više ne spominjete!

– Ne radi se o šali, ćoveće! Vama, naravno, ime Džonatan Kodi ništa ne znaći i zato ću vam reći da je to ćovek koji je opljaćkao Geloveja, ćovek umesto koga ste odležali pet godina u Ram Riveru.

Gater je sedeo kao skamenjen i ne-tremice zurio u sagovornika, a na njegovom licu lebdeo je izraz gneva, neverice, uzdržanosti i radosti istovremeno. Zatim su ta njegova osećanja splasnula naglo i iz Gatera su izbili umor i oćajanje. – Vi, dakle, znate da sam nevin? – upita.

– Od nedavno. Kada sam to saznao bilo je već kasno da vam pomognem bar time što bih pokrenuo postupak za vaše oslobađanje. Uostalom, nisam to ni mogao jer me je vezivalo dato obećanje.

– Ne govorite mi u zagonetkama, ćoveće! Objasnite mi o ćemu se radi.

– Kao što rekoh, o zlatu – ponovi Dok i, izvadiivši pozlaćenu tabakeru, ponudi Gatera. Ovaj je uzeo jednu cigaru i

žustro kresnuo palidrvce. Sačekao je da i Dok pripali, ne skrivajući svoje nestrpljenje. – Pomenio sam već Džonatanu Kodiju, koji je posle pljačke srećno izmakao poteri. Umesto njega, potera je šćepala vas i vi ste osuđeni. To znate. Ali ne znate da je sudbina Kodiju odredila kaznu sličnu vašoj. Da ne dužim, ja sam ga sreo i na samrti on je tražio da vam predam opljačkano zlato koje će vam, po njegovom mišljenju, nadoknaditi što ste pretrpeli. Kako vam se to čini?

Gater je sedeo malo nagnut napred i, netremice zureći u zapadnjaka, gutao njegove reči. – Čujte, mister Holideje, ako je to neka šala znajte da ću vas ras-komadati rukama. Istucio sam toliko kamena da i vas mogu samleti u prah.

– Nije nikakva šala. Zlato postoji.

– I vi ćete mi ga predati?

– Naravno. Ja se držim svojih obećanja. Šta ćete vi uraditi sa zlatom, to je vaša stvar. Ipak, na vašem mestu, ja bih poslušao savet dobronamernog čoveka.

– Savet? Kakav savet?

– Kad dobijete zlato, moći ćete njim raspolagati. No, postoje dve mogućnosti: prva da zlato predate vlastima i zatražite da budete rehabilitovani, u čemu bih vam ja svesrdno pomogao kao svedok. I druga, da novac potrošite. No, ponavljam, Kodi nije postavio nikakav uslov. Zlato je vaše.

Gater je ukočeno i netremice zurio u zapadnjaka. Pogled mu je bio tvrd, čak leden, ali je svetlucanje njegovih zenica odavalo da grozničavo razmišlja. Končno se njegovo lice razvuklo u zadovoljan, samoživ osmeh i on reče:

– Dođavola s rehabilitacijom! Kome je ona još potrebna? Odležao sam pet

godina i niko mi ih ne može vratiti. Zadržaću novac i pokušaću da bar delimično nadoknadim ono što sam propustio. Koliko ima tog zlata?

Dok oseti mučninu u stomaku. Ako je nekada to i bio, Gater sada više nije bio nevinašce. Godine robijanja učinile su svoje. Holidej zamišljeno odbi gust dim.

– Ne znam tačno – odgovori. – Biće oko pet hiljada dolara. Kad želite da ga uzmete? – Hteo je da što pre završi s tim i da bude slobodan. – Možemo odmah poći ako želite.

– Ne.

– Zašto ne?

– Dođavola, to bi trebalo da znate! – Bivši robijaš se nagnuo napred i oslonivši se na laktove, dodirnuo se prstom u grudi. – Mister, ja sam Sem Gater, osumnjičen da sam ukrao zlato onog starog kopača. Pet godina je dosta vremena, ali ovde ima i takvih koji nisu zaboravili Gatera i činjenicu da zlato nikada nije pronađeno. Ako bih ja sad, iz ovih stopa, pošao nekuda, možete se kladiti u poslednji dolar da bi neko pomislio kako sam pošao da to zlato uzmem. Svako živi u Ram Riveru, počev od upravnika pa do najglupljeg zatvorenika, veruje da sam ja pre nego što sam uhvaćen, negde sakrio zlato, pa sad vi sami izračunajte šta će ljudi pomisliti kad me vide u žurbi.

Puštajući kolutove dima da mu lebde ispred lica, Dok reče:

– Ranije ili kasnije, moraćemo da odemo i uzmemo zlato.

– Onda neka to bude kasnije.

– Koliko kasnije?

– Možda nekoliko dana. Tek toliko da se ljudi naviknu na moje prisustvo u gradu.

Misleći na svoje druge obaveze, zapadnjak se usprotivio:

– Ne bi trebalo da toliko brinete. Ovde nema šerifa i niko na nas ne obraća pažnju sem nekoliko radoznalih građana.

– Nisam tako obavešten. Čuo sam da u ovom gradu ima nekoliko oštroumnih i opasnih tipova. – Gater odlučno odmahnu rukom. – Odložićemo to za nekoliko dana.

– Neka to bude sutra.

– Ne, ne sutra. – Gater se šeretski nasmehi. – Čujte, mister Holideje, nezavisno od svega drugog, ja treba nešto da uradim. Pet godina bez viskija, bez žena i bez mnogo čega drugog je suviše mnogo vremena za mladog, zdravog čoveka. Nemojte mi reći da to ne razumete!

– Onda prekosutra.

– Možda.

Dok je začutao. U glavi su mu se počeli vrteti još nedovoljno uobličeni planovi o predstojećim akcijama. Neće biti moguće dočepati se te statue bez gužve, ali i taj rizik bio je deo poduhvata. Proučavajući Gaterovo lice, počeo je shvatati da prisustvo tog čoveka može predstavljati prednost. Ako stvari uzmu nezgodan tok, mogao je računati na Gaterovu pomoć, ako ni zbog čega drugog, ono zbog toga što je za Gatera vredeo samo ako je živ.

Tu pomisao odjednom mu je zamračila jedna druga. Šta ako Gater nanjuši nešto o statui? Mogao bi postati opasan, čak mnogo opasniji nego Kordrej i njegovi saučesnici.

Još uvek je razmišljao o tome kada je začuo škripanje dvokrilnih ulaznih vrata. Okrenuvši se, ugledao je Endija Bre-

nona i Lea Greksa, koji su ulazeći pogledali prema njemu.

– U čemu je stvar, mister? – upita Gater, opazivši njegovu napetost.

– Pošto ste sada sa mnom, mogli biste da znate. Oni tamo za šankom su siledžije i ja lično nisam baš u dobrim odnosima s njima.

Gater je odmerio riđobradog Brenona i mršavog Greksa i rekao:

– Je li to onaj snagator kojim ste obrišali pod u salunu „Poslednja šansa“?

Zapadnjak ga pogleda:

– Otkud znate za to?

Gater se osmehnuo:

– Rekao mi je štalar. Svi štalari vole da brbljaju, pa ni ovaj nije izuzetak.

– Da, tako je. Ono je Brenon.

– Krupan je. Imali ste dobru petlju kad ste se namerili na njega – u Gaterovom glasu bilo je pritajenog divljenja.

– Opasni su, Gatere. Vrlo opasni. Imajte to na umu dok ste ovde.

Gater slegnu ramenima: – Meni ne izgledaju baš takvi. – Nabrao je čelo. – Veoma su zainteresovani za vas i mene. Zbog čega?

Sada je i Dok slegnuo ramenima:

– Pretpostavljam da misle kako ste vi moj prijatelj i da možda smeramo da im priredimo neko iznenađenje.

Gaterov pogled odvojio se od dvoje ćutljivaca za šankom i vratio se na zapadnjaka:

– Da vi ne skrivate nešto od mene, mister Holideje?

– Zašto bih nešto skrivao?

– Ne znam... – Gater ponovo pogleda Brenona i Greksa. – Izgleda mi da ti lupeži imaju na umu nešto više nego što vi pomišljate. To je, istina, samo moja slutnja, ali moje slutnje se često ispunjavaju.

Dok ustade od stola.

– Umoran sam, Gater. Vreme je da se povučem. Videćemo se sutra.

Gater se nije bunio. – Važi. Sutra – složio se.

Kada se zapadnjak udaljio, Gater je nastavio da gleda za njim s čudnim izrazom na izrovašenom licu. Za one koji su ga dobro poznavali to je bio izraz koji je Gater uvek imao kada je osećao kako se događa nešto o čemu bi trebalo da on više sazna.

*

Blejni Mek Daf, koji je i radio i obedovao i spavao u svojoj štali u ulici Krou, upravo se popeo uz stepenice do svog ležaja na tavanu kada je na šljunku ispred štale začuo odjek konjskih kopita. Gundajući i stenjući, nataknuo je na glavu svoj izgužvani šešir i sišao s tavana baš kada je jedan visok konjanik sjahao pred vratima sa svog prašnjavog ždrepcu.

– Dolar dnevno – progundao je Mek Daf, a onda nastavio da mumla o ljudima koji nemaju razumevanja za druge i koji svoju prokletu kljusad dovode u svako doba noći, mada je bilo tek malo više od pola deset.

– To je pošteno – prihvatio je pri-došlica.

Blejni je iznenađeno zatreptao. Bio je naviknut da se ljudi s njim cenjkaju. Odmah bolje raspoložen, upitao je:

– Dolazite li izdaleka, mister?

– Zovem se Porter – odgovorio je šerif, koji u svojim iskrpljenim pantalonama i iznošenoj jakni, rascepljenoj na jednom ramenu, nije uopšte izgledao kao predstavnik zakona. – Da, izdale-

ka, štalaru – potvrdio je, svukao cebe s konjskih leđa i dodao: – Izgleda mirno za subotu uveče.

– Većinom je mirno. Ovde u okolini kaubojski platu primaju petkom, a u subotu obično više nemaju ni centa.

– Aha – Porter je bacio pogled ka krupnom, zvezdastom alatu u jednom boksu. Pružajući štalaru dolar, dodao je: – Izgleda da ovde nemate mnogo putnika, budući da je Krater Krik malo skrajnut od linije poštanskih kola.

– Nema ih mnogo, ali nekim slučajem vi ste drugi došljak ove večeri.

– Zaista? Pa ja baš očekujem da se pojavi jedan moj poznanik, jedan momak s kojim nameravam da tražim zajednički posao. Taj čovek je onižeg rasta i ima okruglaste uši kao slepi miš.

– Ne, gospodine ovaj što je došao pre vas nije mali. Taj ima bar devedeset kilograma i ružan je kao šugavi pas. I svakako nije kauboj.

To je bilo sve što je Porter želeo da zna. Udaljio se ležernim korakom i ušao u glavnu ulicu. Zavivši cigaretu, pripalio ju je pre nego što je laganim hodom pošao prema centru. Na tremu ispred pekare sedela su dva pijanca i on je zastao da ih zapita da li neko u okolini traži da zaposli kaubojske. Na reč „posao“ pijanci su se trgli i ponudili mu gutljaj pića. On je odbio i produžio.

Prešao je preko glavne ulice i prišavši „Poslednjoj šansi“ pogledao preko ulaznih vrata. Očigledno je to bio lepši i luksurniji od dva saluna koliko ih je bilo u Krater Kriku, s klavirskom muzikom, zabavljačicama i tridesetak gostiju.

Među njima je bio i Sem Gater. Bivši zatvorenik iz Ram Rivera stajao je pored šanka s mišićavom rukom prebače-

nom preko nagih ramena žene jako našminkanog lica. Druga Gaterova ruka držala je kriglu piva, a mutno svetlo petrolejke presijavalo se na njegovoj kratkoj, zatvorski podšišanoj kosi.

Porter je ramenima odgurnuo pokret na dvokrilna vrata i, zveckajući mamuzama, došao do šanka, metar i po daleko od Gatera.

– Šta ćete naručiti, mister? – upita ga barmen.

– Čašu piva.

Barmen je natočio pivo i vratio kusur od jednog dolara.

– Tražim posao, prijatelju – obratio mu se Porter. – Zna li nekog u okolini kome je potreban kauboj?

Barmen ga je odmerio od glave do pete i uočio njegovo iznošeno i izbledele odelo i dvodnevnu bradu.

– Čuo sam da traže radnu snagu na ranču „Dabl ju“ – obavestio je Portera prijateljski. – Mogli biste tamo pokušati. Recite da vas je poslao Džoe Brigs.

– Mnogo hvala, Džoe – Porter se osmehnuo, uzeo svoju čašu i uputio se ka jednom praznom stolu. Zauzevši mesto, skinuo je šešir, izvadio duvankesu i dobro potegao pivo iz čaše pre nego što je ponovo pogledao prema šanku. Primetio je da mu je Gater još uvek okrenut leđima i to mu je donelo osećaj olakšanja. Do sada je sve išlo dobro.

Dižući ponovo čašu, čuo je da je Gater nešto rekao i da se zabavljajući na to zakikotala, a onda su ona i Gater pošli prema vratima koja su vodila u spavaće sobe. Šerif se osmehnuo i ispružio noge ispod stola. Shvatao je zašto je Gater više zaokupljen drugim stvarima nego mislima o zlatu.

*

Nedelja u Testamentu.

Elder Džekson je završio nedeljnu službu i držao propoved sa svog mesta pored oltara. U njegovim rečima bilo je milosrđa, bratske ljubavi, oprostaja i poziva onima koji ne veruju, ali dok je govorio, Džekson je osetio da njegove reči ne dopiru do pastve, što je značilo do svakog muškarca, žene i deteta u gradu. Nije to bilo zbog toga što su stanovnici doline Pajn Nouč odjednom postali skeptični prema milosrđu, bratskoj ljubavi i žrtvovanju. Njihovu pažnju odvlačila je prazna niša iznad oltara.

Negde u dnu dvorane braća Miler i Smit, dvojica vernika koji su prikupili novac i poslali mladog Morta Vokera na njegov fatalni put u Krater Krik, stajali su oborenih glava, kao pokorni vernici, koju su se ogrešili o zakon mira i nenasilja. Ipak, nisu oni potpuno prihvatili svoju krivicu. Bilo je šteta za mladog Vokera, ali Miler i Smit su i dalje smatrali da za povratak statue treba učiniti nešto više nego samo moliti se, a to njihovo uverenje delili su i mnogi drugi članovi bratstva. I toga jutra vernici su hteli da čuju kako će nešto biti preduzeto i zbog toga reči Eldera Džeksona nisu primane onako kako je to on inače naučio.

U trećem redu sedela je Kes Voker, s devojkama s kojima je inače delila kuću. Još uvek u crnini i ona je obraćala manje pažnje na Džeksonovu propoved, koja se približavala kraju.

Mada su devojčine plave oči počivale na praznom udubljenju, njene misli manje su bile obuzete statuom nego Batlerom, odnosno Holidejem.

Visoki muškarac prefinjenih crta lica, sjajnih sivoplavih očiju i nežnih, toplih ruku nije joj izlazio iz glave od one noći kada ju je vratio u Testament, pa ni sada, kada je njen bol za bratom počeo da se stišava. Sećala se svih pojedinosti vezanih za njega: njegovog hoda, njegovog govora i pogleda, a više od svega njegovih zagrljaja i milovanja.

Taj čovek je bio muškarac od glave do pete. Nije, naravno, ona mislila da nekoliko mladih, neoženjenih članova bratstva, koji su joj se tokom poslednje dve godine udvarali i od kojih je neke nagradila svojom naklonošću, nisu dovoljno odrasli ljudi. Ali ako je i prihvatila njihovo udvaranje, a dvojici od njih poklonila i nešto više od svog srca, nikada nije mogla duže da ostane zainteresovana za njih. Kada je propoved završena i kada se pevanje psalmi približilo kraju, zapitala se hoće li ikada više videti tog hrabrog, muževnog čoveka plavih očiju koje su iskrile kao kapljice planinskog potoka. Uputila je molitvu nebu da ostane živ i zdrav i da joj jednoga dana ponovo dođe.

*

Pedesetak milja zapadno od doline Pajn Nouč, u Krater Kriku, bila je takođe nedelja, ali sasvim drugačija. Za stanovnike Krater Krika nedelja je bila dan lečenja od mamurluka. Ako je neko imao dovoljno energije, hrabrosti i novca, onda je on to činio u jednom od dva gradska saluna.

Sem Gater je sedeo pred „Poslednjom šansom“, ispruživši svoje dugačke noge. Odmarao se od naporene noći s Dulči i tog jutra bio bi voljan da se izmiri s

celim svetom da nije bilo jedne sitnice. Kada je nešto ranije otišao do hotela „Hard kejs“ nije tamo zatekao Holideja i dok je tromim pokretima ruku terao mušice i razmišljao o mogućnosti da se još jednom nađe s Dulči, gledao je pažljivo oko sebe, ne bi li negde spazio zapadnjaka.

Na tremu pred salunom nije bio sam. S druge strane dvokrilnih vrata, na drvenoj klupi, sedeli su Dik Flet i riđobradi Endi Brenon. Dvojica Kordrejevih revolveraša motrili su budnim okom na kratko podšišanog bivšeg zatvorenika. Do tada je već ceo Krater Krik znao ko je Sem Gater, koji nije ni pokušavao da prikrije svoj identitet znajući da će ga pre ili posle neko svakako prepoznati.

Ko je i šta je Sem Gater, to nije mnogo brinulo Henka Kordreja. Više ga je brinulo što je čuo da se onaj drugi stranac ne zove Batler, kao što se predstavio. To se proćulo od trenutka kada se Gater počeo raspitivati za nekog Holideja i pošto je kasnije viđen s „Batlerom“, s pravom se moglo pretpostaviti kako je našao onoga koga je tražio. Da li je Gater pogrešio ili se Batler zaista zvao Holidej, to niko nije mogao da kaže, kao što niko nije znao šta se iza takvog ponašanja krije. I baš to je zadavalo Kordreju veliku brigu.

Na drugoj strani ulice, na prevrnutom sanduku, ispod drveta pred hotelom „Hard kejs“ sedeo je šerif Vejd Porter. Dok je bajagi nezainteresovano posmatrao ulicu, a posebno motrio na salun „Poslednja šansa“, predstavnik zakona je duboko razmišljao. Kao i ljudi pred „Poslednjom šansom“, i Porter je imao mnogo materijala za razmišljanje. Pijuckajući prošle noći s meštanima, saznao je sve o Džimu Batleru, njego-

voj tuči s Brenonom i njegovom susretu s Gaterom. Svemu tome, što je od meštana saznao, dodao je još nešto što oni nisu znali: taj Batler činio mu se veoma poznat i skoro se smeo kladiti da to nije niko drugi do poznati avanturista Dok Holidej, ali nije bio siguran u to. Holideja nije lično poznavao i samo je jednom davno video njegovu sliku u novinama, no to nije bilo dovoljno da bi se mogao zakleti koga ima pred sobom. U svakom slučaju, pitao se šta bi Dok Holidej mogao tražiti u tom gradiću udžerica, zabačenom bogu iza nogu. Nikako nije mogao da prozre Batlera, odnosno Holideja, i da ukopča njegovu vezu s Gaterom. Kada je ranije tog jutra sreo zapadnjaka u kupaonici „Hard kejsa“ i pokušao da s njim stupi u razgovor, visoki zapadnjak mu je uputio pogled koji mu je rekao da od prijateljavanja s njim nema ništa.

Tako je Vejd Porter sedeo, pušio, posmatrao i čekao svoj trenutak. Čudio se takođe zbog čega je Henk Kordrej smatrao potrebnim da postavi stražara s puškom ispred svoje kuće.

Za to je, naravno, postojao veoma jak razlog i baš u tom trenutku Henk Kordrej je taj razlog posmatrao. Nikada mu nije dosadilo da se tom „razlogu“ divi, jer u svom životu grabežljivca nikada nije posedovao predmet takve vrednosti. Statua je u njegovim rukama sjajila žutim bleskom na toplim zracima sunca koji su se probijali kroz prozor. Milujući statuu Bogorodice svojim sitnim rukama, Kordrej u njoj nije video zlatarevo otelotvorenje majke Isusa Hrista, već veliku, debelu gomilu šušta-vih banknota.

Kada je konačno završio s naslađivanjem, zaključao je statuu u jedan dr-

veni ormarić, navukao zavese i, izišavši iz sobe, zaključao vrata za sobom. Onda je otišao do Lea Greksa, koji je stajao na verandi, u hladu lođe, s puškom u naručju.

– Je li sve u redu, Leo? – upitao je, vadeći cigaru iz džepa prsluka.

– Da, gazda. Sve je tiho kao na groblju.

Žmirkajući na suncu, Kordrej pripali cigaru i pogleda duž ulice Krou.

– Da li ono vidim Gatera ispred saluna? – upitao je.

Leo Greks klimnu glavom: – Da, to je on, gazda. Izgleda da se odmara. – Osmehnulo se. – Biće da mu je odmor potreban posle okršaja koji je sinoć imao s Dulči u njenoj sobi.

Kordrej, međutim, nije bio raspoložen za šalu. Covečuljak kao da je bio imun na tu ljudsku sklonost.

– Jutros sam razmišljao o tom tipu – rekao je, počutavši malo. – Dosta sam razmišljao o njemu.

– Jeste li nešto smislili, gazda?

– Možda. – Kordrej stavi nogu na stepenik verande i osloni se laktom o koleno. – Blejni Mek Daf i Tophevi Tolver rekli su mi sinoć da zlato koje je taj Gater opljačkao od onog kopača u Retlsnejku nikada nije nađeno.

– Da, i ja sam to čuo, gazda.

Iskra pohlepe blesnula je u Kordrejevim skoro bezbojnim očima.

– Pitam se... upravo se pitam da nije možda sakrio on to zlato pre nego što su ga šćepali. Nije li možda to razlog koji ga je doveo ovamo?

Leo Greks, koji je bio isto toliko pohlepan kao i njegov poslodavac, ali nije bio dovoljno pametan da sebi priušti dovoljno novca, pogledao je Kordreja širom otvorenih očiju: – Časna

reč, gazda, možda tu ima nečega. – Okrenuo se i pogledao niz ulicu. – Kažu da je digao četiri ili pet hiljada dolara od tog starog nesrećnika. To je bila suma o kojoj se nagađalo posle smrti Čejnija Geloveja.

– Da, tako kažu – promrmljao je Kordrej. Spustio je nogu s verande i uspravo se. – U svakom slučaju, to ranijim razlozima dodaje još jedan da budno motrimo na tog tipa. – Nabrao je obrve. – I na Batlera. Jesi li ga možda video jutros?

– Nisam, gazda.

Kordrej se počeošao po potiljku i očima zaklonjenim senkom oboda svog šešira, osmotrio glavnu ulicu i ceo grad koji se pružao pred njim.

*

Holidej je ležao opružen iza zaklona od kupina i puzavica, na obodu malog šumarka, pola milje od Kordrejeve kuće. S tog mesta upravio je sočiva svog durbin na čovečuljka s polucilindrom, koji je stajao ispred kuće na suncu i razgovarao s Leom Greksom.

Motreći na sve što se u kući događalo, Dok je zapazio da su debele zavese bile razmaknute na svim prozorima sem na jednom. Kratko vreme pre toga primetio je da su se zastori na prozoru koji je privukao njegovu pažnju, odjednom razmaknuli. Nasuprot prozoru na trpezariji, taj prozor je bio suviše mali da bi se kroz njega moglo nešto videti. Ali Dok je ipak pažljivo motrio i pre nego što se Kordrej pojavio pred kućom zastori su na tom prozoru opet bili navučeni.

Usmerivši durbin ponovo ka tom prozoru, Dok je pokušao da zamisli sebe u ulozi Henka Kordreja i da pogodi gde bi on držao zlatnu statuu, vrednu deset hiljada dolara. Sigurno da ne bi rizikovao da je zakopa ili da je sakrije negde gde je ne bi mogao imati stalno na oku. Najverovatnije da bi je držao zaključanu u svojoj sobi i da bi zastore navukao za slučaj da neko padne u iskušenje da zaviri unutra.

On bi takođe držao kuću stalno pod stražom.

Spustivši durbin, zapadnjak se okrenuo na leđa i sklopio oči kako bi ih odmorio od dugotrajnog naprezanja. Kada ih je ponovo otvorio i iznad sebe, kroz lišće, ugledao komad jasno plavog neba, bio je spreman da se kladi kako Kordrej statuu drži baš u toj maloj sobi. Osmehnuo se i ponovo uzeo durbin. Mogao se kladiti u život.

Prinevši ponovo durbin očima, osmotrio je veliku štalu, koja se nalazila tridesetak metara zapadno od Kordrejeve kuće. Kroz otvorena široka vrata video je bale žutog sena. Daske od kojih je štala bila podignuta, kao i sva drvenarija u Krater Kriku, bile su ispucale i sasušene od vreline sunca. Bilo bi vrlo gadno ako bi neko u nehatu bacio palidrvce u štalu. Planula bi kao barut...

Još desetak minuta ostao je da leži, posmatrajući čas kuću čas štalu, odmejavajući, proračunavajući, planirajući. Između zalaska Sunca i izlaska Mesea bio je jedan čas potpune pomrčine. A jedan čas bio je dovoljan.

Da, učiniće to. Noćas.

Ustavši iz svog zaklona, prošao je kroz senoviti šumarak skoro četvrt milje do jedne travnate uvale, gde je njegov konj vezan pasao. Osedlavši ga,

vinuo se u sedlo i poterao ždrepcu prema istoku. Posle nekog vremena naišao je na granitni pojas koji se pružao skoro dve milje do Retlsnejka. Zastao je i zamišljeno pogledao preko kamenitog terena, a onda ponovo poterao konja dalje put istoka.

Jahao je tako nekoliko milja pre nego što je skrenuo na sever. Tri milje jahanja dovele su ga do puta koji je s istoka ulazio u Krater Krik i njime se uputio prema gradu. Nijednog trenutka nije mislio da će njegovo odsustvo iz Krater Krika ostati nezapaženo, ali ako vide da u grad dolazi s istoka niko neće moći otkriti gde je proveo to jutro.

Laganim kasom jahao je niz glavnu ulicu a odjek kopita njegovog konja odbijao se od lažnih drvenih fasada. U blizini jedne naherene ruine, koja je nekada nosila zvučno ime „Hotel Krater Krik“ na ulicu je zakoračila jedna visoka prilika. Bio je to čovek koga je zapadnjak tog jutra sreo u kupaonici – Porter.

– Gle, gle, još jednom dobar dan – osmehnuo se šerif, odmeravajući zapadnjakovog konja. – Malo ste se prošetali, je li?

– Da, baš tako.

– Dan je kao stvoren za to. Da vas častim pićem?

Pogledavši pažljivo sagovornika, Holidej se upitao da li mu se samo učinilo ili je zaista u Porterovim očima ugledao iskru britke inteligencije.

– Ja sam plaćam svoje piće, gospodine – rekao je i odjahao do „Poslednje šanse“, gde je na tremu stajao Gater s palčevima zadnutim za opasač.

– Gde ste, dođavola, bili, mister Batlere?

Holidej je naglo zaustavio konja i ispod kopita se digao oblak prašine. Ne silazeći s konjskih leđa, zagledao se u Endija Brenona i Dika Fleta, koji su sedeli na klupi, a onda se njegov pogled opet vratio ka Gateru.

– Ne vidim s kojim pravom me pitate gde sam bio, Gater – odvratio je nabusito, a onda dodao, zbog Brenona i Fleta, koji su načuljenih ušiju slušali: – Ako baš morate da znate, išao sam malo u preriju da vežbam pucanje iz revolvevera.

Gater ga je pogledao kao da ne veruje u to što čuje, ali je odgovorio:

– Praksa tu mnogo ne pomaže. Čovek je ili rođen da drži revolver, ili nije.

– U svakom slučaju, ne škodi – reče Dok i okrenu konja.

– Hej, kuda ćete sad?

– Na ručak. Hoćete li i vi?

– Naravno. Zašto ne bih?

Gater je neodređeno slegnuo ramenima i, sišavši s trotoara, pošao za Holidejem ka salunu „Crveni pas“.

VIII

Tamna i neprozirna noć brzo se spustila i slaba svetlost petrolejki teško je probijala gustu pomrčinu. Dvokrilna vrata saluna „Crveni pas“ naglo su se otvorila i iz njih je kao topovsko đule izleteo pijani Tophevi Toliver, udaren u stražnjicu nogom kauboja čije je piće neobazrivo ukrao. Daleko u planini Retlsnejk odjeknuo je urlik pume koja je krenula u lov.

Bilo je prošlo deset časova kada je Holidej ostavio svog konja u šumi i počeo se šunjati niz padinu ka Kordrejevoj kući. Zastao je u baršunastom mraku,

ispitujući noć svim čulima. Sve je bilo tiho. Dole, pod njim, kuća je, kao i uvek bila jako osvetljena, a u tišini se čulo zveckanje mamuza Dika Fleta, koji je stražarskim koracima obilazio kuću.

Dok je stigao do mesta gde ga je štala zaklanjala od pogleda iz kuće. Stajao je tu dosta dugo i osluškivao. Znao je da je Kordrej u kući i da je Flet na straži. Bio je siguran da su Brenon i Greks negde u gradu.

Dok se, s revolverom u ruci, pognut šunjaao prema kući, iznad njegove glave nebeski svod bio je potpuno crn. Kada je stigao do tamnih obrisa štale nešto se u mraku pomerilo. Okrenuo se munjevito i palcem zategao obarač kolta, ali je s olakšanjem začuo slabo cičanje pacova, koji je uplašen šmugnuo u svoju rupu. Hladni znoj orosio mu je lice kada je stigao do zgrade. Pipajući, pošao je uz zid do okvira vrata i prstima napipao ručicu zasuna. Podigao je tešku, kovanu rezu. Vrata su se uz škripanje otvorila i on je nečujno kliznuo unutra.

U štali je vladala tišina, ali ne i potpuna tama zahvaljujući svetlosti koja je iz kuće dopirala kroz otvorena ulazna vrata. Kada su mu se oči privikle na mrak, ugledao je sanduke, burad i izlizane amove, jednu klupu pretrpanu praznim kutijama duvana, sada punim eksera, potkovica i druge sitneži. U štali se osećao jak miris sena, a s krova je dopiralo jedva čujno grebanje golubijih nogu.

Šćućurivši se iza jedne bale sena, Dok je počeo da osmatra kuću. Posle kraćeg vremena iza ugla kuće pojavio se Flet, zastao i zatim nastavio da hoda duž dugačke, niske nadstrešnice. Izgledalo je kao da Flet gleda direktno u

štalu, ali je Dok znao da ga u njegovom skrovištu ne može videti i kada je debeljkno skrenuo i uputio se duž zapadne strane kuće, on je vratio revolver u futrolu i iz džepa prsluka izvadio palidrvce.

Pošavši do kraja bala sena, poređanih u mraku, kresnuo je palidrvce i odmah ga bacio dalje od sebe. U istom trenutku slama je počela da pucketa. Plameni jezici počeli su lizati brže nego što je mogao i da zamisli. Jednim skokom, zapadnjak je jurnuo kroz zadnja vrata i punom brzinom potrčao uz padinu prema šumarku.

Stotinak metara od štale zastao je zadihan i osvrnuo se. Kroz pukotine na njenim zidovima mogao je da vidi podrhtavanje vatre. Ništa, međutim, još ne primećujući, Flet se mirno okrenuo i započeo sledeći krug patroliranja.

Zapadnjaku je sreća bila naklonjena. Pre nego što Flet obiđe krug, on će stići do kokošinjca, koji je bio šezdesetak metara iza kuće.

Trčeći preko brisanog prostora, bio je svestan velike opasnosti, jer je svetlost iz kuće obasjavala dobar deo padine, bacajući blede senke po tlu. No, za nekoliko sekundi Dok je stigao do kokošarnika, a za to vreme niko nije dao znak za uzbunu. Tek nekoliko trenutaka kasnije iz pravca kuće odjeknuo je promukao povik:

– Vatra!

Dok se osmehnuo u sebi, jer je na taj povik Krater Krik odjednom oživeo. Ljudi su pokuljali iz saluna, a prozore kuća ispunile su radoznale, bunovne glave. U zapaljenoj štali seno je pucketalo i prizor je bio kao iz pakla, a pri svetlosti požara jasno se ocrtavala silueta debelog Fleta, koji je potrčao

prema štali. Zatim se začuo tresak vrata u kući i trenutak kasnije pred ulaznim vratima pojavio se i Henk Kordrej i krupnim koracima potrčao prema štali.

Holidej je zaključio da više ne treba čekati. Desetak hitrih skokova doveli su ga do začelja velike kuće i do sporednih ulaznih vrata. Dohvatio je kvaku i okrenuo je. Ušao je bez muke. No, druga vrata bila su zaključana kao što je i očekivao. Pritisnuo ih je ramenom što je jače mogao, ali vrata su izdržala. Ustuknuvši dva koraka, uzeo je zalet i svom težinom tresnuo u zatvorena vrata. Pod naletom njegovog tela brava je popustila i odlomljene iverke razletele su se po odaji.

Dok je zatvorio vrata i kresnuo šibicu. Jedan sveobuhvatni pogled otkrio mu je da u sobi nema drugog nameštaja sem jednog stola, stolice i masivnog drvenog ormarića. Odbacivši izgorelo palidrvce, prišao je ormariću i opipavši ga rukama, otvorio ladice jednu za drugom, a zatim dvojica vratanca. No jedna vratanca bila su zaključana. Udario ih je rukom iz sve snage i zastenjaio od bola, ali ona se nisu otvorila. Potegao je kolt i drškom počeo udarati po hrastovim vratancima.

Odjednom je prestao, jer se sledio od glasnog bata čizama, koji je dopirao iz hodnika. Prišao je nečujno vratima, spreman da zamahnutim revolverom udari po glavi onoga ko bi ušao unutra. No koraci su prošli pored vrata odaje i udaljili su se. Čuo je nekoga kako glasno psuje, a onda je do njegovih ušiju dopro zveket vedra za vodu. Trčeći koraci ponovo su odjeknuli pored vrata. Ma ko da je prošao kroz zamračenu odaju, bio je toliko uzbuđen zbog požara

da nije primetio iverke i razvaljenu bravu. Po glasovima, koji su u odaju dopirali, činilo se kao da se ceo Krater Krik okupio oko Kordrejeve zapaljene štale, bilo da pomogne u gašenju, bilo da uživa u spektakularnom prizoru.

Vrativši se ponovo do ormarića, Dok je još jednom zamahnuo i svom snagom udario drškom kolta po vratima. Drvo je počeo da popušta. Zamahnuo je još jednom, a onda laktom udario naprslu dasku i načinio otvor u vratima. Ne obazirući se na iverke koje su ga grebale, zavukao je ruku i pod prstima napipao nešto hladno i čvrsto.

Dograbio je taj predmet i izvukavši ruku prišao vratima. Odškrinuo ih je nekoliko santimetara i odsjaj požara u dvorištu pao je na zlatno, zagonetno lice statue Bogorodice.

Gurnuvši statuu pod košulju, zapadnjak je izašao iz sobe, prošao kroz hodnik i jurnuo na sporedna vrata da bi skoro natrčao na debelog Dika Fleta, koji je fanatično zanet u svoj posao, punio vodom vedro iz jednog rezervoara.

Na sreću, Flet mu je bio okrenut leđima i zapadnjak se nije dvoumio. Zamah plavičastog čelika, tup udar i Flet se skljkao preko upola napunjenog vedra. U padu je prevrnuo vedro i voda se razlila preko njega.

Trčeći pod uglom koji je osiguravao da se kuća uvek nalazi između njega i zapaljene štale, Holidej je izleteo na plamenom obasjanu čistinu i iz sve snage jurnuo u pomrčinu. Neko je na ulici povikao, da li zato što je opazio begunca ili zbog nečega drugog, to Dok nije mogao da zna. Znao je samo da je uspeo da stigne u zaklon drveća a da mu iznad glave nije zviznuo nijedan ispaljeni metak. To je za njega bilo dovoljno.

Zadihan toliko da su ga pluća bolela, zapadnjak je za trenutak zastao da se osvrne i ugledao štalu koja je gorela kao paklena buktinja. Niko više nije ni pokušavao da ugasi požar, jer je svima bilo jasno da bi taj napor bio uzaludan.

Kada je Dok u trku izronio iz pomrčine i žurno dograbio vođice svog konja, ždrebac ga je pozdravio kratkim rzanjem. Vinuvši se u sedlo, Holidej je zastao samo toliko da statuu prebaci iz svojih nedara u bisage na sedlu, a onda, podbovši energično petama konja, poterao ga punom brzinom kroz gusti mrak prema brdima Retlsnejk i nije se više ni osvrnuo da baci pogled na stub dima koji se iz kovitlavog vrtloga varnica i plamena uzdizao sve više i više u nebo iznad Krater Krika.

*

Obasjan ponoćnom mesečinom, Krater Krik je počivao tih, ali ne i pospan. U salunima „Poslednja šansa“ i „Crveni pas“ svetiljke su još uvek gorele, a isto tako i u Džodijevoj trgovini, kao i u Kordrejevoj kući. Nekoliko nakrivljenih, užarenih krovniha greda i gomila crnog ugljevlja bilo je sve što je ostalo od zgrade koja je donedavno bila Kordrejeva štala.

Pošto je svog konja privezao i ostavio u šumarku južno od grada, Holidej je, šunjajući se, obišao oko tihog naselja i opet ušao u njega sa istočne strane, tamo gde mu je retko drveće i nekoliko napuštenih kuća pružalo dovoljno zaklona.

Ušavši u ulicu koja je vodila do zadnje strane hotela „Hard kejs“, izvadio je i zapalio toliko željenu cigaru. Košu-

lja mu je bila zalepljena za telo od znoja, a desna šaka i podlaktica bile su pokrivene ogrebotinama i brazdama sasušene krvi. Noge i grudi još su ga bolele od grozničavog trčanja od štale do šumarka. Ali sve je to bilo zanamarivo. Ono što je bilo važno, bila je činjenica da se srećno izvukao i da mu je poduhvat uspeo.

Pošto je konačno povratio dah i počeo normalno da diše i nakon što ga je nekoliko dimova iz cigare smirilo, Holidej se ulicom uputio do hotelskog dvorišta, prošao kroz vratnice, koje su se škripeći zatvorile za njim, i u tišini ušao u neosvetljenu zgradu.

Kroz zatvorena vrata do njegovih ušiju doprlo je ujednačeno hrkanje.

Stigavši do svoje sobe, tiho je ušao, zatvorio vrata za sobom i kresnuo palidrvce. U istom trenutku njegovo šesto čulo zazvonilo je na uzbunu. Okrenuvši se, ugledao je Sema Gatera koji je udobno zavaljen sedeo u stolici pored kreveta i značajno se osmehivao.

– Gatere? Šta vi, dođavola, tražite...

Bolno se namrštio jer mu je palidrvce dogorelo do prstiju. Kresnuvši još jedno, upalio je staru, ulubljenu petrolejku na umivaoniku a onda se okrenuo ka neočekivanom posetiocu s gnevnim izrazom u očima.

– Suviše dugo ste bili u zatvoru, Gatere – rekao je, ljut zbog načina na koji ga je bivši robijaš iznenadio. – Moglo se desiti da dobijete kuršum u glavu. Šta, do đavola, radite u mojoj sobi u ovo doba noći?

– Čekam vas, naravno – odgovori Gater. – Gde ste bili?

Zapadnjak je nadio vode u lavor i počeo spirati krv sa šake i podlaktice.

– Rekao sam vam već: kuda idem i šta radim moja je stvar i nema nikakve veze s vama.

– Meni se čini da nije baš tako. Nije s obzirom na to da vi posedujete vreću zlata koju, kako rekoste, treba da mi isporučite.

– Vaše zlato je bezbedno.

– Možda. Ali vi upadate u rizike, a to je onda isto. Šta ste to radili s rukom?

– Ni to vas se ništa ne tiče.

Gater je ustao i svetlost petrolejke obasjala je duboke bore na njegovom licu.

– Slušajte vi, mister...

– Ne, slušajte vi, Gatere! – Holidej ga je energično presekao, oštro ga pogledavši. – Kada sam pre šest meseci, u trenutku bolećivosti, dao reč Kodiju da ću ispuniti njegovu poslednju želju, nisam prihvatio time i obavezu da trpim vaše dosađivanje i neumesna ispitivanja. Ako hoćete da znate, Gatere, nimalo mi se ne sviđate, a još manje mi se sviđa vaše nametljivo ponašanje. Da raščistimo jednom za svagda: nas vezuje određeni posao, koji sam u svako doba spreman da obavim. No, vi ste to odložili. E, onda budite malo skromniji i strpljiviji ili ćete dobiti po nosu. Da li sam dovoljno jasan?

Podbočivši se, Sem Gater je ljutito odmerio zapadnjaka od glave do pete. Onda se kratko nasmejao. – Niste me baš uplašili, mister... iako ste, izgleda, dosta spretni u premlaćivanju sileđija... – začutao je i ispod oka pogledao Holideja – i paljenju štala.

Obuzdavajući ljutnju, Dok odvrati:

– Ne znam o čemu to govorite. Kakvu to štalu pominjete, dođavola?

– Kordrejevu štalu. Ne igrajte se žmurke sa mnom, mister, jer to ne volim. – Gater je iz nedara izvukao malu pljosku viskija i dobro potegao. Onda je obrisao usta nadlanicom i nastavio: – Šta ste to uzeli od Kordreja?

Brišući ruke ubrusom, Dok mirno izdrža Gaterov pogled. – A vidite, ja ne volim kad neko tura nos u moje poslove. Šta sam uzeo, to je moja stvar.

– Imam utisak da ste mu uzeli nešto veoma vredno.

– Mislite?

– Uveren sam. – Gater se prigušeno zakikotao. – Dođavola, trebalo je da vidite kako je počeo da se nervira kada je otkrio da je neko provalio u njegovu kuću dok je on bio zauzet gašenjem požara... Znae šta? Za tako sićušno stvaranje, taj čovečuljak ima baš žestoku narav.

– Ma šta kažete? – izusti Dok ravnodušno.

– Nego šta! Taj petlić počeo je da sumnja na svakoga. Čak se, hulja, okomio i na mene i otvoreno mi rekao da sam ja sumnjivac broj jedan.

– Gle, gle, pa kako to da ste onda ipak ovde, zdravi i čitavi?

– Zahvaljujući Dulči. Kada je požar izbio ja i Dulči smo se držali za ruke kod „Poslednje šanse“. Ona je svedočila u moju korist i to je petličevu sumnju otklonilo od mene.

– Srećom po vas.

– Da, ali za vas nije.

– Šta bi to trebalo da znači?

– To možete i sami da pretpostavite. S Kordrejeve tačke gledišta niko u Krater Kriku ne bi bio tolika budala da izvede takav poduhvat protiv njega i razumljivo je da je onda počeo da razmišlja o drugim ljudima koji bi mogli biti

sumnjivi. To ga je dovelo do mene, pa do onog kauboja Portera, koji takođe ima alibi... i do vas. O, da! Kordrej je žarko želeo da odmah porazgovara s vama, samo, nažalost, vi niste bili tu. Kada je poslao Brenona da proveru u gradskoj štali, ispostavilo se da tamo nema ni vašeg konja. E, vidite, od tada su stvari počele da se komplikuju za vas.

Holidej je izvadio tabakeru i, odabравši jednu cigaru, pripalio je. Računao je na to da će Kordrejeva razmišljanja ići tim smerom i da će sumnja možda pasti na njega, ali ga se to nije mnogo ticalo. Nije nameravao da se još dugo zadržava u Krater Kriku i nadao se da neće morati da se sukobi s opasnim čovečuljkom i njegovim revolverašima.

– Da – nastavio je Gater prilazeći prozoru. – Mislim da ne grešim ako kažem da je Kordrej u svojoj glavi zaključio da ste vi taj koji je bacio šibicu u štalu kako bi skrenuo njegovu pažnju i da ste takođe vi taj koji mu je ukrao ono što je ukradeno. – Gater je zavrteo glavom. – Samo da znate, to je sve vrlo zagonetno. Niko ne zna šta je Kordreju ukradeno. Ja sam ga u jednom trenutku otvoreno pitao, ali on mi je kratko odgovorio da gledam svoja posla. Kasnije, kada se uzbuđenje u gradu stišalo, svi su prepričavali i nagađali šta bi moglo biti to što je Kordreja tako uzrujalo, ali izgleda da to niko ne zna. Sa izuzetkom vas, naravno.

Zapadnjak se oslonio na masivni okvir kreveta.

– Ja o svemu tome ne znam ništa. Noćas sam bio odjahao u planinu Retlsnejk da proverim da li je zaista zlato još uvek tamo gde sam ga ostavio. Razumljivo je da takav posao nisam mo-

gao obaviti po danu. – Digao je jednu obrvu i nastavio: – Vi se svakako sećate zlata, Gater? Zato se i čudim kako ste odmah prihvatili neke Kordrejeve...

Zastao je u pola rečenice. Hotelskim hodnikom odjeknuo je bat teških koraka. Kada se ispravio i spustio ruku do drške revolvera, Gater je mirno konstatovao:

– Pretpostavljam da je to Kordrej, mister. Bio je ovde već nekoliko puta da vidi da li ste se vratili.

Prelazeći preko odaje da bi stao pored zida na suprotnoj strani od Gatera, Dok je izvukao kolt. Kada su se vrata širom otvorila i unutra upao Henk Kordrej, s Brenonom, Greksom i Fletom, koji su nagrnuli za njim i zakrčili dovratnik, on je bez reči palcem zategao obarač. Metalno „klik“ odjeknulo je u odaji.

Videvši zapet revolver u zapadnjakovoj ruci, Kordrej je žustro ustuknuo.

– Niste kucali pri ulasku – objasnio je Dok mirno, spreman da pritisne okidač na svaki pogrešan pokret pridešlica.

Davši rukom znak pratiocima da drže dalje ruke od oružja, čovečuljak je lagano ušao u sobu i stao nedaleko od kreveta, sjajnih, sitnih očiju poluzaklonjenih senkom njegovog cilindra.

– Da sam na vašem mestu ja bih odložio taj revolver, Batlere.

– Ni govora! On mi je garancija da nećete preduzeti ništa nepromišljeno. A sada, da vam postavim jedno pitanje: šta mislite, ko ste vi kad tako upadate u nečiju sobu, Kordreje?

Endi Brenon je žestoko lupio pesnicom i zatvorio vrata za sobom.

– Recite samo reč, gazda – procedio je preteći, pri čemu je besnim pogledom

odmeravao zapadnjaka. – Recite samo jednu reč i mi ćemo ovog kućkinog sina rastrgnuti na komade!

Zapadnjak se vnu okom:

– Izgleda da vama još nije dovoljno pouke, Brenone. Još niste naučili kako se treba obratiti jednom džentlmenu!

– Zaveži! – razdrao se Kordej obraćajući se svom pratiocu i zadenuvši palce za pazuhe svog prsluka bacio kratak pogled prema Gateru, a onda ponovo usmerio pažnju na Holideja. Glas mu je sada zvučao nešto blaže, ali je ipak kao oštrica brijanja presekao nastalu tišinu:

– Gde je ona, Batlere?

– Gde je šta?

– Statua.

Sem Gater je neprimetno digao obrve i brzo pogledao zapadnjaka.

– Statua?

Dok i dalje nije skidao pogled s Kordrejevog lica i cev njegovog revolvera ostala je i dalje uperena pravo u srce čovečuljka.

– Vi, u stvari, govorite nešto što ne razumem, Kordreje. Kakva statua? – upitao je.

– Ona statua koju ste ukrali iz moje sobe – prasnu čovečuljak. – To ste sigurno vi učinili, Batlere. Jedino za vas ne znam gde ste se noćas kretali i šta ste radili, a pošto ste bili u Testamentu, vi sigurno znate za statuu.

– Ja i dalje ne znam o čemu vi govorite.

– Vi ste lažljivac! – grmnu Dik Flet. Njegov šešir stajao je smešno naheren na glavi i jedan kratak pogled objasnio je Holideju razlog za to. Na jednoj strani glave Flet je imao čvorugu veličine kokošnjeg jajeta. – Znamo da ste to bili vi, Batlere. Mora da ste bili vi i niko drugi.

– Zašto? Zar zato što večeras u vreme požara nisam bio ovde? To nije razlog da me optužujete. Imam pravo da idem kud hoću i slučajno sam bio van grada zauzet jednim poslom.

Sve oči prisutnih su počivale na zapadnjaku, ali on je ostao miran. Nije smeo da svojim držanjem njihove sumnje pretvori u izvesnost.

– Kakvim poslom? – upita ga Kordrej.

– Pa, možda sam jednostavno odjahao u okolinu da vidim neću li naći još obešenih mladih ljudi – resko je izustio Dok, a zatim nastavio još oštrijim tonom: – Šta sam noćas radio, to se vas ne tiče. Dodaću još i to da ne dozvoljavam da me neko naziva lopovom. Uбудuće pazite kako se izražavate, Kordreje, jer me strpljenje može izdati. – Pokretom revolvera pokazao je prema vratima. – Mislim da je sada krajnje vreme da se izgubite odavde i da me ostavite na miru!

– Tačno – potvrdi Sem Gater, vadeći revolver iz futrole.

– Tako dakle – izustio je čovečuljak kao da mu je zastao dah od besa. – Vi se pridružujete ovom gospodinu, je li tako, Gatere? Pa, to se uklapa. Srodne duše i srodne ptičice se nađu... – Okrenuvši se Holideju, dodao je: – U redu, mister, odlazim zbog toga što držite revolver uperen u mene. Ali sledeći put kada se sretnemo neće biti tako i zato želim da jednu stvar jasno shvatite: ako do sutra u podne ta statua ne bude u mojim rukama, goniću vas, makar na kraj sveta i ubiću vas kao psa. Bez obzira kuda budete otišli, ja ću vas se dočepati. Znajte da mislim ozbiljno kad ovo kažem!

– Mislim da suviše mnogo pričate, Kordreje – bio je zapadnjakov kratak odgovor. – Napolje!

Bez ijedne reči više, čovečuljak se okrenuo na petama. Brenon je brzo otvorio vrata i Kordrej je energičnim koracima izišao iz sobe, ukočen kao da ima motku u leđima. Greks je izišao za njim, a onda i Flet. Endi Brenon je zastao u dovratku i dobacio Doku pogled pun mržnje:

– Batlere, trebalo je da te sredim još onda kada sam u Vip Loku imao priliku za to. Ali sledeći put neću ponoviti istu grešku.

Dok je uperio revolver prema njemu i Brenon je nestao, zalupivši vratima tako da se ceo hodnik zatresao.

– Pa, eto, sad i vi nešto dugujete stari Semu Gateru – rekao je ovaj, prativši svoje reči lukavim osmehom. – Ne kažem da ne biste izišli na kraj s njima, ali uz moju podršku vaša prednost je bila suviše velika. – Sačekao je da se šum koraka u hodniku potpuno izgubi, a onda vratio revolver u futrolu.

Odjednom obuzet umorom, Holidej je takođe vratio revolver u futrolu i spustio se na stolicu pored kreveta. – Niste vi meni učinili nikakvu uslugu, Gatere – promrmljao je provlačeći prstima kroz gustu, tamnu kosu. – Vi imate interes da ostanem živ.

– Možda čak i veći interes nego što sam mislio. Šta je to s tom statuom?

– To se tiče samo mene, a ne vas – odvrati Dok. – Onda pogleda Gatera pravo u oči. – Bilo bi bolje da se pakujete.

Gater se iznenadio:

– Otkud sad to?

Položivši noge na rub kreveta, zapadnjak je odgurnuo stolicu unazad, tako

da se oslanjala samo na zadnje noge. Ispružio je ruke i nekoliko puta stisnuo i otvorio šake, razgibavajući prste i mišiće na zglobovima. – Otići ćemo da uzmemo ono zlato noćas, čim se grad umiri.

– Noćas? Čoveče, pa neću imati vremena da...

– Noćas ili nikada. Nemam nameru da sedim ovde i čekam da me Kordrej priklješti. Dakle, možete poći sa mnom ako hoćete ili možete ostati. Meni je svejedno.

Shvatajući da zapadnjak misli ozbiljno, Gater je slegnuo ramenima i pošao prema vratima. – Ne volim kad me neko prisiljava na nešto, ali pošto ne želim da se oprostim od pet hiljada dolara, nemam drugog izbora, zar ne?

– Nemate – potvrdi Dok. – I, Gatere...

Bivši robijaš je zastao s rukom na kvaki. – Da?

– Spakujte sve svoje stvari. Nećemo se vraćati.

*

Spavajući snom pravednika i sanjajući divne snove, Blejni Mek Daf se trgao kada je ispod sebe začuo glasan razgovor. Mrmljajući i proklinjući, sišao je niz lestvice s tavana, ali su njegove kletve prestale kada je video ko ga je probudio.

– Mek Dafe! – prasnuo je Henk Kordrej, kome je sve u ovom gradu bilo dopušteno. – Gde je Batlerov konj?

– Zar se taj još nije vratio, mister Kordreje? – upitao je štalar krajnje učtivo.

– Nije. A da jeste, gde bi mu bio konj?

Trepćući očima, štalar je pogledao četvoricu pred sobom, a onda odšepao

do pregrade koju je poslednjih nekoliko dana zauzimao zapadnjakov ždrebac. Pregrada je bila prazna. – Dakle, Batler se još nije vratio – konstatovao je. – Uzeo je svog konja pred sumrak – dodao je. – Nije rekao kuda ide.

– Nije u hotelu i niko od nas nije ga video kad je odjahao – procedio je Kordrej besno, lica zajapurenog od gneva. – Nešto čudno se događa – dodao je, a onda je odlučnim korakom izišao, praćen Brenonom, Greksom i Fletom, ostavljajući zbunjenog Blejnija Mek Dafa da se ponovo uspne do svog ležaja na tavanu.

Kordrej je ćutao sve dok nisu prišli uglu glavne ulice. Iz poštovanja prema svom poslodavcu Greks, Brenon i Flet su takođe ćutali. Nikada nisu videli Kordreja u takvom raspoloženju.

– Zašto bi ostavio konja van grada? – razmišljao je Kordrej glasno, čupkajući brkove, dok su prolazili ispod svetiljki glavne ulice.

– Možda nije hteo da bude viđen kad dolazi u grad – rekao je Brenon. – Mnogo je lakše ušunjati se pešice.

– Možda, možda – promrmeljao je Kordrej, zureći preko ulice u pročelje hotela „Hard kejs“. Onda dodade: – Možda namerava da se noćas opet odšunja, uzme statuu i zбриše...

– Još uvek mislite da je to bio Batler, gazda? – upita Flet trljajući čvorugu na glavi.

– Sigurno je bio on! – reče Kordrej odlučno. – Ko bi drugi imao petlju za to? I ko još nije proveren?

– Pa šta da radimo, gazda? – upita Leo Greks. – Da šćepamo kućkinog sina?

– Mućni makar jednom glavom, Grekse – prekide ga Kordrej. – Takvog tipa

ne možeš šćepati a da ne upotrebiš oružje. A ako ga ubijemo nećemo saznati gde je statua.

– To je tačno – potvrdi Brenon. – Ali... kako onda da postupimo?

– On je ostavio svog konja negde izvan grada... – produži Kordrej zamišljeno. – To me navodi na pomisao da namerava da se krišom izvuče iz grada, kao što se i ušunjao, i to zajedno s Gaterom. Moramo, dakle, da motrimo i kad on pođe da pođemo za njim.

– To je pametno – složi se Flet, a ostala dvojica klimnuše glavom.

– Dobro – reče Kordrej autoritativno. – Evo šta ćemo! Ti, Flete, pazi na zadnju stranu hotela. Endi, ti motri iz „Poslednje šanse“, a ti, Grekse, pođi u štalu. Gater će morati da ode tamo da bi uzeo svog konja. Onaj ko prvi spazi Batlera neka dođe pravo u hotel da mi to javi. Je li jasno?

Posle kratkog dogovaranja grupa se razišla kako je i planirano.

U isto vreme, negde u planini Retlsnejk ponovo se razlegao urlik pume, a kada je odjek tog zastrašujućeg urlika zamro, jedna visoka silueta izišla je iz mraka uličice koja je počinjala između kovačeve i Toliverove kuće. Sjaj užarenog vrha cigarete blago je oblio rumenilom preplanulo lice tog čoveka. Bio je to šerif Vejd Porter.

On je bio zbunjen onim što se događalo. Počelo je histeričnim ponašanjem Henka Kordreja zbog krađe nečeg skupocenog, mada, izgleda, niko u Krater Kriku nije znao šta je to. Posle toga je celo veče donelo niz zbrkanih zbivanja. Iz prikrajka je on posmatrao kako su Kordrej i njegovi ljudi nekoliko časova kao furije jurcali i tragali za onim što je nestalo, a docnije, kada se grad uti-

šao, video ih je kako su otišli u hotel „Hard kejs“ da bi desetak minuta kasnije izišli odatle još ljući. Zatim je sledila njihova poseta gradskoj štali, a posle toga raspoređivanje na osmatračka mesta.

Šta se to, dođavola, događalo?

Nije imao mogućnosti da to sazna, ali izgleda da je Holidej bio umešan u ono što se nešto ranije odigralo u Kordrejevoj kući, a Gater je bio u vezi s Holidejem. To saznanje je Porteru bilo dovoljno i zato je, kao i Henk Kordrej, Endi Brenon, Dik Flet i Leo Greks, i on ostao da čeka.

Tamu u zapadnjakovoj sobi odjednom je probio kratak blesak upaljenog paljdrvca. Dok pogleda na svoj časovnik

– Dva sata – izustio je tiho. – Vreme je da se krene.

Uzevši svoj smotuljak s ćebetom i svoje bisage, Sem Gater ih je prebacio preko ramena i pošao. Tiho su se on i Dok išunjali iz sobe i pošli hodnikom ka zadnjim vratima. Holidej je odškri-
nuo vrata i osmotrio mesečinom obasjano dvorište. Zapazivši neko kretanje pored Dokertijeve štale, zatvorio je vrata.

– Imamo društvo – došapnuo je Gateru. Davši svom pratiocu znak da čeka, prošao je kroz kuću do prozora na dnevnoj sobi. U polumračnoj „Poslednjoj šansi“ ugledao je nejasne obrise glava i ramena dvojice ljudi.

Vrativši se do Gatera, Dok mu je tihim šapatom nešto objasnio, a onda se vratio u svoju sobu. Lagano je spustio prozor, izašao kroz njega i nečujno se spustio na zemlju. Trudeći se da ostane u senci, kliznuo je do jednog otvora u ogradi i, prošavši kroz otvor, pošao u pravcu Dokertijeve štale. Ubrzo se našao kod njenog ugla, motreći na

krupnu siluetu Dika Fleta, koja se nejasno ocrtavala pri mutnom svetlu sa ulice. Čekao je neko vreme, a onda su se vrata hotela „Hard kejs“ otvorila i na njima se pojavio teško natovareni Gater. Posle samo nekoliko koraka on se sapleo i pružio koliko je dugačak. Opsovao je i počeo ustajati.

Flet je bio toliko zaokupljen Gaterom da nije čuo korake iza sebe i po drugi put je u toku šest časova pao onesvešćen udarcem istog revolvera, koji se i prvi put spustio na njegovu glavu.

Zapadnjak je pohitao do kraja štale i izašavši na mesečinu, pomogao Gateru da ustane.

– Jeste li ga sredili? – upita Gater

– Jesam.

– Dobro sam odglumio pad, zar ne?

– Aplaudiraćemo jedan drugom kad se budemo definitivno izvukli.

Prošli su dva bloka kuća pre nego što su skrenuli u ulicu Ringo i stigli do ugla. Tu, na malom rastojanju od Kordrejeve kuće, nije bilo nikakvog svetla. Zgrade su duž ulice pružale sasvim solidnu senku, ali postojao je jedan deo puta gde je mesečina obasjavala ulicu. No, mereći rastojanje, izračunali su da imaju dosta izgleda da u trku pređu taj deo neprimećeni, i tako se i desilo. Nekoliko trenutaka kasnije bili su bezbedni na drugom kraju ulice i krenuli su ćutke ka štali Blejnija Mek Dafa.

Tamo su, kod korala, ugledali još jednu siluetu.

– Sto mu muka! – promrmlja Gater.

– Ima ih svuda!

Zapadnjak je samo klimnuo glavom. Osmotrivši situaciju, zaključio je da nema šanse da ovom čoveku priđe kao Diku Fletu. Mesečina je bila mnogo jača, a brisani prostor duži. A i po kreta-

nju tog čoveka videlo se da je na oprezu.

Dok se počeo kažiprstom po bradi i pogled mu je odlutao do Kordrejeve kuće. Pored kuće nalazio se ograđeni prostor u kome je bilo nekoliko konja. To je opazio još onda kada je prolazio tuda da bi zapalio štalu.

Misao je majka svake akcije i posle desetak minuta Holidej je išao u pravcu planine. Odmah iza njega, na neosedlanom konju jahao je Gater. Umesto uzde poslužio se komadom konopca.

Ali njihov potez nije ostao neprimećen. Kada su prelazili glavnu ulicu, na uglu ulice Ringo, dvadesetak metara od njih, nevidljiv, iza razbijenih prozora napuštene berbernice stajao je šerif Vejd Porter. Pažljivo ih je pratio pogledom dok su izvodili konja iz Kordrejevog korala, a odmah zatim dugonogi šerif po hitao je u gradsku štalu.

Dok je sedlao svog konja začuo je korake i, okrenuvši se, ugledao Lea Greksa s grimasom sumnje na licu.

– Kuda u ovo doba noći, Portere?

– Primljen sam na ranč «V plus». Počinjem sutra u zoru. I... nije li malo kasno za šetnju, Leo? U čemu je stvar? Ne možeš da spavaš?

– Tako nekako – promrmljao je Greks i, sklonivši se u stranu, propustio Portera da odjaše u pravcu planine Retlsnejk. Zatim je slegnuo ramenima, vratio se do korala i čučnuvši u senku, stao da motri.

Holidej i Gater bili su još skoro četvrt milje daleko od mesta gde je zapadnjak ostavio svog konja kada su pri jasnoj mesečini ugledali usamljenog konjanika koji se približavao putem.

– Ko je to, dođavola? – upita Gater, zaustavivši konja.

Zapadnjak je osmotrio konjanika koji se sve više približavao.

– Nije Brenon – konstatovao je posle kraćeg posmatranja. – Nije dovoljno krupan. A Flet, ako se ne varam, još uvek broji zvezde. – Pogledom je i dalje pratio konjanika, koji je iščezao u jednom ulegnuću, a zatim se opet pojavio na višem delu puta. – Možda je Greks. Slične je građe.

– E, pa, lepo. Taj nitkov će odmah videti da bi mu bilo pametnije da je poveo društvo – izjavi Gater ozbiljno, vađeći revolver iz futrole. – Zauzmimo busiju!

– Samo trenutak – opomenu ga zapadnjak, podigavši ruku. – Ne verujem da je Greks. Liči mi na onog kauboja, koji je prekjuče došao u grad. Kako se on zove? Porter! Da, ono je Porter.

Gater je piljio kroz zaklon od stabala. – U pravu ste – progundao je. – To je taj kaubojo. Ali zašto nas prati?

– Možda nas ne prati

– Đavola ne prati! Koji će kaubojo ići da jaše u dva ujutro? – Na licu mu se odjednom pojavio izraz sumnje. – Ima nešto neobično u tom kauboju, Holideje.

Zapadnjak je i sam zaključio kako je neobično što Porter ide njihovim tragom u to doba noći. – Sakrijmo se – odluči. – Nije zgodno da krene za nama u planinu. Možda ćemo moći da ga prevarimo.

Sem Gater je klimnuo glavom i poveo konja u šumarak, ali mu je u očima blešno preteći izraz, što Dok nije opazio. Čim su ušli u zaklon Vejd Porter je izbio na put, nastojeći da, širom otvorivši oči, probije tamne senke. Očigledno da je Porter nešto tražio, a to su bez sumnje morali biti oni.

Prvi nagoveštaj da Gater nešto sme-
ra, bio je prasak revolvera. Pogođeni
Porter zamalo što nije pao iz sedla. Pri-
gušena psovka otela se Doku s usana
i on se okrenuo ka Gateru kad se ovaj
spremao da opali drugi hitac. Zamah-
nuvši koltom, udario je Gatera po re-
volveru i ispaljeni metak se zario u ze-
mlju. Bled u licu od šoka, Porter je
okrenuo konja i ispalio tri hica prema
drveću.

– Gatere, huljo, ubico! – otelo se za-
padnjaku kada je ovaj, crven u licu,
skočio na noge. – Niste morali da pu-
cate! Nije bilo potrebe!

– Taj nitkov nas je pratio! I šta je to
s vama? Bojite se da vidite krv? Izgle-
da da niste baš takav badža kao što se
priča!

Holidej je stegao vilice i uzdržao se
od daljih reči, jer to više nije imalo
svrhe. Šteta je bila počinjena.

– Šta ćemo sad? – upita Gater izazov-
no kad se odjek konjskih kopita izgu-
bio u daljini.

– Kordrej i njegova banda biće ovde
za desetak minuta, ali mi im možemo
umaći na kamenitom tlu. – Zapadnjak
se okrenuo prema brdima. – Dovedite
vašeg konja pa da krenemo. Ja ću poći
napred da uzmem svoga.

Dve milje dalje od mesta gde je Dok
držao svog konja stigli su na kameni-
to tle. Pošto na granitnoj podlozi nije
ostajao nikakav trag, gonioci nisu mo-
gli pogoditi kojim su putem Dok i Gater
krenuli. Jahali su brzo, ne osvrćući se,
ne znajući, međutim da je jedan metak
iz Porterovog revolvera probušio džak-
čić s brašnom na Gaterovom sedlu,
zbog čega je za njima ostajao beo trag
brašna prema Pajm Galču, kuda su se
bili uputili.

*

Krvave glave i još uvek ošamućen,
Dik Flet je posrćući izišao iz hotela
„Hard kejs“ kada je do njegovog uha
dopro udaljen odjek pucnjave iz pravca
planine Retlsnejk. Za nekoliko minu-
ta Kordrej, Brenon, Greks i Flet poja-
hali su konje i pohitali u tom smeru. Ne-
daleko od grada naišli su na Vejda
Portera.

Porter je bio pogođen u levo rame.
Rana nije bila ozbiljna, ali je krvarila i
federalni šerif je znao da je treba čvrsto
utegnuti pre nego što pođe u poteru za
Holidejem i Gaterom.

Četvorica konjanika mrgodnih lica
zategli su vođice. Porter nije name-
ravao da im otkrije šta se u planini desi-
lo, ali Endi Brenon je trgao revolver i
prislonio hladnu metalnu cev Porteru
na trbuh.

– S kim si se to sudario, kauboju? –
zarežao je riđobradi džin. – Hajde, haj-
de, s nama nema igranja! Bili su to Bat-
ler i Gater, je li tako?

– Za tebe bi bilo bolje da nam kažeš,
Portere – posavetova ga Henk Kordrej
pretećim glasom. – Nas ne možeš pre-
variti. Jer Brenon će ti očas sručiti svih
šest metaka u trbuh!

Porter je pogledao džina u oči i shva-
tio da se ne radi o praznoj pretnji. Ali
ni na kraj pameti nije mu bilo da otkri-
je s kime će se oni morati da uhvate u
koštac. – U redu – rekao je. – Bili su
to zaista Gater i Batler. Ali oni su moji.
Ja... – naglo je začutao, shvativši da bi
otkrivanje sopstvenog identiteta za
njega bilo fatalno.

– Vi: šta? – graknu Leo Greks.

– Nije važno – procedio je Kordrej i podbo mamuzama svog konja u sapi.
– Uhvatićemo mi već ta dva lupeža.

Porter je iskoristio šansu i poterao konja prema gradu.

U salunu „Poslednja šansa“ dočekala ga je Gaterova animir dama, tvrdog izraza lica, ali iznenađujuće nežnih ruku. U prisustvu nekoliko gledalaca koji su razrogačili oči, ona je vrlo vešto previla šerifu ranu. Osetivši se odmah bolje, Porter je ljubaznim rečima zahvalio Dulči, ali uz to i novčanicom od pet dolara. Zatim je, zadržavši se samo toliko da kupi bocu viskija, kojim će se okrepiti, izišao iz saluna i vinuo se ponovo u sedlo svog konja.

Posle petnaestak minuta jahao je kamenitom prevlakom, sledeći brašnavi trag koji je bio putokaz i Kordrejevoj bandi.

*

Korito presahlog potoka vijugalo je dolinom borova, silazeći od planinskih vrhova pa dalje kroz pukotinu u južnoj litici, da bi malo dalje od velikog platana i vrhom prema dole okrenute stene nestalo u senkama koje je stvarala mesečina. Svugde okolo pružao se suv i pust predeo, kojim su se šunjali samo vukovi, uznemireni pojavom dvojice ljudi koji su stajali pored starog platana.

Sem Gater je u rukama držao tešku vreću od nepromočivog platna. Izraz pohlepe činio je da njegovo lice izgleda još ružnije dok je užagrenih očiju zurio u zlato u svojoj ruci. Digao je pogled do zapadnjaka i s nevericom odmahnuo glavom.

– Znate šta, mister Holideje, moram priznati da vam sve do ovog trenutka nisam verovao. Pravio sam se, istina, da verujem, ali nikako mi nije bilo jasno zašto bi jedan čovek, koji sa mnom nema ništa i koji me uopšte ne poznaje, prevalio toliki put do Krater Krika samo zato da bi mi uručio pet hiljada dolara, koje niti sam zaradio niti sam zaslužio. Priznajte da je to neshvatljivo i da je potrebno mnogo mašte da bi se tako fantastična kombinacija mogla prihvatiti kao stvarnost. Sada vam, međutim, verujem i moraćete mi oprostiti što sam sumnjao u vas.

Zapadnjak nije ništa odgovorio. Nije osećao ni radost ni zadovoljstvo. Njegova predstava o Gateru kao poštenom, dobrom čoveku, koju je stvorio zahvaljujući svojoj uobrazilji i želji da nedužnom čoveku naknadi njegova ispaštanja, bila je razbijena od prvog trenutka kada su se sreli. Već na prvi pogled Holidej je procenio da Gater nije anđeo i da je surovost života i u njemu učinila svoje. Ta se predstava kasnije još i pogoršala i od kako je ovaj bez razloga pucao u Portera, Dok prema njemu nije osećao ništa sem odbojnosti i gnušanja.

– U čemu je stvar? – upita Gater primetivši da se sa zapadnjakom nešto događa. – Ovo nije trenutak da zurimo u zemlju i ćutimo.

– Nemam nikakvog razloga da budem oduševljen, Gatere – odgovorio je Dok i okrenuo se da svog konja pomiluje po gubici. – To je vaše zlato, vaš uspeh i vaša buduća sreća. Ja sam svoje obavio.

– Đavola ste obavili! Ovo zlato delićemo pola-pola, kao što dobri prijatelji sve dele.

Holidej ga je iznenađeno pogledao. Nije mogao da pronikne šta se iza te ponude krije, ali je shvatio da mu Gater polovinu dobiti ne nudi iz čiste veliko-dušnosti.

Njegov saputnik navukao je na lice masku ljubaznosti:

– Čujte, pa mi smo sada tako reći ortaci, a normalno je da ortaci dele pola-pola. – Iskra lukavosti blesnula mu je u očima. – Znam da biste vi sa mnom podelili ono što imate da je situacija obrnuta, zar ne? Hoću da kažem, tako rade prijatelji i ortaci kada imaju nešto od vrednosti, zar ne?

Zureći netremice u Gatera Dok je počeo naslućivati šta je ovaj imao u vidu kad mu je ponudio deobu zlata. Srećom nije morao ništa da mu odgovori, jer se u tom trenutku začuo udaljeni topot kopita.

S optužujućim pogledom Gater se okrenuo ka zapadnjaku:

– Hej, pa vi rekoste da nas po granitnom tlu neće moći niko da prati!

Nije, međutim, bilo vremena za razgovor ni za pretpostavke šta se to i kako nepredviđeno desilo, jer su se iznenada, jasno ocrtane na mesečinom obasjanom prevoju susednog uzvišenja ukazale siluete četvorice konjanika, od kojih je vodeći nosio na glavi svetli polucilinder.

– Kordrej – procedio je Dok i s Gaterom za petama potrčao u zaklon iza jedne skupine stena. Konjanici su odmah skrenuli s puta i zašli u niski borov šumarak. Posle nekoliko sekundi tišinu je prolomio Brenonov glas:

– Eno njihovih konja! Ali gde su oni?

– Batlere! – povikao je Kordrej. – Izađi i pokaži se!

– Kučkin sin – procedio je Gater kroz stisnute usne. – Da ih poskidamo!

– Ne, čekajte malo! – Dok je podigao glavu i odgovorio: – Šta želite, Kordreje?

– Statuu, Batlere! – bio je Kordrejev brzi odgovor, dok su sva četvorica nastavili da se približavaju. – Dajte nam statuu i oprostiću vam život. U suprotnom... pa, ako umete da brojite, Batlere, onda ćete lako sračunati da smo u prednosti jer nas ima dvostruko!

Prodoran smeh Sema Gatera odjeknuo je u stenama:

– Dva prema jedan kažeš, patuljče? Takvih kao što ste vi mogao sam skinuti desetoricu i u najgore vreme!

Dok je znao da Gater žudi da prolije krv, ali za njega nasilje i smrt bili su samo poslednje rešenje, kojem je pribegavao samo kada su sva ostala bila bezuspešna. Zato se oglasio i sam:

– Dobro, priznajem da je statua kod mene. Ali, Kordreje, ona ne pripada meni, a ne pripada ni vama. Zbog toga ću je odneti tamo gde joj je i mesto... u Testament!

– Nećeš je ti nikud odneti, Batlere. Ja ne odlazim odavde bez moje statue!

– Statue? – rekao je Gater, užagrivši očima. – Je li to ono što ste ukrali od ovog čovečuljka, Holideje? Kakva bi mogla biti statua zbog koje bi ovaj patuljak bio spreman da rizikuje život?

– To nema nikakve veze s vama – prekinuo ga je Dok oštrim tonom. Vireći između borovih stabala, opazio je da su se na Kordrejevu tihu naredbu siluete oko njega razišle levo i desno. Holidej je znao da će napasti. – Ljudi, koji supljačkali i ubijali da bi se dočepali zlatne statue – dodao je – neće se odreći onog što su šćepali samo zbog neko-

liko upozoravajućih reči. Hteo je ipak još jednom da pokuša: – Kordreje, Gater i ja smo spremni da se borimo do poslednjeg metka. Zar je ona vredna toga?

Kordrejev odgovor bila je paljba iz revolvera. Pucnji su kao grmljavina prolomili noć u tesnacu, dižući ptice s njihovih noćnih odmorišta. Jedan kuršum pogodio je stenu pored Holideja i komadići kamena okrznuili su ga po licu. Uvukao je glavu u ramena, a iz Gaterovog teškog kolta planuo je hitac i iz tame se začuo jauk pre nego što je Kordrejev besan povik nadjačao brzu revolversku paljbu:

– Napred, na njih!

Izvirivši iza stene, zapadnjak je ugledao napadače kako jure prema njima, obasjavajući put pred sobom bleskom ispaljenih hitaca. Jedan hitac se odbio desno od njega i zviždeći odleteo u noć, a drugo tane zarilo se u platan iza njega pre nego što je uhvatio na nišan Lea Greksa.

Kolt je poskočio u njegovoj ruci i Greks se trgao u sedlu kao ošinut bičem i ispustio vođice iz ruku. Njegov uplašeni konj jurnuo je prema brisanom prostoru, desno od branilaca. Ispustivši revolver, sav posiveo u licu, Greks je očajnički ispružio ruke ne bi li dohvatio vođice, ali nije uspeo da zadrži konja, koji je jurio bezglavom brzinom. Nekoliko trenutaka kasnije konj i konjanik izbili su na čistinu i jedan revolver je grmnuo. Tane se zarilo u mršavo Greksovo telo i bandit je odleteo iz sedla. Čizma mu se, međutim, zakačila za uzengiju i konj je u trku produžio da ga vuče kroz trnje i preko oštarih stena, da bi se zaustavio negde daleko, kada je Greks već bio izmrcvarena lešina.

Ostala trojica bili su živi, što se videlo iz besne paljbe, kojom su zasipali položaj branilaca među stenama. Kordrej, Brenon i Flet jurili su napred ne obazirući se na opasnost kojoj su se izlagali. Noć se prolamala od grmljavine revolvera i zvižduka rikošetiranih kuršuma.

Sagnuvši glavu pred kišom metaka, Holidej i Gater nisu odgovarali sve dok se protivnički plotuni nisu utišali, a onda njih dvojica pripučeše.

Tada je došlo do izražaja ono što je predstavljalo kap koja je prelila čašu razdora između Doka i Gatera. Mada se u veštini gađanja nije mogao meriti sa zapadnjakom, Gater ga je nadmašio u odlučnosti da ubija. Pucajući više zbog toga da obeshrabri napadače, Dok je rešio da gađa direktno u ljude samo u krajnjoj nuždi. Gater je, međutim, ciljao da ubije kao da mu je to donosilo uživanje. Život i tamnica ugradili su u njega tu surovost. To je dokazao oborivši metkom Greksa, koji je zapadnjakovim hicem već bio izbačen iz stroja.

Puneći brzo ispražnjene revolvere, Dok je čuo kako Kordrej izvikuje naredbe svojim pomagačima, skriven iza svog ubijenog konja. Brenon ga je poslušao i, mamuzajući konja, pojurio prema putu i krenuo u širokom luku iza brdskog prevoja prema braniocima.

– Namerava da nas zaobiđe – škrgutnuo je zubima Gater, sagnuvši se iza zaklona da bi napunio revolver. – Moraćete bolje da gađate, mister – obrati se Doku.

Holidej je, međutim, odlučio da nastavi po svome, što je odmah i pokazao.

Sledeći njegov metak pogodio je Brenonovog konja i životinja je u padu od-

bacila svog krupnog jahača, koji je preleteo preko njene glave.

– Odličan hitac, mister! – uzviknuo je Gater, osmehujući se pakosno. Izvirivši iz zaklona da bi dokrajčio Brenona, bio je pogođen. Dok je začuo tup udar olova i bolno stenjanje i Gater, do tada, činilo se, nepovrediv, pao je na leđa, držeći revolver u drhtavoj ruci.

Iz Kordrejevog grla odjeknuo je trijumfalan poklič. Skrenuvši pogled sa svog ranjenog saborca, zapadnjak je opazio kad je čovečuljak ustao i doviknuo Fletu i Brenonu da pođu napred.

Sada više nije bilo vreme za šalu i Holidej je opalio hitac na Kordreja, koji je odmah pao u zaklon. Bio je to odličan pogodak, koji ne bi mogao biti bolji ni da je ispaljen iz neposredne blizine. Tane je pogodilo Kordreja u otvorena usta i izišlo na drugu stranu ispod potiljka. Kordrej se skljkao sa svog mrtvog konja, a svetlosivi polucilinder skotrljao se do njegovih nogu. U tom sumornom i tragičnom trenutku njegova čela groteskno se sijala na mesečini.

U neposrednoj blizini odjeknuo je pucanj i Dok se okrenuo. U magnovenju video je Gatera na kolenima i oslonjenog na ruke, s revolverom u desnoj, iz kojeg su bljuvali vatreni plamićci prema ridobradom Brenonu, koji se pojavio neposredno iznad njih, na rubu jaruge. Iz Brenonovog revolvera sevnulo je plamićak i tane se zarilo u Holidejevu potpeticu. Od trzaja noge on se zaneo i izgubio ravnotežu. Ipak je njegov kolt planuo istovremeno kad i Gaterov i oba vesnika smrti poletela su ka Brenonu. Džin je opalio još jednom, a onda mu je revolver ispao iz ruke i Brenon se ispružio napred, kao da hoće da ga dohvati, ali je nastavio i dalje da se naginje

sve dok se, već mrtav, nije srušio glavčke preko ivice jaruge.

Začulo se kotrljanje, lomljenje grana i na kraju tup udar teškog tela, a onda je zavladala avetinjska tišina. Skoro šokiran stravičnim krvoprolićem, zapadnjak je digao glavu i preko stene pogledao prema šumarku. Dik Flet je besomučno mamuzao svog konja bežeći prema putu, a topot kopita odjekivao je isušenim, peščanim koritom potoka.

Gater se glasno nasmejavao: – Počistili smo ih, čoveče... počistili smo celu bandu!

Holidej je umorno potvrdno klimnuo glavom. Nije ga poneo trijumf. Nije mogao biti zadovoljan jer su pred njim u par minuta trojica izgubila život. Želudac mu se stezao od mučnine. No, odjednom se pribrao, jer ga je nešto toplo i tvrdo dodirnulo po leđima. Okrenuvši se, ugledao je satanski iscereno Gaterovo lice.

– Baci revolver, mister – obratio mu se Gater odjednom sa „ti“. To odbacivanje do tada dosta učtivog oslovljavanja bilo je praćeno snažnim pritiskom revolverске cevi u bubrege. – Baci revolver!

Zapadnjakovo oružje zazvonilo je na kamenitom tlu. Pritisak cevi na leđima je onda prestao i Dok se okrenuo. Uprkos krvi koja mu se slivala niz košulju, Gater se smeškao.

– Šta ovo treba da znači, Gatere? Zar ste izgubili razum?

– Ne pravi se gluplji nego što jesi, lafe. Trebalo je da znaš da nećeš moći da pređeš starog Sema. Znao sam da si sve vreme skrivao u glavi neko lukavstvo, a sada znam i šta je to. – Osmeh mu se na licu ugasio. – Statua, lafe. Kordrej je smatrao da za nju vredi

rizikovati život. E, pa, hoću da je imam i naslućujem kako si je sakrio negde ovde, u blizini, gde će ti biti pri ruci kada dođemo da mi predaš zlato. Onda... gde je? Sve mi se čini da ću s ovim zlatom i tom statuom biti obezbeđen za ceo život.

Dok je uzavreo od besa:

– Prljavi bedniče!

– Prihvatiću to kao šalu, mister. Ali ako to ponoviš, shvatiću da se ne šališ i onda... – pripretio je Gater. – Pokaži mi gde je statua, ili si mrtav. Znaj da ne blefiram!

Dok je znao da bi ga Gater ubio bez predomišljanja za grumen zlata. Ali uprkos svemu što je prošao da bi tu statuu vratio u Testament, nije delio Kordrejevo mišljenje da za nju vredi rizikovati život.

– U redu – popustio je. – Pokazaću vam gde je.

Krenuo je pored platana prema jazbini prerijskog psa u kojoj je prethodne noći sakrio statuu. Ustajući, sa statuom, uvijenom u platno, za trenutak se poigrao željom da je hitne Gateru u glavu i tako okuša sreću. Ali ovaj ga je motrio kao kobac, spreman da pri najmanjem sumnjivom pokretu pritisne okidač. Zbog toga mu je poslušno predao statuu.

Odmaknuvši se nekoliko koraka, Gater je odmotao platno i statua je zablistala na mesečini. Zastao mu je dah. – Do đavola, kakvo bogatstvo! – otelo mu se.

– Statua vam neće doneti ništa dobro, Gatere – upozorio ga je Dok. – Setite se Kordreja.

– Mislim da ću ipak prihvatiti taj rizik, mister – odvrati Gater zvonko. – Ali jedan drugi rizik neću. Ne želim da

mi budeš na tragu da bi povratio ovo blago. – Podigao je revolver. – Vidiš, bez obzira što si se noćas pokazao kao šonja, ja znam da si tvrd čovek i da možeš da budeš neugodan... A to je tvoja nesreća.

Gledajući smrti u oči, zapadnjak je shvatio kakva je naivčina ispao. Trebalo je da očekuje Gaterovu podvalu.

– Zbogom, mister... bilo je zabavno...

– Gatere!

Povik je odjeknuo s ruba uvale. Okrenuvši se, obojica su ugledali suvo-njavu figuru Vejda Portera s revolverom u ruci.

– Baci revolver, Gatere! Ja sam federalni šerif i...

Uz prigušen urlik Gater je opalio. Šerifov revolver planuo je istog trenutka i Gater se lagano okrenuo prema Holideju, s crnom rupom iznad leve obrve. Načinio je korak napred, a onda se srušio licem prema zemlji.

– Ne mičite se, Holideje! – naredio je Porter i prebacivši dugačke noge preko ruba jaruge, kliznuo niz padinu, držeći sve vreme zapet revolver u ruci. – Nije mi ostavio drugu mogućnost – rekao je prilazeći.

– Bi li bilo drugačije da jeste? – upita ga Dok.

– Naravno – potvrdi Porter, uzimajući statuu. – Ja sam federalni šerif, Holideje i...

– Ne lažite, Portere. Vi ste samo još jedan u nizu lopova. Svršite onda s ovim, pošto verovatno ne želite svedoke svoga dela.

– Ja sam zaista predstavnik zakona. Ne nosim isprave jer u ovim krajevima to može biti opasno. Ali kad stignemo u Krater Krik možda ću vas uveriti. Uz put mi možete ispričati kakva je vaša

uloga u svemu ovome, pošto mi to nije sasvim jasno.

– Uzmite vreću sa zlatom, Portere, ali dopustite da statuu vratim u Testament – reče Dok, i dalje uveren da pred sobom ima još jednog pohlepnog bandita.

Porter ne odgovori. Načinio je bolnu grimasu i rukom dotakao utegnuto rame. Tek tada je Dok shvatio koliko je čovek pred njim bled i slab.

– Vi ćete poći sa mnom, Holideje. Moraćete da objasnite kakva je vaša uloga u otkrivanju ovog zlata, mada, s obzirom na vaš stil življenja nisam očekivao da ćete biti umešani u ovu lupešku ujdurmu. Hajdemo!

Zapadnjak je slegnuo ramenima i pošao prema konjima. Bacivši pogled preko ramena, video je kako se Porter sapleo na koren jednog drveta i zamalo pao. Možda igra još nije završena, pomislio je.

*

Zapadnjaku se šansa ukazala tri milje od Krater Krika. Već pola časa pre toga Porter je nesigurno sedeo u sedlu, ali tek kada je njegov konj stao u rupu prerijskog zeca i spotakao se, on je morao svom snagom da potegne uzde da bi ga zadržao da ne padne. Holidej je opazio da je Porter pobledio od bola i ikoristio je ukazanu priliku. Nagnuo se u sedlu, zamahnuo vezanim pesnicama i pogodio šerifa u vrh brade. Porter je onesvešćen kliznuo iz sedla.

– Oprosti – promrmljao je Dok, silazeći da iz pojasa onsvešćenog uzme lovački nož. Bilo mu je zaista žao jer je tokom jahanja zaključio da Porter nije nekakav nevaljalac.

Ali kada se radilo o statui, zapadnjak nije nikome verovao. Još od susreta s Gaterom obuzimao ga je rastući osećaj krivice i nezadovoljstvo samim sobom. Krvoprolíće u Pajn Galču, mada neizbežno, ostavilo mu je gorak ukus u ustima i od tada je živeo u uverenju da će tu gorčinu odstraniti jedino vraćanjem statue njenim zakonitim vlasnicima.

Zaglavivši nož između stena, presekao je veze na rukama, a zatim uzeo svoj kolt iz Porterovog pojasa. Pogledao je čoveka opruženog na tlu i obuzeo ga je osećaj sažaljenja.

Potom je iz Porterovih bisaga izvadio statuu i vreću sa zlatom.

Dosta dugo je stajao sa vrećom u rukama, zagledan u Portera i obuzet nedoumicom. Je li Porter zaista šerif? Da li bi ga da je lupež ostavio u životu i poveo u Krater Krik?

Verovatno ne, ali nije bio siguran. Bio je, međutim, siguran u jedno: nije želeo da ima nikakve veze s tom vrećom zlata. Bio šerif ili ne, Porter mu je spasio život i za tu uslugu nešto mu je dugovao.

Prvi zraci zore zaparali su nebo na istoku kada je zapadnjak odjahao.

Prošlo je još desetak minuta pre nego što je Vejd Porter zatreptao i otvorio oči. Izdigao se na laktove i prvo što je doprlo do njegove svesti bio je osećaj težine na prsima. Zatreptao je začuđeno očima kada je video da je to vreća sa zlatnim grumenjem. Zatim je primetio da mu je pre toga glava počivala na bisagama i da je pokriven ćebetom.

Iako je kao šerif bio naviknut na svakakva iznenađenja, Porter je ustao krajnje začuđen. Pošto je ustanovio da je statua nestala, zapitao se kakav je

čovjek taj čudni zapadnjak. Je li moguće da će statuu odneti u Testament?

Oslanjajući se na svoje poznavanje ljudi, bilo mu je teško da u to poveruje.

Postojao je samo jedan način da to proveriti, a njegova radoznalost kao čoveka i osećanje dužnosti kao šerifa nisu mogli ostati nezadovoljeni.

Potegnuvši gutljaj viskija iz boce, šerif je ustao i pojahao konja.

*

Zapadnjak je sedeo u hladu nadstrešnice one iste kuće u Testamentu u kojoj je nekoliko dana pre toga proveo neobičnu ali prijatnu noć. Bio je zavaljen u udobnoj stolici za ljuljanje, pušio mirisnu cigaru i zamišljeno posmatrao plavo podnevno nebo, prošarano jastučastim belim oblacima. S krova obližnje zgrade dopiralo je dremljivo gukanje golubova, a iz kovačnice na kraju naselja monotono je odzvanjao kovačev nakovanj.

Holidej je odbio gust oblačić dima i zatvorio oči. Odavno se nije osećao ovako zadovoljan i spokojan, ali je, prebirajući u glavi po proteklim događajima, shvatio kako za to ima mnogo razloga. Kada je juče pred podne prispeo u grad sa zlatnom statuom u bisagama zavladao je slavlje kakvo nije očekivao da će doživeti u gostoljubivom „Bratstvu bližnjih“. Krotki vernici pokazali su mu da u njima ima dosta vrele krvi njihovih irskih predaka i na gozbi, koju su priredili svom junaku, za koga nisu štedeli reči hvale, popilo se više domaćeg piva i viskija nego na nekoj gradskoj zabavi. Uz jelo i piće i veselu svirku zaboravljene su sve protekle

opasnosti i krvoprolića, a ako se i dalje u njegovim mislima zadržalo zrno sumnje u vrednost življenja, tu sumnju je raspršio stisak ruke Kes Voker, topao i obećavajući.

Da se Kes nije šalila uvideo je kasnije, kada je, duboko u noć, veselje završeno i kada je, ošamućen priličnom količinom prvoklasnog viskija iz rezervi Eldera Džeksona, pošao na počinak. Doživljaj od pre nekoliko noći ponovio se, samo u lepšem, nezaboravnom izdanju. Kes je pokazala da u ljubavi može biti nežna i divlja i da se vatra njenih zagrljaja može umiriti samo isto tako žestokom vatrom ljubavi. U šaputanju i zagrljajima zaboravili su njih dvoje na svet oko sebe i u stvarnost ih je vratilo tek prvo bledilo zore.

Sklopljenih očiju i zanet u misli, Dok se osmehnuo. Kako život može biti lep, pomislio je. No, istovremeno, neki osećaj hladnoće, izazvan treperenjem onoga što je on nazivao šestim čulom, trgao ga je iz sanjarenja. Otvorio je oči da bi na nekoliko metara od sebe ugledao jednog čoveka.

Holidejeva ruka instinktivno se pružila prema koltu, ali je visoki došljak u prašnjavom odelu digao ruku i osmehnuo se:

– Samo mirno, Holideje! Taj revolver vam neće biti potreban.

Vejd Porter, sa šerifskom zvezdom na prsima iznošene jakne pogledao je prema kući Eldera Džeksona.

– Stari vođa kongregacije potvrdio mi je da ste statuu predali vlasnicima. Ali, interesovalo bi me da saznam kakva je vaša uloga u nalaženju zlata starog kopača Geloveja. Voleo bih da mi to objasnite.

Zapadnjak je odbio dim i pozvao Portera da sedne. U nekoliko rečenica objasnio mu je svoj susret s Džonatanom Kodijem i sve što se posle toga desilo. Kada je završio, Porter je zaklimao glavom.

– Mogao bih da vam ne poverujem i da pokrenem istragu. Ali prihvaću vašu priču i priznajem da mi je drago što smo se upoznali... bez obzira na onaj udarac pesnicom.

Dok se osmehnuo.

– Pokušaću da to popravim čašicom dobrog pića. Pristajete?

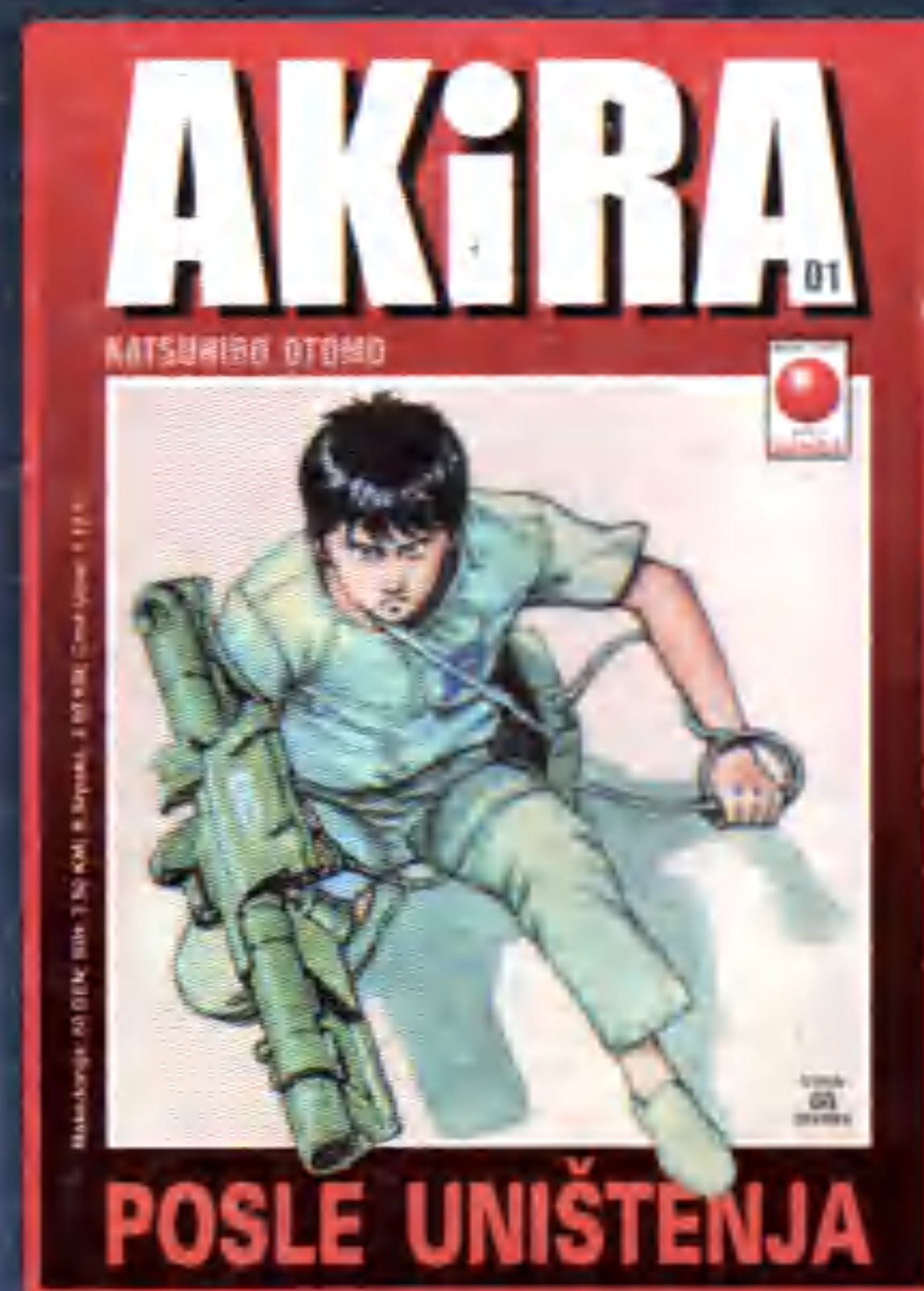
– Pri sledećem susretu – složio se Porter i pružio mu ruku.

Nešto kasnije federalni šerif odjahao je iz Testamenta, žaleći što odlazi iz tog raja na Zemlji. Čak mu se činilo da zaviduje čoveku koji je ostao da u njemu uživa.

KRAJ

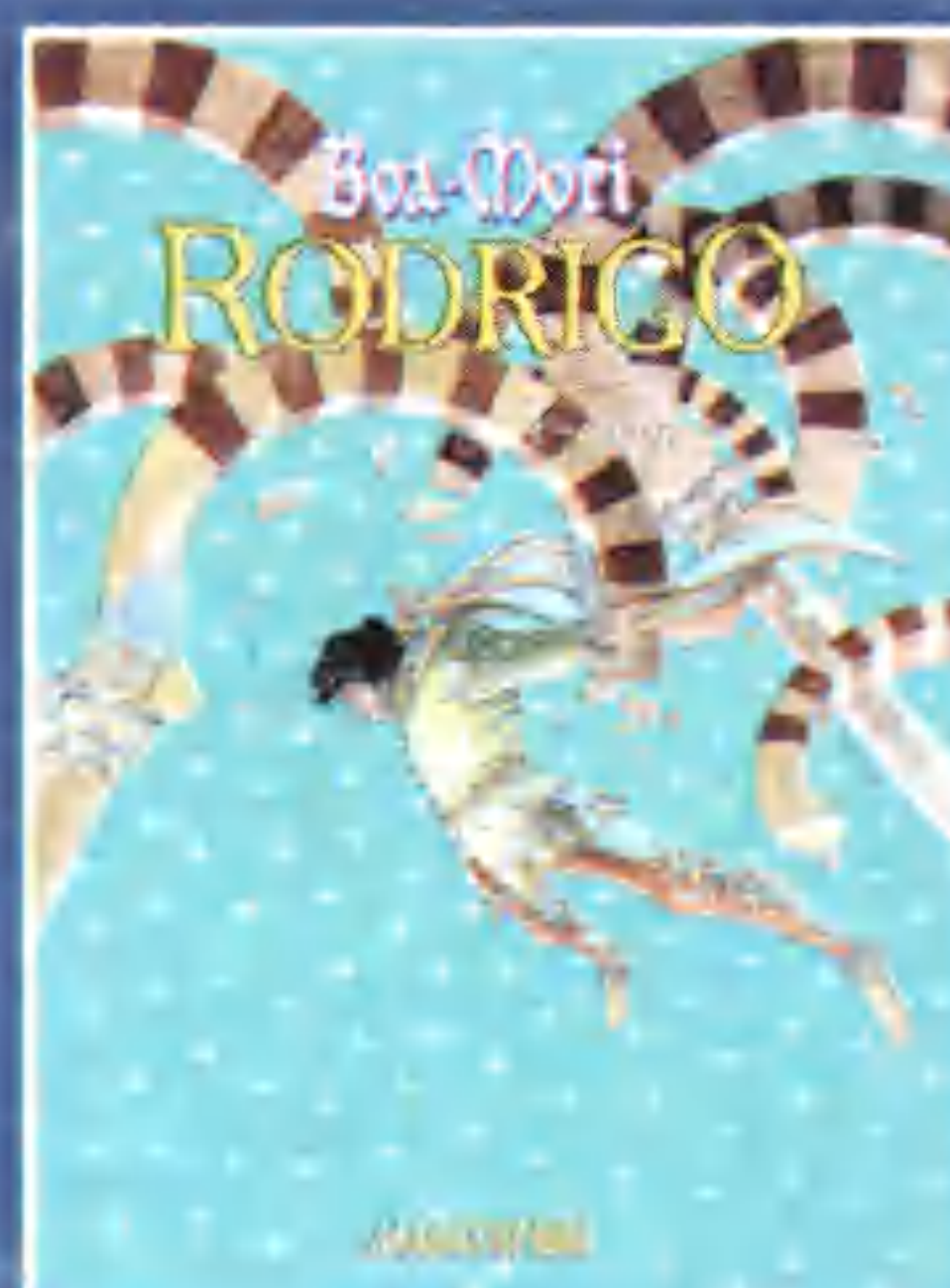
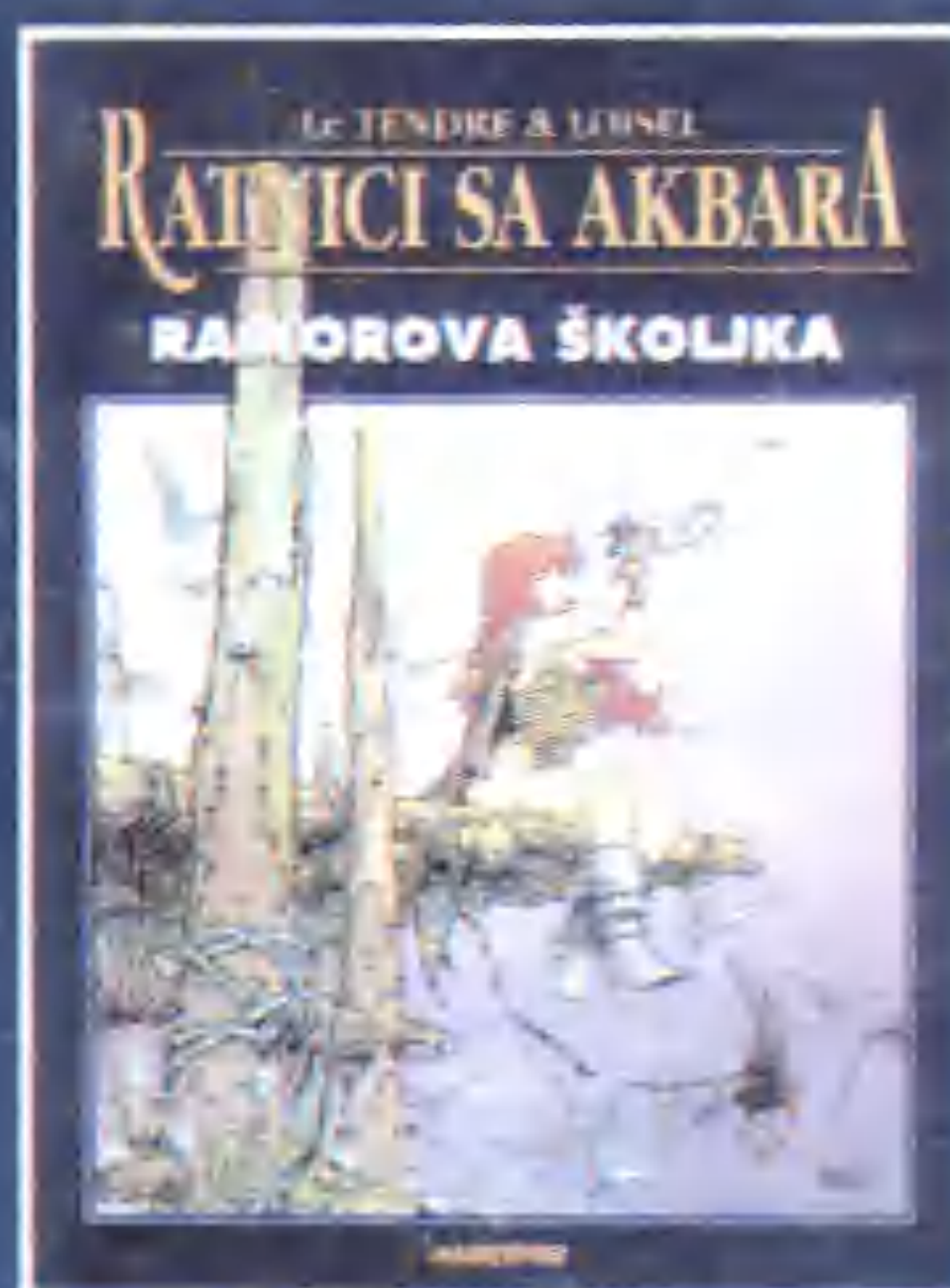
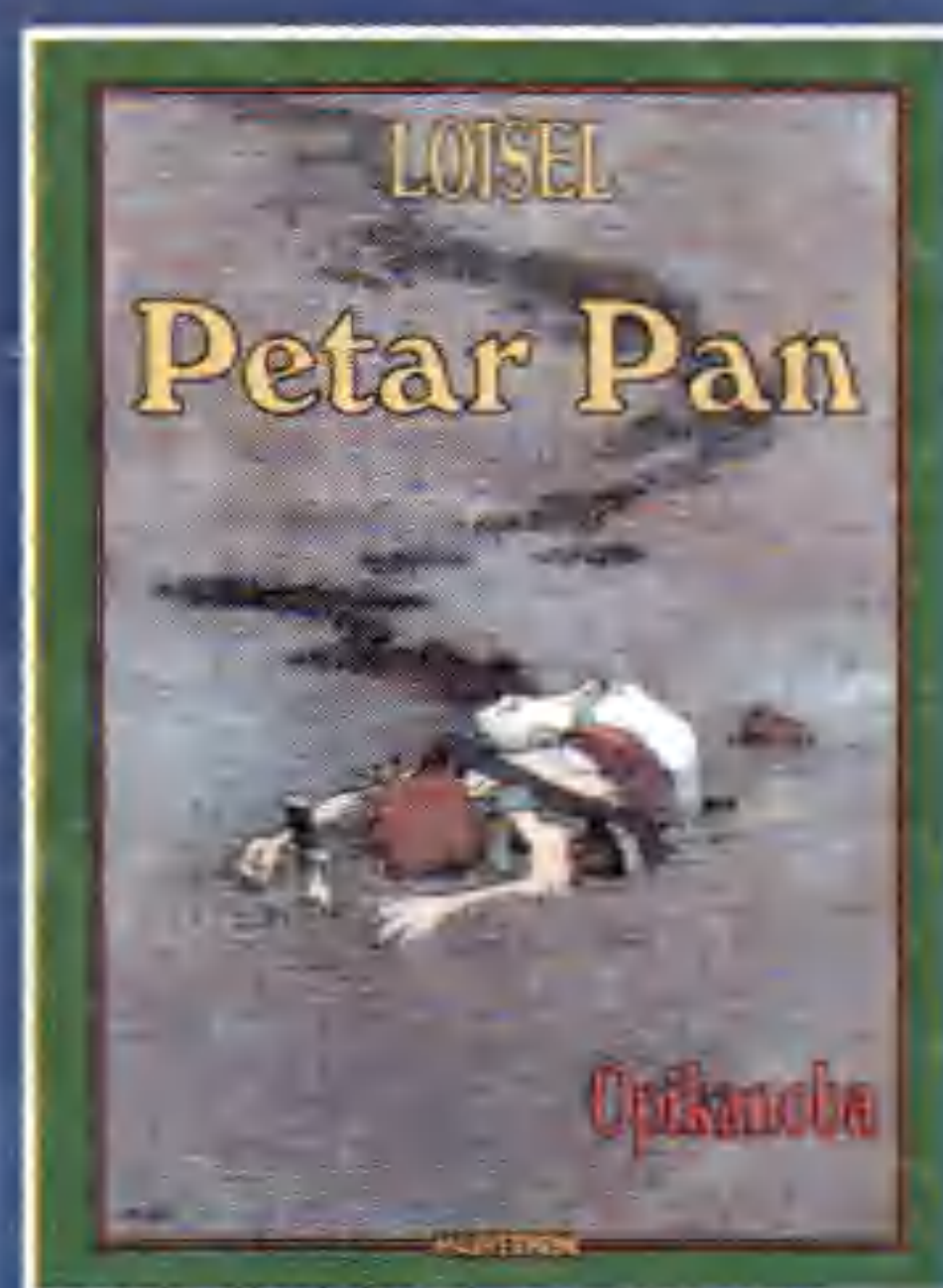
POTRAŽITE NAŠA REDOVNA STRIP IZDANJA

početkom meseca

sredinom meseca

VELIKI IZBOR STRIP ALBUMA

INFORMACIJE
NA TELEFON:
021 332 220

MARKETPRINT

YU ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00358

